

From: Eva Tojzner-Gluckman on 2001-04-03 12:58
To: Jan Lundvik/FOREIGN/MINISTRY@RK
cc: Hans Magnusson/FOREIGN/MINISTRY@RK
Subject: RW

UD/EC/amb Jan Lundvik
2001-04-06 73/002
2001-04-03
EC A2 EU

Jan,

4 RW-relaterade ärenden;

1. De har hört av sig från tidskriften Soversjenno Sekretno och undrar hur det går med deras förfrågan att få ta del av foton av Wallenberg, helst sådana som ej tidigare varit så spridda, till den bok av prof Bezymenskij som de vill ge ut??

2. Dito gäller för Sorosförlaget som vill ge ut en bok med klipp ur olika publikationer om Wallenberg på ryska.

(avseende pp 1-2 se handbrev från mig från i mars.)

3. En journalist vid namn Peter Green har kontaktats av journalistkollegor som säger sig kunna sammanföra honom med en person som påstår sig ha suttit fängslad tillsammans med Wallenberg. Dock vill vederbörande ha pengar för detta och i nuläget letar de därför efter en TV-station eller ett magasin som är beredda att betala för storyn.

Vilken är vår policy - inte betalar väl vi för "vittnesmål"?

4. Susan Mesinai har skickat fax och bett mig ombesörja att hennes tolk, Allan Allechverdov, fortsätter med efterforskningarna efter Charles Clifford Brown i RossArchiv.

Bör jag gå igång med detta eller vilken är den framtida policyn för ambassadens delaktighet i fortsatta efterforskningar?

Tacksam dina synpunkter.

Bästa hälsningar,

/Eva

SVERIGES AMBASSAD

2001-04-04

Riga

UTRIKESDEPARTEMENTET

✓
EC

Till: UD-EC (Lundvik)

Kopia: UD-EC (Magnusson)

Intervju med möjligt Wallenberg-vittne

(1 bil)

I enlighet med tidigare instruktion till ambassaden har en intervju gjorts med Alma Osīte. Hennes brorson hörde nyligen av sig till ambassaden med uppgift att hans faster sagt sig känna igen Wallenberg då hon läste en artikel om honom i början av året i en lettändsk dagstidning. Alma Osīte besöktes av aambs Peter Hedling i sitt hem i Daugavpils den 19 mars. Vid utskriften av intervjun, som är inspelad på band, var ambassadens assistent Mareks Graudiņš behjälplig.

Ambassaden står givetvis till förfogande om eventuella följdfrågor behöver ställas.

ÖRNEUS

Adress:
A Pumpurņa iela 8
LV-1010 RIGA
Lettland

Telefon:
+371 782 80 32
+371 733 87 70

Telefax:
+371 782 80 31
+371 728 85 01 (visum)

E-post:
ambassaden.riga@foreign.ministry.se
ambassaden.riga-visum@foreign.ministry.se

Webbplats:
www.svswdenemb.lv

Om Wallenberg.

"Alla som skulle ha kunnat berätta om honom, som var tillsammans med honom, ligger i samma grop. Vi var tre som blev kvar.

Lägre i Kazakstan. Burminskoje otdelenije, Kargandinskaja oblastj. Karlak MVD, Uchastok Muchtarj, nära järnvägsstationen Zjarik. Ödemark, lägre en avskärnad fyrkant. Levnadsutrymmen under jorden, kontor ovan jord.

1942 kom jag till lägre och fick arbeta med lantbruk [förvisades i mars 1941 från Jurmala i Lettland]. Det var efter kriget, jag var sjuk i malaria. Där var en zigenare, en ukrainare, de var kloka, kunde astronomi. Av dem jag hörde att de grävde diken och att man skulle döda folkets fiender, att man skulle avrätta dem direkt. Enligt vad jag minns var det 1946 eller 1947. Jag lyssnade eftersom jag inte kunde arbeta eller gå, hela tiden insjuknade jag. Så jag låg där och kunde lyssna. En gång sade man att 35 stycken hade dödats. Sedan kom 5 pers., de försvann. Sen var det en man, högväxt, dödsdömd.

Därefter blev jag frisk och måste börja arbeta igen. Jag var mycket svag. Ingen ville ha mig. Jag fick en grupp minderåriga, att mata o s v. Jag kunde inte så bra ryska på den tiden. Och där var en ny räkenskapsförare (utjotjik). Han hette Abram Tjizjik, från Warszawa. Vi gick hem en kväll och fick höra att man pratade om att det skulle anlända några personer som vi senare fick veta skulle avrättas. De anlände på kvällen, 11 personer. Vi var tre (två lettiska kvinnor och den nye räkenskapsföraren) och vi satt där och pratade om jobbet, och så kom de 11 under bevakning. Men vi var intresserade av att få veta om det fanns någon lett bland dem. Och Tjizjik säger "Jag ska hjälpa er. Vi går till köktolet, sen kommer vi ut ur kontoret, och skäller på varandra. Du ska skrika och gå härifrån, här är vägen, du skriker på lettiska att om de förstår dig så ska de ta av sig hatten. Under tiden går jag dem till mötes och skriker på franska eller på vilka språk jag hinner med." Sen kom direkt en ny order. Vi placerades i baracker så vi lyckades inte genomföra vår plan.

Dagen därpå gick vi inte till arbetet på förmiddagen. Allt hölls stängt. Under lunchen träffades vi tre igen på ett neutralt ställe, det var en plats där gick en väg fram. Vi såg att de kom med tomma kastruller, (en tyska arbetade i köket tror jag) och jag bara hörde de pratade om att de hade fått någon mat. Plötsligt skriker den där Tjizjik: "Wallenbergs, det kan inte vara sant!" Jag tittade på honom, den där personen var mycket ledsen över nyheten som han hade fått höra. Det var då jag hörde efternamnet först, eller om det var senare jag fick veta vad han hette, det kan jag inte säga exakt. Kanske har jag glömt. Arbetsbrigaderna gick till arbetet, och de minderåriga gick en timme senare. Och vi är, området är tomt, samlar jag ihop de där barnen, sen ser jag att en främmande människa står där. En fänge. Det är han igen. Jag måste titta på honom. Jag går fram mycket nära honom. Jag tänkte kanske att jag kommer att se någonting i hans ansikte, något, ett ärr eller något, så att jag kommer att kunna säga hur han såg ut. Jag tänkte ju inte att jag skulle få berätta det någon gång, tänkte bara att jag skulle berätta det för Tjizjik. Och så står jag och tittar på honom. Ett slätt ansikte, utan något, jag såg den högra kinden. Han hade en grå hatt. Och jag bara ser hakan och jag tänker att jag måste komma ihåg det där ansiktsdraget. Jag ser näsan och hakan. Jag sa till mig själv: "Se och minns" som om det var för min egen skull. Då kom vakten och förde bort honom. Jag såg att han hade händerna knutna bakom ryggen. Och jag förstod att han tydligen hade velat göra sig fri. Sedan minns jag inte så bra, vi gick med arbetsbrigaden till trädgården, och jag lämnade barnen, och jag ser: Tjizjik kommer med ett måttband. Jag tänker varför ett måttband, vi behöver ju inte mäta något. Sen tittar jag och ser att vakten sitter ned och bredvid honom sitter

den där främlingen. Och då tänkte jag nu ska han [Tjizjik] tala franska och jag lettiska. Men vakten drev bort Tjizjik. Jag blev kvar. Vi satt där sedan och den där främlingen såg på mig och sade något till mig. Men jag förstod inte. Och han talade starkare, och ytterligare en gång, starkare. Jag kände, jag förstod att han bad om hjälp. Och jag kände maktlöshet, jag började gråta. Vakten drev bort mig. Jag gick iväg. Jag såg att Tjizjik satt där och de överlämnade något till varandra men jag minns inte så väl, kan inte styrka det.

Bredvid oss var en arbetsbrigad i arbete och där fanns ledaren för brigaden, en före detta revolutionär, som samtalade med pojkarna, han frågar mig: vem är det som sitter där, jag svarar att jag inte vet, han säger: "Han ska avrättas". "Hurså, varför skall han avrättas och sitter där?" Han svarar: "När beslutet kommer, skall han avrättas." Det gick en lång stund. Vakterna avlöstes. De tidigare var klädda i vanliga kläder, medan de senare hade militära uniformer.

Förste vaktchefen hette Veremjov. Chefen för lägret hette Sjabajev. Och den där Veremjov tog honom [Wallenberg], men jag och ledaren för arbetsbrigaden var i närheten. Våra brigader arbetade på samma plats. Och vi hör att kvinnorna säger: "Låt oss se vart han kommer att föras. Om han förs tillbaka längs vägen, då innebär det att han går till lägret, om han leds åt det andra hållet, då innebär det att han ska avrättas." Och han leddes åt det senare hållet — till höger. Och där var slutet av en kanal och en vägkurva. Och jag såg inte längre än kurvan men den andra brigaden gjorde det. Och vi alla såg på hur de fördes bort. Sen ser jag att Tjizjik springer dit, mot vägkurvan. Sedan hörs ett skrik, ett skott går av, och allt blir tyst. Sedan ser jag mig omkring, där är den där andra lettiska kvinnan, som idag säkert har avlidit, [Eleonora Ego, se nedan] — de kom där tillsammans med Tjizjik. Jag hörde att hon sade: "Där är den där räkenskapsföraren och gör dumheter". Nåväl, vad visste jag egentligen om den där händelsen? Jag frågade lettiskan: "Vad hände där?" Hon svarade: "Ingenting".

Er brorson sade att den ni tror var Wallenberg fördes till lägret i en 12-mannagrupp.

Man skickade oss 11 personer och sade att de där kan ingen ryska, de talar främmande språk, och att det fanns några letter bland dem. Huruvida Wallenbergs (*Obs! hon säger alltid Wallenbergs med ett "s" i slutet*) var bland dem vet jag inte. De försvann samma natt. Men dagen därpå dök Wallenbergs upp. Han benämndes under sitt eget efternamn. Om man ska leta efter dokument, bör man leta direkt på efternamnet, därför att ... vakterna där, de var föga utbildade, men det fanns kloka människor där också som förstod allt, jag tror att Tjizjik visste precis.

Kommer ni ihåg några efternamn på andra personer i 11-mannagruppen?

Nej, vi fick ju inte ens veta huruvida det var några letter bland dem. Vi ville veta men lyckades inte.

Vad hände med de andra?

De blev avrättade samma natt. Inte bara de 11 utan också andra före dem. Det var många som blev avrättade. En gång sade en person att det var 35 personer som avrättats den dagen. Wallenbergs var inte så lång, ca 170 cm, som min son ungefär. Han hade en hatt, han stod så. Så... [Med ena kinden vänd emot vittnet, i samma profil hon sett i tidningen i januari 2001 på ett känt Wallenberg-fotografi].

Hörde ni Wallenbergs efternamn bara en gång eller flera gånger?

Ni vet när de där kvinnorna kom sade de något som lät väldigt liknande. Jag tror att en var Lisa, hon var tyska, hon arbetade där.. och hon sade något, jag kan inte påstå med all säkerhet, ... men när Tjizjik skrek "Wallenbergs! Det kan inte vara sant" då tittade jag och tänkte: "Jaha, det är så han heter" Jag är 100-procentigt säker på att jag känner igen fotografiet av

honom.

Pratade ni någon gång med Wallenberg eller talade han endast till er på ett främmande språk?

När vi var i "zonen", tittade jag bara på honom och sade till mig själv: "Se noga och minns!" Han sade inget då. Det varade några minuter, och vakten kom och vi hade inte rätt att tala med varandra. Men när vi var ute på fältet, var jag återigen i närheten men nu lite längre bort från honom. Både vakten och Wallenbergs var där, och jag gömde mig bakom Wallenbergs för att återigen kunna titta på honom noga, och då såg han på mig och sade något till mig; han bad om hjälp, så uppfattade jag det.

Vet ni vilket språk han talade med er?

Jag har läst lite engelska och tyska, men jag förstod ingenting eftersom det var för långt bort. Kanske talade han engelska eller tyska men i så fall förstod jag det inte. Jag kunde inte komma närmre honom. Och han upprepade det tre gånger: i normalt tonläge, sedan starkare, sedan ännu starkare. Då såg vakten att vi pratade och drev bort mig.

Men Tjizjik förstod honom tror jag men kan inte säga med säkerhet — de kanske kom överens om något sinsemellan, men jag kan inte säga definitivt. Men det är klart att han (Tjizjik) ville veta vad som hände snare, och han sprang till det där stället [bakom kurvan, se ovan], och där uppstod ett litet bråk, jag såg det inte själv. Men kvinnorna sade: "Ack, det är den där räkenskapsföraren som gör dumbheter..." Men sen tänkte jag, den där Tjizjik hade talat med Nora [den andra lettiskan], så jag frågade henne: "Vad var det för bråk där?" Hon svarade: "Bry dig inte om det."

Och så kommer jag ihåg att Tjizjik den dagen gick omkring med slitna kläder. Och jag förstod inte varför. Jag frågade varför, Nora svarade: "Det är som det ska." Och hon sade vidare: "Fråga inte!"

Och så var det där [i lägret]: det gällde att veta så lite som möjligt, att se så lite som möjligt, att prata så lite som möjligt.

Och dagen därpå sade hon: "Jag lade en blomma där." Jag frågade då också: "Var det några letter med där, är du säker?" Hon svarade: "Ja."

Hur är det med datumet, kan ni precisera det?

Jag kan inte säga datumet bestämt. Det var i början av sommaren, kanske [ända fram till] juni. 1946 eller 1947, jag tror 1947. Det var 1947. De där avrättningarna började efter kriget.

Det var kanske svårt att minnas år i lägret, ett år var likt ett annat?

Ja, ni vet, de ville att vi inte skulle minnas något alls. I början var vi klädda på ett speciellt sätt, senare 1948 fick vi nummer, det minns jag bestämt.

Jag arbetade snare i en gruva. 1948 fördes vi till ett speciellt läger, inte långt från Bajkanur.

Då arbetade de kvinnliga arbetsbrigaderna separat från de manliga. Vi fick lasta kol.

Under 1947 gavs amnesti, många fick frihet. Vi som var politiskt opålitliga blev kvar. Vi fick nummer, jag fick B101 på ryggen, på armar och ben. Vi fick gräva en tunnel i Kazakstan...

Hur många år var ni i lägret?

10 år. 5 år var jag under uppsikt, något år utan, sedan var det specialläger.

Kan ni säga några andra efternamn på personer i lägret [där ni tror att ni mötte Wallenberg] som kan hjälpa oss?

Alla har dött redan. Ingen annan än vi tre [vittnet, Tjizjik och Ego] som var där kan bekräfta vad jag nu berättat [om Wallenberg]. Kanske..., nej, därför att Tjizjik har också avlidit, han

berättade, jag vet inte vad han hade för yrke, men han var en mycket klok man (Han var från Warszawa och hade varit praktikant i Frankrike). Han arbetade inte först. Han sade att de var fyra som inte arbetade och krävde att de skulle få ett arbete som de kunde utföra. Det var intressant hur han hamnade hos oss som räkenskapsförare. Chefen tyckte om musik. Vi hade en orkester, hittade några trumpeteter, jag vet inte exakt, och även ett dragspel, och dansade. Det var vad Tjizjik berättade. Och chefen dansar, och Tjizjik står där också, och chefen säger, (Tjizjik fick 300 gram bröd dagligen): Nå hur är det, andra kan arbeta och dansa också men du arbetar inte och kan inte heller dansa. Då tog Tjizjik en flicka och visade hur man dansar. Och chefen tillsatte honom nästa dag som räkenskapsförare. Så hamnade han hos oss som räkenskapsförare.

När tyskarna kom, hade han [Tjizjik] sagt: "jag måste ge mig iväg, annars känner de igen mig på utseendet direkt [som jude]." De var tre vänner från Lviv. Och de lämnade oss en och en. Och jag förstod att han gått till den där Wallenbergs, jag fick veta det senare att Wallenberg hjälpte dem, eller jag misstänker det. Och Tjizjik sade att han gått över gränsen först och åkt fast, ertappats av patrullen. Han sade att han kastat vapnet åt ena sidan, pengarna åt den andra, och de tagit honom "ren". Och han berättade att det var tur eftersom han måste tåga en hel månad för att vännerna skulle hinna fly. Och efter en månad började han tala. Där i fängelset hamnade han tillsammans med någon polack, en krigsfånge, i början var de misstänksamma mot varandra men sedan blev de vänner och hade roligt tillsammans. Och sedan hade han sagt: "När kriget är slut kommer det en annons i *The Times*, så att vi kan hitta varandra." Det är vad jag kan berätta, tre vänner liksom... Så kom de överens. ...

Han satt i fem år, sedan hände något på jobbet med en motor, och han fick tre år till. Men jag vet inte varför han skickades tillsammans med oss till speciallägret.

Längre fram fick jag ett vykort från honom. Vi hade en överenskommelse nämligen att om vi blev fria, skulle vi höra av oss till varandra. Om han hade varit i lägret skulle han inte ha meddelat oss.

Jag har en uppfattning att den där mannen visste vad han gjorde, och när han gick där med det där måttbandet och mätte där det inte behövdes mätas... Men vi lyckades inte. Men jag tror att de [han och Wallenberg] förstod varandra. Han gick nära honom och sade något, jag minns inte exakt. Jag tror att de förstod varandra, och han [Tjizjik] tog farväl [av Wallenberg].

Så Wallenberg blev kvar i lägret bara två dagar?

Jag vet inte om han kom tillsammans med de 11 eller om han blev förd dit separat. De 11 anlände, de försvann samma natt, och nästa dag det där... Jag tror de kom hit alla tillsammans.

Jag tror att han [Wallenberg] var där under sitt eget efternamn. Ja, därför att den där kvinnan i köket gick omkring och det var något hon inte kunde uttala. Hon kunde inte uttala vem det var de gav mat. Och där var egentligen speciell fängelsecell, och hon ...

Jag bara hörde det där skriket "Wallenbergs, det kan inte vara sant!" Och jag såg att den där människan [Wallenberg] förändrades, jag förstod att något inte riktigt stämde. Och kanske skulle det ha förblivit så om jag inte hade sett honom. Därför att han ju varken var den förste eller den siste, där kom fångarna och gick hela tiden. Men så blev det. Och av en slump tittade jag i den här tidningen. (*Neatkariga Rita Avize* den 13 januari 2001).

Han hade en hatt, jag minns näsan och det där draget, jag tittade mycket noga, liksom fotograferade för mitt inre. Han var alldeles grå i ansiktet. Och rakad. Jag såg den högra kinden. Grå.

Jag såg inte händerna, de var ju bundna bakom ryggen.

Jag såg honom på mycket nära håll, kände att jag var tvungen att göra det. Kanske skulle jag

ha märkt ett ärr eller något sådant. Och därefter fördes han bort.

Han arbetade i Ungern...

Jag vet, jag har läst. Den där lettiskan [i lägret] Eleonora Ego berättade. Hon hade bott i Lettland, och var mycket äldre än jag. Hon hade gått under jorden i Lettland, sedan arresterades hon 1937 i Ryssland, hon var en mycket klok person. Hon lärde mig: "Var tyst, tala inte..." Och hon sade också när det där lilla bråket hade varit [vid avrättningsplatsen]: "Håll tyst!" Och jag förstod att han [Tjizjik] hade tagit avsked. "Men du, fråga inte, det är en sån sak, att du inte skall röra vid den." Jag förstod senare att vakten skulle skjuta honom [Tjizjik] men att han bara hade skjutit i luften. Men hur de tog avsked, det vet jag inte. Tjizjik sprang till honom [Wallenberg]. Men jag vet inte hur de tog avsked — om de kramade varandra eller inte, det vet jag inte. Vakten måste skjuta på Tjizjik enligt lagen, men han sköt i luften, och skrek. Men de tog avsked. Det innebär mycket. Hon sade till mig "Det var ingenting, var tyst." Och sedan hade Tjizjik slitna kläder, jag frågade vad som hänt, han sade: "Det är som det måste vara".

...

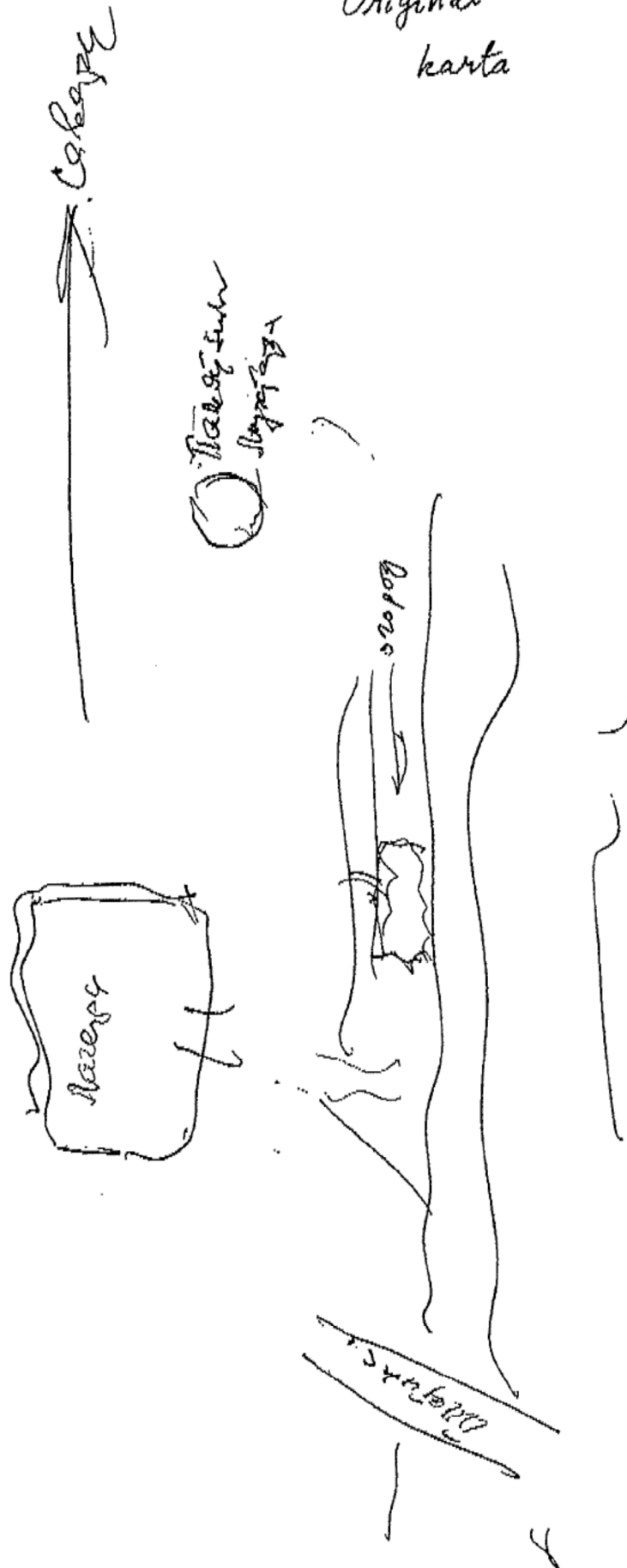
På den där platsen där han avrättades ligger många benknotor (platsen ligger bakom det konformade monumentet) [Se bifogad karta]. Först var det fem, sedan några dagar senare 11 [som avrättades]

Man måste leta i Kazakstan, inte i Ryssland.

Det var en slump att jag träffade Tjizjik och allt... Om Tjizjik hade levt idag skulle han inte lämna sakerna åt sitt öde.

Ännu kan man — om [den där andra lettiska kvinnan] Eleonora Ego kanske har skrivit några minnesanteckningar — finna dem. (Men kanske inte). Man kan fråga i ockupationsmuseet. Hon fick återvända till Riga som före detta partimedlem. Hon hade ett svårt liv. Jag letade inte efter henne senare. Idag lever hon kanske inte längre. Men man kan fråga huruvida det finns någon minnesberättelse.

Original
karta

» Кузнецкая; Буринское отделение;
 Карагандинская область; Карлак МБД;
 унацион Мухомарь »

Nord
 (Север)
 →

Läger
 (Лазарь)

Odling
 (Орозо)

utpekad begravningsplats
 för Wallenberg
 Konformat
 minnesmärke (tröstigt,
 skänks
 (Plamajunk
 bredid?)
 Nyxfaps)

Påbättnad
 karta

Portofolio
 (Plamajunk)

kanal

REGERINGSKANSLIET

ARKIVEXEMPLAR

2001-04-06

(Ec) P 2 eu'
96/001

Utrikesdepartementet

Aambs Eva Tojzner Glückman
Moskva

Enheten för Central- och Östeuropa (EC)
Jan Lundvik
Telefon 08-405 3114

RW - div ärenden

Hbr Tojzner Glückman - Lundvik 2001-03-21 ✓
e-post " " " 2001-04-03 j reg.

Kära Eva,

Du har i rubricerade handbrev och e-postmeddelande tagit upp en del olika frågor med RW-anknytning, och jag skall i det följande försöka besvara dem.

1. Vad böcker om RW beträffar har vi endast undantagsvis givit ekonomiskt stöd till utgivningen, och vi bör också fortsättningsvis hålla denna linje. Som jag tidigare nämnt har vi på UD inte något eget bildmaterial utan sådant har förlag och nyhetsbyråer skaffat ur andra källor. För vår del har vi brukat hänvisa intressenter till RW-föreningen. Denna är nu nedlagd, och arkivet förvaras t v hemma hos Nina Lagergren. Annat stöd i form av dokumentanskaffning, förord o d är i hög grad avhängigt av bokens karaktär. Den av Soversjenno Sekretno planerade boken är av en typ som med sina spännande hypoteser inte bör ha några som helst svårigheter att ges ut på kommersiella villkor. Om Sorosförlagets projekt mera har karaktär av en antologi kan måhända några erkännsamma ord vara på sin plats, men generellt bör vi vara återhållsamma med officiella svenska endosseringar.
2. Ortega-fondens nya och geniala analysmetoder verkar mera sensationella än seriösa, och ambassaden kan lugnt anmoda dem att vända sig till UD med sina förslag.
3. För vittnesmål betalar vi som sagt inte. Det har ibland hänt att vi i efterhand betalat ut viss modest vittnesersättning ifall vederbörande haft utlägg eller på annat sätt gjort sig förtjänt av ersättning, men detta är ingen regel och i förväg ställda krav på ersättning som villkor för en vittnesutsago avvisar vi.

Ifylles av postexp

Avsant med

☒ sv kurir

☐ utl kurir

☐ luftpost

☐ vanlig post

Avs datum

2001-
04-06

Sign

APF

2001-04-06

4. Vad beträffar de fortsatta efterforskningarna efter C.C.Brown/Braun noterar jag att Mesinai anmodats inkomma med kompletterande uppgifter i fallet. Om så skett, hennes begäran är att betrakta som knuten till slutförande av hennes tidigare uppdrag och kan genomföras av Allachverdov utan att nya kostnader uppkommer kan Du vidarebefordra den till Allachverdov. I annat fall får ärendet invänta den projektansökan som hon kommer att inbjudas att inlämna så snart våra riktlinjer för handläggningen av RW-forskningsprojekt godkänts, vilket jag räknar med skall ske inom de närmaste veckorna. En huvudtanke i detta sammanhang är att projekten skall "stå på egna ben", dvs genomföras självständigt av forskaren utan att belasta ambassaden vare sig materiellt eller administrativt.

Jan Lundvik

REGERINGSKANSLIET

ARKIVEXEMPLAR

Stockholm, 6 April 2001

Ministry for Foreign Affairs

Enheten för Central- och Östeuropa (EC)
Jan Lundvik
Telephone +46 8 405 3114

Suchman Tamás úr
H-8700 Marcali
Szabadság utca 59

Ungern

P 2 Eu'
96/001
EC

Raoul Wallenberg

Tisztelt Suchman úr,

Kellemes meglepetés volt számomra a találkozás Önnel a zsinagógában a legutóbbi budapesti látogatásommal kapcsán. Említette hogy nemrég egy antikváriumban talált egy eddig ismeretlen fényképet Raoul Wallenbergtől, és hogy szívesen ajándékozná azt a Wallenberg családnak. Igéretem szerint küldöm itt Raoul Wallenberg hugának, Nina Lagergren, a címét: Fru Nina Lagergren, Dahlbergsvägen 22, S-182 62 Djursholm, Svédország.

Természetesen nagyon szívesen vállalom a fénykép továbbítását. Abban az esetben a budapesti Svéd Nagykövetségen által elérhető vagyok, vagy közvetlenül az alábbi külügyminisztériumi cím alatt.

Kiváló tisztelettel

Jan Lundvik
Nagykövet

Tit., f d ungersk industriminister, funnit nytt foto av Raoul Wallenberg i ett antikvariat och önskar förära detta till fam. Wallenberg

Ifylles av postexp

Avsändt med

☐ sv kurir

☐ utl kurir

☐ luftpost

☒ vanlig post

Avs datum

2001-
04-06

Sign

RA

SVERIGES AMBASSAD
TEL AVIV

T E L E F A X

Sid 1 (1)

2001-04-17

Andreas Ekengren

UD/EC/Amb Jan Lundvik
2001-04-25
Delges
amb Washington
amb Moskva
amb Budapest
Guy von Dardel

INK. UTRIKESDEP.

2001-04-17

EC

And P Or L MA Eu

Exp. 25/4 2001

UD-EC (Lundvik), Dnr 83
Kopia: UD-MENA, UD-PIK

Artikel om Raoul Wallenberg i Jerusalem Post
1 bilaga

Den 13 april hade Jerusalem Post en artikel om Raoul Wallenberg (se bilaga). Artikelförfattaren redogör bl.a. för svenska efterforskningar för att få reda på Wallenbergs öde. Artikelförfattarens källor framgår dock ej.

LIDÉN

Adress
4, Weizmann Street
64 239 TEL AVIV
ISRAEL

Telefon
+972 3 695 8111

Telefax
+972 3 695 8116

Telex
33650

E-post
swembtiv@trendline.co.il

JERUSALEM POST 13/4-01

Missing in Action: Raoul Wallenberg

The quest to solve the mystery behind the disappearance of one of the world's most famous righteous gentiles

By Marion Marrache

The final chapter of the story of Raoul Wallenberg — righteous gentile, Swedish diplomat, hero to 100,000 Hungarian Jews whom he saved from the Holocaust, honorary citizen of Canada, the US, and Israel and suspected spy — has yet to be written.

The Swedish-Russian Working Group, established in 1991 to search 11 separate military and government archives from the former Soviet Union for information about Wallenberg, published its report in Stockholm last year. The report enumerates 17 points for clarification, concluding that: "As the above report shows, the working group has not succeeded in finding satisfactory answers to a large number of questions because insufficient data has been recovered."

The power of Wallenberg's life and the mystery surrounding his fate has led many to participate in the quest to write the final chapter of his story. One effort to locate the missing hero began in 1985 in Canada. Per Anger, Wallenberg's assistant in Hungary during World War II, was honored by the Canadian House of Commons for issuing 700 Swedish protective passes to Jews in Budapest before Wallenberg took up his diplomatic post there.

After receiving a standing ovation at the ceremony, Anger said to Max Grunberg, chairman of the Edmonton Holocaust survivors' group, "Never forget Raoul."

That comment stuck with Grunberg, and together with Rabbi Stewart Weiss and Reuben and Nathan Mowszowski, (a group of olim interested in Holocaust affairs) he established the Raoul Wallenberg Honorary Citizen Committee in Israel in 1990. They have put out an "all points bulletin" on Wallenberg in the hope that even today, as late as 56 years after his disappearance, someone might come forward with new information.

The Israeli government considers Wallenberg "missing in action," and Grunberg's committee has put out posters with that heading, providing what relevant information it has about Wallenberg and leaving blank spaces for the missing details.

"In every country when someone goes missing there is an AFB put out on him," says Grunberg. "The assumption in the case of Wallenberg is that if someone remembers him it will probably be from a long time ago," and all those pieces of information will help the committee to piece together a clearer picture.

While some might think that the search for Wallenberg can only be a matter of trying to find out how he died, Grunberg and others hold out hope that the Swedish diplo-

mat has survived. "We believe that Wallenberg is alive and we have a duty to find him," says Grunberg.

After all, Wallenberg's assistant Anger is still alive at the venerable age of 86. Wallenberg would be 88. And an incredible but true story surfaced last year of a Hungarian man, apparently captured during World War II and discovered after 53 years in a Russian asylum for the mentally ill. The man spoke only Hungarian and since no one understood him, they thought he was speaking gibberish, until a Slovak doctor recognized the language. The man, known as Andras Andreyvitch Tamas, was moved from a prison camp to the mental hospital, east of Moscow, in 1947, the year that Wallenberg is supposed to have died.

Involved in the active search for Wallenberg are, among many others: President Moshe Katsav, who raised the fate of Wallenberg during his visit to Moscow and Ambassador Jan Lundvik, in charge of the Wallenberg enquiry in the Swedish Ministry of Foreign Affairs.

Wallenberg was born in Sweden on August 4, 1912, three months after the death of his father, into a family of bankers, industrialists, diplomats and politicians. He had Jewish ancestry on his maternal grandfather's side.

Wallenberg graduated high school with top grades in art — drawing in particular — and in Russian. After his army service, he studied architecture at University of Michigan, Ann Arbor.

Wallenberg lived briefly in Cape Town, South Africa, and then worked at a Dutch bank in Haifa, where he met Jews escaping from Nazi Germany.

He later became the business partner of a Hungarian Jew, Koloman Lauder, and traveled to Budapest on a series of business trips.

On March 19, 1944, Hitler invaded Hungary and the deportation of Jews began to Auschwitz-Birkenau.

The US War Refugee Board (WRB) and the World Jewish Congress offered Wallenberg — through Lauder, who recommended him as "brave, compassionate and resourceful" — the job of helping to save the remaining Hungarian Jews. He was appointed secretary at the Swedish legation in Budapest.

Insisting upon a completely free hand in the mission, he received authorization from both prime minister Per Albin Hansson and Swedish King Gustav V to act in any situation without first having to contact the ambassador. He also demanded to be able to send diplomatic couriers beyond the usual channels.

When Wallenberg arrived in Budapest in July 1944, there were only 230,000 Jews left in the area. Heeding the request from Gustav V, Hungarian head of state Miklos

II

Budapest, 26 November 1944

Horthy stopped a train with 1,600 Jews at the border and sent it back to Budapest, temporarily halting the deportations.

Meanwhile, Wallenberg designed, printed and issued yellow and blue passes that bore the Swedish coat of arms, with stamps and signatures. The passes had no standing according to international law, but Wallenberg's design intentionally appealed to the the German and Hungarian sense of pomp and ceremony, persuading officials that the passes meant protection for their bearers.

On October 15, 1944, the German troops took command of Budapest, replacing Horthy with Ferenc Szalasi, leader of the Hungarian Nazi party. The deportation of Jews began again.

Wallenberg used bribery and threats of extortion to save as many Jews as possible. He climbed into and ran on top of trains, stuffing handfuls of passes to the Jews inside.

Soldiers were ordered to fire on him, but many aimed to miss, awed by his courage and personality. Due to time constraints the passes he used now were much simpler and signed by Wallenberg alone. Nevertheless, his magic worked.

Wallenberg invented the concept of "Swedish houses," hanging his country's flag over the door of properties bought or rented with his own money or money from the groups that had sent him and declaring them Swedish territory. Adolf Eichmann attempted to have Wallenberg liquidated. Shortly before Budapest was liberated by Soviet soldiers, Wallenberg succeeded in derailing a plan to massacre the remaining 70,000 Jews in the ghetto.

In the midst of all the work he was doing to save Jews, was Wallenberg also a spy? And if so, for whom?

When the Russians took over Budapest, the city was known as a transit point for espionage material and agents from Poland, Czechoslovakia and Hungary to Istanbul. Anyone suspected of military counterespionage was arrested by the Soviets, including all German and Swiss diplomats.

Non-Swedish employees were questioned about the work of the mission and about the Swedish diplomatic staff. Accusations were made that they had issued false documents and protective papers to non-Jewish Hungarians, some of whom were fascists; that the mission did not have control over

III

the humanitarian activities; and that it had not sufficiently safeguarded Soviet interests in Hungary.

Wallenberg and Lars Berg (the attaché at the Swedish legation in Budapest in 1944-5) were identified as German spy chiefs. The Soviets could not believe that they would have risked their lives to save Jews.

The Soviets also accused Wallenberg of being involved with the Nazis. While some of his father's family did cooperate with them, providing loans from the Wallenberg bank (owned and run by Raoul's extended family) to support steel deals with the Nazis, this had nothing to do with Wallenberg personally.

However, Wallenberg's association with the American Joint Distribution Committee added further fuel to the German spy theory. In 1940, Jewish nationalists had offered the use of the American Joint Distribution Committee to the US as a network for mass espionage in return for American support in setting up an independent state in Palestine. A Joint staff member had also offered German agents access to some Joint offices in exchange for the release of 2,000 to 5,000 Jews a month. Himmler rejected this proposal, but the Germans managed to monitor a large amount of the mail sent to the Joint. In Soviet eyes, the Joint grew to be an "worldwide Zionist power," supporting a "global Zionist plot."

With rather convoluted logic, at the same time, the Soviets suspected that the Swedish legation was spying for the British and/or the Americans.

In 1979, in an emotional outburst, Igor Zernskov, the Soviet deputy foreign minister, told the Swedish ambassador in Moscow that Wallenberg had been spying for the US and that the Americans had privately admitted this.

Much press coverage has been given to the possibility that Wallenberg worked for the Office of Strategic Services. Iver Olsen, who represented the WRB and the US Treasury department as well as the OSS, denies having used Wallenberg as an agent. However, WRB reports were passed on to the OSS and experience gained from the OSS was applied in the launching of WRB. For the Russians, the WRB was equated with a spy network.

Although some documentation exists which raises minor doubts over this issue, the general feeling is that Wallenberg was not working for the OSS but that information he acquired — such as the number of Jews about to be taken — was forwarded to different intelligence communities.

Yet another contradictory theory is that Wallenberg was a Soviet spy. On December 31, 1944, Staffan Soderblom, the Swedish minister in Moscow, handed a note to the Soviet Foreign Ministry (MID) with the names of members of the Swedish legation in Budapest requesting assistance for them, saying they were threatened with forced evacuation.

Cipher telegrams were sent to commanders of the Second and Third Ukrainian Fronts on January 2, 1945, to the effect that the members of the Swedish mission in Budapest be placed under Red Army protection and the general staff informed. Wallenberg's name was on the list.

Details of the events of the January 13 through 17 vary. One version states that on January 13 Wallenberg was found at the

population and was taken to speak to a chief of Shmersh, the Soviet counter-intelligence organization. Evidence points to this taking place on January 14.

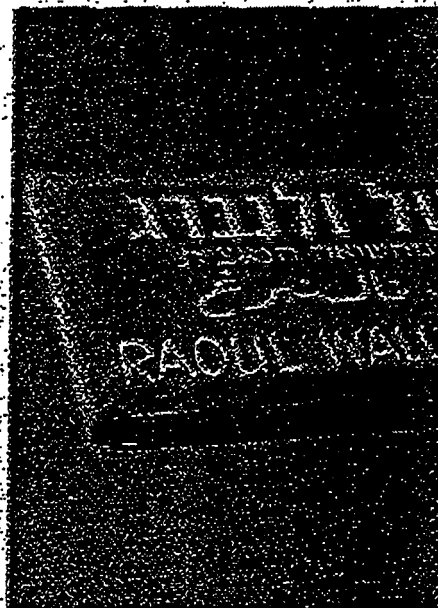
A few days later, Wallenberg requested to be received by the division commander. He gave an account of his activities and requested contact with Soviet military commanders about plans for rescuing the ghetto. Wallenberg was willing to turn over his bulky briefcase to the military commanders.

When troops came to fetch Wallenberg and his driver, a colonel emphasized that nothing was to be said about Wallenberg.

A witness saw him on January 17 in a car with Major Demchenko, an assistant police chief — who claimed to have met with him on January 13 or 14 — en route to Debrecen, home of the provisional Hungarian government.

A Hungarian witness says that Wallenberg spent a night at Godollo, a prisoner-of-war camp, and then returned to a house in the Budapest suburb of Rakosszentimihaly. To an avid reader of spy novels this could all sound like a debriefing of an agent. Was Wallenberg a Russian agent? What purpose would it have served in the cause he so championed, to have also taken on this extra role?

When Wallenberg left Budapest for Debrecen on January 17, he took with him three suitcases, a rucksack and a large amount of money. He gave an office employee a large sum to pay for the upkeep of the Jewish welfare shelters, and he told an associate that he wasn't sure if he was

going to be a guest of the Russians or their prisoner. He said he thought he would return within a week.

Wallenberg and his driver were apparently arrested by the NKVD, Russian intelligence, and detained briefly in a temporary prison in Budapest. It is agreed by all sources that they were taken by train via Romania to Moscow. They were guarded by an officer and four soldiers, although they were allowed off the train in Romania to eat at the Luther restaurant in Iasi. They were told to consider themselves to be in protective custody. They were shown the underground railway system in Moscow and walked to the Lubianka prison. Wallenberg was

IV

A Joint Staff instruction also allowed German agents access to some Joint offices in exchange for the release of 2,000 to 5,000 Jews a month. Himmler rejected this proposal, but the Germans managed to monitor a large amount of the mail sent to the Joint. In Soviet eyes, the Joint grew to be an "worldwide Zionist power," supporting a "global Zionist plot."

With rather convoluted logic, at the same time, the Soviets suspected that the Swedish legation was spying for the British and/or the Americans.

In 1979, in an emotional outburst, Igor Zemskov, the Soviet deputy foreign minister, told the Swedish ambassador in Moscow that Wallenberg had been spying for the US and that the Americans had privately admitted this.

Much press coverage has been given to the possibility that Wallenberg worked for the Office of Strategic Services. Iver Olsen, who represented the WRB and the US Treasury department as well as the OSS, denies having used Wallenberg as an agent. However, WRB reports were passed on to the OSS and experience gained from the OSS was applied in the launching of WRB. For the Russians, the WRB was equated with a spy network.

Although some documentation exists which raises minor doubts over this issue, the general feeling is that Wallenberg was not working for the OSS but that information he acquired - such as the number of Jews about to be taken - was forwarded to different intelligence communities.

Yet another contradictory theory is that Wallenberg was a Soviet spy. On December 31, 1944, Staffan Soderblom, the Swedish minister in Moscow, handed a note to the Soviet Foreign Ministry (MID) with the names of members of the Swedish legation in Budapest requesting assistance for them, saying they were threatened with forced evacuation.

Cipher telegrams were sent to commanders of the Second and Third Ukrainian Fronts on January 2, 1945, to the effect that the members of the Swedish mission in Budapest be placed under Red Army protection and the general staff informed. Wallenberg's name was on the list.

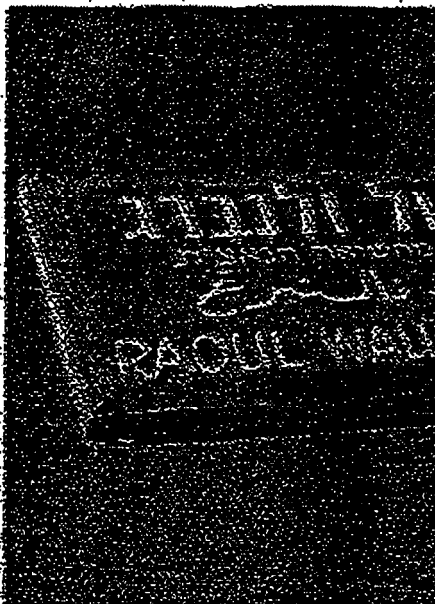
Details of the events of the January 13 through 17 vary. One version states that on January 13 Wallenberg was found at the International Red Cross transport unit on 16 Beczár Street. He approached the Russians and handed over a telegram, in German, requesting it be forwarded to Stockholm. A report notes instructions not to forward the telegram. There are other versions: Wallenberg and his driver, Vilmos Langfelder, were stopped and ordered to be escorted to Soviet staff headquarters on January 13. Some reports say they refused until guns were aimed at them.

Instructions had been issued to treat Wallenberg with respect and not to interrogate him. His immunity was to be respected and he was to be assisted while escorted to staff headquarters.

Wallenberg apparently asked to negotiate about improving conditions for the Jewish

sound like a debriefing of an agent. Was Wallenberg a Russian agent? What purpose would it have served in the cause he so championed, to have also taken on this extra role?

When Wallenberg left Budapest for Debrecen on January 17, he took with him three suitcases, a rucksack and a large amount of money. He gave an office employee a large sum to pay for the upkeep of the Jewish welfare shelters, and he told an associate that he wasn't sure if he was

going to be a guest of the Russians or their prisoner. He said he thought he would return within a week.

Wallenberg and his driver were apparently arrested by the NKVD, Russian intelligence, and detained briefly in a temporary prison in Budapest. It is agreed by all sources that they were taken by train via Romania to Moscow. They were guarded by an officer and four soldiers, although they were allowed off the train in Romania to eat at the Luther restaurant in Iasi. They were told to consider themselves to be in protective custody. They were shown the underground railway system in Moscow and walked to the Lubianka prison. Wallenberg was apparently writing a detective story during the trip to Moscow.

A Smeish report from February 1945 stated that: "Instead of protecting the interests of the Soviet Union and Hungary, the Swedish embassy and Swedish Red Cross are giving protection to enemies of the Soviet Union and Hungarian people and providing them with refuge and sanctuary." There were accusations directed towards individual members of the Swedish legation but Wallenberg was not mentioned.

The order to arrest Wallenberg originated from Stalin, who decided to arrest some of the diplomats from neutral countries remaining in Budapest, and then send them to Moscow. Swiss diplomats, ostensibly arrested for the same reasons as Wallenberg, were eventually freed in exchange for

Date: 2001-04-24 11.29

I artikeln om RW, faxad med 83 A 2001-04-17, saknas ett avsnitt mellan sid 4 och 5. Tacksam komplettering./ Jan

HM
DH
HO
SG

Russian prisoners in Switzerland, having explained that they "did not deal in politics or intelligence work."

It appears that specific grounds must have existed for arresting Wallenberg. General Belkin, chief of the Smersh Front Directorate said that they had received basic data in 1945 that he was "an established asset" of the German, British and American intelligence services.

It was Wallenberg's pocket diary, confiscated by the Soviets, that probably confirmed many of their multiple suspicions. It contained information on all his contacts from both sides in Budapest.

Wallenberg is believed to have been interrogated only on four separate occasions after the first lengthy interrogation on his first day in Moscow. And out of the four, only one session lasted longer than two hours.

V

Unofficial reports about Wallenberg's fate have given hope to those who still seek him. Witnesses have come forward over the years with stories of different sightings. In 1949, while in a transit camp en route to Vorkuta in the Soviet Union, Theodor von Dufving, a German officer, heard about a Swedish diplomat escorted by a special guard. At their subsequent meeting the Swede said he had been imprisoned because of a terrible mistake.

Between 1948 and 1950, a Protestant priest, Aurel von Juchen spoke often to his wife about comrades who had met Wallenberg in Vorkuta, where they were all imprisoned.

Dr. Menachem Melzer told a Swedish police officer in 1974 that he met a Swede called Raoul in 1948 or 1949 when examining internees at a work camp near Vorkuta.

Boguslaw Baj, a Polish citizen, gave evidence at the Swedish embassy in Warsaw in 1988 and 1992. He confirmed having met Wallenberg among a group of prisoners traveling to Vanino Bay. Wallenberg fell ill and was sent to the prison hospital.

Antonas Bogdanas from Latvia said he had seen Wallenberg in 1951 when they were both being sent to a psychiatric clinic in Kazan, where Wallenberg was to be treated for megalomania after insisting he was a Swedish diplomat.

Rudolf Alexander Hedrich-Winter von Schwab told the Swedish Embassy in Vienna in 1964 that he had met Wallenberg in 1959 in a hospital cell in a prison in Verchné-Uralsk. In 1953, von Schwab had met a Dr. Jakobson who had spoken of meeting Wallenberg in Magnitorsk. Wallenberg said he had been operated upon only after the death of Stalin.

More than a decade and a half after Wallenberg's supposed death in 1947, a chance encounter took place. Dr. Nanna Svartz, an internationally renowned internist

and researcher, attended a scientific conference in Moscow at which she met a Russian colleague, Dr. Alexander Miasnikov.

They became friendly and spoke together in German. One day over lunch she asked him if a man like Wallenberg could conceivably have been interned by the Russians in a mental institution, as was often the case for Russian political prisoners who were made out to be insane.

Miasnikov replied that such was indeed the case and he even knew the name of the mental hospital in which Wallenberg was being kept.

Upon her return to Sweden, Svartz went to prime minister Tage Erlander who wrote to Russian president Nikita Khrushchev. The reply came that there must have been a linguistic misunderstanding between the two doctors, because that was certainly not the case. Svartz insisted upon her story and a meeting was arranged to clarify matters at the office of the Swedish ambassador in Moscow. Miasnikov did not show up for the meeting and an apology was sent, explaining that he had tragically died of a heart attack.

In 1981, a Hungarian, Albert Hollosy, said that some time before being released that year he spent time in a KGB-controlled psychiatric clinic in Moscow. A nurse pointed out a man seated in a wheelchair and told him that his name was Raoul Wallenberg.

The motivation behind Grunberg's tireless search for Wallenberg lies with his father, a Holocaust survivor hidden by a Christian family in Holland who later ended up in Auschwitz and "survived physically but was emotionally and psychologically damaged," Grunberg says.

In 1961, when Grunberg and his father watched the entire Eichmann trial together, the boy became the repository of all of his father's nightmarish experiences. When

A protective passport issued by the Swedish legation in Budapest

they journeyed together to the Netherlands in 1984 for a reunion with the Dutch family who had sheltered him, Grunberg senior "didn't have the capacity to show gratitude."

In 1982, in Vancouver, the younger Grunberg attended a sharing groups for children of Holocaust survivors. The group facilitator, Dr. Robert Krell, who had been a "hidden child" suggested that they take the example of Wallenberg and look not only at the horrors of that time but also at the bravery and the selflessness which emanated from it. This accounts for Grunberg's expressed need "to make up internally for

what my father failed to do in terms of expressing gratitude."

Grunberg says that if the present Russian government understands that the question of Wallenberg's fate is of interest to the world "then [President Vladimir] Putin might allocate financial resources for a more comprehensive investigation of the archives," as well as for a public campaign. Apart from president Karsav, German chancellor Helmut Kohl and Swedish Prime Minister Goran Persson have both brought up the issue during state visits to Russia.

"Will [George] Bush raise the issue of the fate of Wallenberg with Russia?" asks Grunberg.

Grunberg feels that the most important thing is that when people read about the missing-in-action poster his committee has put out they will be impelled to act.

Following the report of the working committee, he says: "We know what needs to be done." He hopes that organizations will take the poster as "a project to carry on the search."

As Hans Dahlgren, Swedish state secretary for foreign affairs, writes in his introduction to the working group's report, "Raoul Wallenberg thus set an example, showing that action is possible and necessary. He knew that we do not always need to be prepared in order to do what is right. He showed that we are all capable of meeting a challenge."

If you have any information that you believe may shed further light on the fate of Raoul Wallenberg, please contact Max Grunberg of the Raoul Wallenberg Honorary Citizen Committee at tel. (09) 742-1710 or by e-mail at offices@inter.net.il. All information will be forwarded to the Research Center of the Swedish Ministry of Foreign Affairs.

REGERINGSKANSLIET

ARKIVEXEMPLAR

Stockholm, den 17.4.2001

P 2 En'

Ministerium des Auswärtigen

Enheten för Central- och Östeuropa (EC)

Jan Lundvik

Telefon +46 8 405 3114

Herrn Márton Méhes
Ungarisches Kulturinstitut
Karl Liebknecht-Straße 9
D-10178 Berlin

EC 107/002

Raoul Wallenberg: Rehabilitationsurkunde

1 Beil.

Sehr geehrter Herr Méhes,

Wie versprochen schicke ich Ihnen beigelegt eine Photokopie der russischen Originalurkunde über die Rehabilitation Raoul Wallenbergs, die am 19. Dezember 2000 vom Generalprokurator der Russischen Federation Vladimir Ustinov dem schwedischen Botschafter überreicht wurde. Der ungarische Geschäftsträger erhielt gleichzeitig die Rehabilitationsurkunde Vilmos Langfelders. Die Originalurkunde befindet sich jetzt im Besitz der Familie Raoul Wallenbergs.

Mit freundlichen Grüßen

Jan Lundvik

Ifylles av postexp

Avsänt med

☐ sv kurir

☐ utl kurir

☒ luftpost

☐ vanlig post

Avs datum

17/4 2001

Sign

PP

ГЕНЕРАЛЬНАЯ ПРОКУРАТУРА
РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

**ГЛАВНАЯ
ВОЕННАЯ ПРОКУРАТУРА**

“19” декабря 2000 г.

№ 7у-496-99

103160, Москва, К-160, Хользунов пер., д.14

СПРАВКА
(о реабилитации)

Шведский дипломат Валленберг Рауль Густав, 1912 год рождения, уроженец г.Стокгольма, швед, с июля 1944 года секретарь шведской миссии в Венгрии – начальник гуманитарного отдела проживавший в г.Будапеште по ул.Дежу, дом 3, незаконно задержан советскими военными властями 14 января 1945 года в г.Будапеште как военнопленный, доставлен в г.Москву, где с 6 февраля 1945 год содержался в тюрьмах госбезопасности СССР до его смерти 17 июля 1947 года, то есть подвергнут лишению свободы по решению внесудебных органов по политическим мотивам как социально опасное лицо без предъявления обвинения в совершении конкретного преступления.

9 ноября 2000 года Комиссия при Президенте Российской Федерации по реабилитации жертв политических репрессий признала данную меру принуждения политической репрессией.

Согласно ст.ст. 1, 3 п.«е», 8 ч.2 Закона Российской Федерации «о реабилитации жертв политических репрессий» от 18 октября 1991 г. Валленберг Рауль Густав полностью реабилитирован.

Начальник управления реабилитации
жертв политических репрессий
генерал-майор юстиции

В.К.Кондратов

REGERINGSKANSLIET

ARKIVEXEMPLAR

Dnr	Avd	Grupp	Mål
2001-04-20			
110/003	P	2	Eu 1

Utrikesdepartementet

Justitiekanslern

Box 2308

103 17 Stockholm

Rättssekretariatet (RS)

Bo Nordelius

Ex f Kdm till:

Kabs. ✓

Ch EC ✓

Amb. Jan Lundvik ✓

B. Fredriksson, II:52

SSSB (En bilaga)

Exp. 20/4-01
Ubl

Anmälan rörande publicering i Aktstycken utgivna av Utrikesdepartementet,

Justitiekanslern har genom en remiss den 9 mars 2001 anmodat Regeringskansliet, Utrikesdepartementet att yttra sig över en anmälan rörande en rapport publicerad i skriftserien Aktstycken utgivna av Utrikesdepartementet.

Rapporten Raoul Wallenberg – Redovisning från den svensk-ryska arbetsgruppen (Aktstycken utgivna av Utrikesdepartementet; ny serie II:52) är en redovisning lämnad av den svenska arbetsgrupp som tillsattes år 1991 genom beslut av Utrikesdepartementet (departementschefen) för att tillsammans med sovjetiska företrädare studera utestående frågor i efterforskningen av Raoul Wallenberg. En kopia av protokoll utvisande beslutet bifogas. Arbetsgruppen har inte utgjort en självständig myndighet utan var vid tiden för publiceringen av rapporten ett organ ingående i myndigheten Regeringskansliet. Rapporten har publicerats av Regeringskansliet. Den offentliggjordes (utgavs) den 12 januari 2001 när den presenterades vid en presskonferens.

Det innehåll i rapporten som berör Staffan Söderblom är dels, och framför allt, återgivandet ur uppteckningar i sovjetiska arkiv av hans uttalanden inför sovjetiska företrädare, dels också arbetsgruppens kommentarer i anslutning här till. På grund av vad som anförs i anmälningen och den där gjorda sidhänvisningen uppfattar Utrikesdepartementet det som att anmälningen avser arbetsgruppens kommentar på sidan 92 "Hans uttalanden till Abramov i december 1945 ter sig ändå extremt egendomliga, inte minst med tanke på hans erfarenhet som professionell diplomat. Om han inte skaffat sig någon täckning från ledande politiskt håll vid sina samtal i Stockholm – för vilket varje belägg saknas – måste dessa uttalanden resa frågor om hans omdöme. Det gäller kanske också om hans mentala hälsa, som sex år senare försämrats så att han måste lämna aktiv tjänst vid 51 års ålder." och den i kommentaren ingående

Postadress 103 39 STOCKHOLM Telefonväxel 08-405 10 00 E-post: registrator@foreign.ministry.se
X400: S=Registrator; O=Foreign; P=Ministry; A=SIL; C=SE
Besöksadress Malmströmsgatan 15, 103 39 Stockholm Fyller av postexp Telefax 08-723 11 76 Telex 105 90 MINFOR S
Malmströmsgatan 15, 103 39 Stockholm

sekretesslagen vartill såväl TF 7 kap. 3 § första stycket 3 som TF 7 kap. 5 § 2 hänvisar.

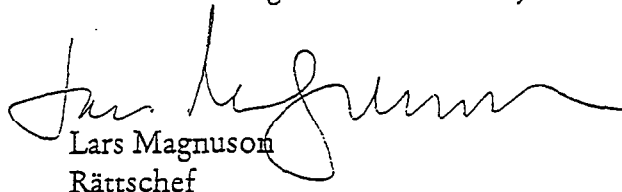
Vad gäller sekretessbestämmelsen i sig kan sekretess enligt 7 kap. 11 § tredje stycket sekretesslagen för uppgift i allmän handling gälla i högst 50 år. Departementet konstaterar att den uppgift som det här är fråga om härrör från början av 1950-talet.

Även med bortseende från att uppgiften, som sagts i det föregående, torde ha blivit så spridd att skyldigheten att iaktta tystnadsplikten upphört, bedömer Utrikesdepartementet att publiceringen år 2001 inte kan anses ha medfört att Söderblom eller någon honom närstående lider men. Uppgiften att någon tvingas avbryta sin yrkeskarriär i förtid på grund av ohälsa, även om det rör sig om psykisk ohälsa, bör inte anses som skamlig eller i övrigt förtjänt av ett särskilt starkt sekretesskydd. Vid tiden för publiceringen av uppgiften var Söderblom död sedan 15 år. Hans hustru dog före honom. Söderblom efterlämnade inga barn.

För fullständighetens skull kommenterar Utrikesdepartementet slutligen också frågan om undantag från sekretess. Även om sekretess skulle ha gällt enligt det nu behandlade lagrummet kan ifrågasättas om inte ett utlämnande av uppgiften ändå var tillåtligt enligt 1 kap. 5 § sekretesslagen på grund av att det var nödvändigt för att den utlämnande myndigheten skulle kunna fullgöra sin verksamhet.

Genom beslutet år 1991 fick Utrikesdepartementet uppgiften att utreda efterforskningen av Raoul Wallenberg. (Formellt ålade departementet sig själv uppgiften, men reellt står naturligtvis regeringen bakom beslutet.) Ehuru det inte uttalades i beslutet får det anses självklart att målet för arbetet var ett offentliggörande av vad som kunde framkomma av intresse. I och med det som kom fram om Söderbloms agerande får åtgärden att i anslutning till redovisningen offentliggöra uppgiften om Söderbloms hälsa anses vara i så hög grad naturlig och påkallad av syftet med arbetsgruppens arbete, att offentliggörandet kan sägas ha varit nödvändigt för att Utrikesdepartementet skulle kunna fullgöra sin verksamhet i denna sak.

Remisshandlingen återställs med yttrandet.

Lars Magnuson
Rättschef

SVERIGES AMBASSAD
MOSKVA

TELEFAX

Sid. 1 (4)

2001-04-23

Dnr 258 ✓

Aambs Eva Tojzner Glückman

UD/EC/Amb. Jan Lundvik
2001-04-24
fax nr 39 t. amb. Moskva

INK. UTRIKESDEP.
DNP

2001-04-23

EC

Avd	Gr	Må
P	2	EU 1

UTRIKESDEPARTEMENTET

För: EC (Lundvik)

RW: Wallenbergvittne?

(1 bil)

Bifogade korta meddelande har ambassaden erhållit genom härvarande amerikanska ambassads försorg. En herr Galeulin, som säger sig ha suttit fängslad i 33 år, uppger att han har uppgifter om Raoul Wallenberg.

Ambassaden vore tacksam erfara huruvida uppföljning bedöms nödvändig.

SALAND

Postadress
Ulitsa Mosfilmovskaja 60
119 590 MOSKVA

Besticksadress
Ulitsa Mosfilmovskaja 60

Telefon
(095) 937 92 00
(503) 937 92 00

Telefax
(095) 937 92 02
(095) 937 92 03 (viseringsavd)
(095) 937 92 04 (handelsavd)

Telex
64-413 410

2001-04-23, kl. 18.00

Embassy of the United States of America

EG/MF:
Gus...
hercules J.L.

The Embassy of Sweden
Moscow

INK. AMB. MOSKVA		
D.nr. 13/197		
2001-04-18		
AVD. R	GR. 18	MAL R.V.

Moscow, Russia
April 17, 2001

Dear Sir/Madam

Enclosed please find a letter that was recently passed to the information window of the Embassy by an unknown messenger. As far as we understand it may shed some light on the whereabouts of Mr. Raul Wollenberg (sp.?) missing since the WW II time.

I hope you will find this information useful. If I can be of further assistance please do not hesitate to get in touch with the American Citizen Services unit of the Embassy via telephone (7-095) 728-5552 or FAX (7-095) 728-5084. Alternatively you may want to reach ACS via e-mail at consulmo@state.gov

Sincerely,

Igor Krivoshey
Consular Assistant

Генерал-майор
Полковник

1945 г. р.г.

Б.В.Венков

23. VII - 30. IX и 30. IX - 30. X

из Интерна, где он родился

33 года. Я живу со

шведскими дипломатами

Рашид Валентерсон.

Документы его рождения

никак не могу найти. Мне известно

о его семье. Я думаю, что

вспомнят о нем еще.

События в шведском

новоместе не могу

оказать.

Подпись: Б.В.Венков

пол. Интерна р.г.

Урахов, ул. Восточная

д. 44, в. 16

64

SVERIGES AMBASSAD
Moskva
Christina Johannesson

ÖVERSÄTTNING
2001-04-20

Renskrivning samt översättning från ryska till svenska

"Галеулин Геннадий Исмаилович
1945 г.р.

Заявление

25.07.98 года я освободился из тюрьмы, где находился 33 года. Я знаком со шведским дипломатом Раулем Валленбергом. Хочу сообщить его родственникам то что мне известно о его судьбе.

Помогите мне выполнить этот долг. Сообщите в Шведское посольство то что я сказал.

Мой адрес: 627180 Тюменская область, Упоровский район,
Упорово, ул. Володарского д.44, кв.16"

Gennadij Ismailovitj Galeulin
född 1945

Ansökan

Den 25 juli 1998 släpptes jag ut ur fängelset där jag hade suttit i 33 år. Jag känner den svenske diplomaten Raoul Wallenberg och jag vill meddela hans släktingar det som jag känner till om hans öde. Hjälp mig att fullgöra min plikt. Meddela den svenska ambassaden det som jag har sagt.

Min adress: 627180 Tiumenskaja oblast, Uporovskij rajon,
Uporovo, ulitsa Volodarskogo d.11, kv.16

REGERINGSKANSLIET

Telefax

Sid. 1 (1)

2001-04-24

Utrikesdepartementet

Enheten för Central- och Östeuropa (EC)

Jan Lundvik

Telefon 08-405 3114

Ambassaden Moskva, dnr 39 ✓

RW: Wallenbergvittne?

Fax 258 A 2001-04-23

Ambassaden bör tillskriva Galeulin och be honom skriftligen framlägga sina uppgifter.

Cabinet

Exp. 24/4 2001 / BPP

Postadress
103 39 STOCKHOLM

Telefon
08 - 405 10 00

E-post: ud@foreign.ministry.se
X.400: S=UD; O=Foreign; P=Ministry; A=SIL; C=SE

Besöksadress
Fredsgatan 6

Telefax
08 - 723 11 76

Telex
105 90 MINFOR S

Dr. Krisztián Ungváry
Nyúl u. 14
1026 Budapest
Tel: 214-9652
Tel/Fax: 213-9765

INK. UTRIKESDEP		
D.Nr. 108/015		
2001-05-10 04-25		
AVD. P	GR. 2	MÁL Eu'

UD/EC/Amb. Jan Lundvik
2001-05-09
skr t. tit

inkom 25.4

EC

Budapest, den 18.4.2001.

Herrn Botschaftler
Jan Lundvik
Aussenministerium Schweden
Gustav Adolfs torg 1.
10339 Schweden

Lars Wallenberg

Sehr geehrter Herr Botschaftler,

Sie erinnern sich sicher, wir trafen uns in Budapest, als Sie mich in der Wallenberg-Angelegenheit gesucht hatten. Ich wende mich jetzt mit einer Bitte an Sie.

Ich forsche mit zwei Kollegen über die wirtschaftliche Ausplünderung der Juden in Ungarn zwischen 1938 und 1944. Die genaue Beschreibung unser Forschungsprojekt lege ich diesem Brief bei. Wir möchten uns um eine Unterstützung dieser Forschungen bewerben, da unsere eigene finanzielle Mittel die Arbeit nur beschränkt zulassen. Ein großer Teil der Arbeit liegt bereits auf englisch vor, eine ca. 20 seitige Zusammenfassung über den ersten Abschnitt ist auf deutsch übersetzt (die lege ich auch bei).

Ich denke, die Frage, den wir nachgehen wollen, ist noch kaum erforscht, besonders was die ungarische Vorplanung der wirtschaftlichen Vernichtung angeht.

Könnten Sie mir helfen, Unterstützung für diesen Projekt zu gewinnen?

Für Ihre Hilfe bedanke ich mich im Voraus!

Mit freundlichen Grüßen:

Krisztián Ungváry

(Krisztián Ungváry)

Anlagen:

1. Forschungsplan (englisch)+Kapitelübersicht (englisch)
2. Zusammenfassung des ersten Teils (deutsch)

WA

REGERINGSKANSLIET

ARKIVEXEMPLAR

2001-04-25

115/001
p 2 Eu'
(EC)

Utrikesdepartementet

Enheten för Central- och Östeuropa (EC)
Jan Lundvik
Telefon 08-405 3114

Ambassadör Nils G. Revelius
Bukarest

Raoul Wallenberg: vittnesutsaga

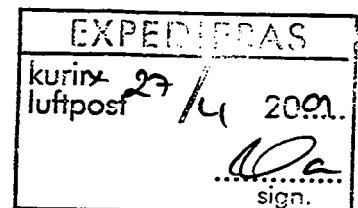
Hbr Revelius-Magnusson 2001-03-06

Broder,

Tack för Din redovisning av de av Barsan lämnade uppgifterna. De är i sin knapphändighet nya för oss, och Mihai Ursachis namn förekommer inte i vårt stora namnkartotek. Det vore bra om Du vid nästa sammanträffande med Barsan kunde förhöra Dig om i vilket sammanhang denne stött på vittnesuppgiften och om han vet huruvida Ursachi fortfarande är i livet och kan höras närmare.

För Din information vill jag nämna att lägret Inta upprepade gånger figurerat i olika obestyrkta vittnesutsagor om RW avseende tiden omkring 1950. En förklaring kan vara att bland fångarna fanns då såväl den tyske diplomaten Wallenstein som den svensk-tyske SS-mannen Bergström och estlandssvensken Tamvelius. Vidare fanns i Vorkutaområdet en annan tysk fånge vid namn Rudolf Wallenberg.

Jan Lundvik

Ifylles av postexp

Avsänt med

☒ sv kurir

☐ utl kurir

☐ luftpost

☐ vanlig post

Avs datum Sign

2/5 2001 Aff

REGERINGSKANSLIET

ARKIVEX

115/006

2001-04-25

P 2 EU

Utrikesdepartementet

Enheten för Central- och Östeuropa (EC)

Jan Lundvik

Telefon 08-405 3114

Ruben Högbom

Verkmästargatan 6 B

754 36 Uppsala

Raoul Wallenberg

Vi har fått del av ett brev från Dig till Stig Fredriksson, TV 1, vari Du berättar om ett möte i Riga med en man som i Vorkuta hört talas om en fången svensk diplomat. Vi är intresserade av att så långt möjligt följa upp detta, och jag vore därför tacksam om Du kunde låta oss veta hur vi kommer i kontakt med vederbörande. Ambassaden i Riga kan sedan ha ett samtal med honom.

Med vänlig hälsning

Jan Lundvik
Ambassadör

Exp. 26/4 2001 /

Postadress
103 39 STOCKHOLM

Besöksadress
Fredsgatan 6

Telefon
08 - 405 10 00

Telefax
08 - 723 11 76

E-post: ud@foreign.ministry.se
X.400: S=UD; O=Foreign; P=Ministry; A=SIL; C=SE

Telex
105 90 MINFOR S

2001-04-26

EC

Enheten för Central- och Östeuropa (EC)
Jan Lundvik
Telefon 08-405 3114

Delges:
Kabs
Ch EC
Ch RS
Eliasson, Washington
Hirdman, Moskva
Wahlbäck, IAG
Guy von Dardel

Exp. 26/4 2001/PPP

Raoul Wallenberg: intervju med Staffan Söderblom

Medarbetaren i Sveriges Radio Arvid Lagercrantz har till UD:s och forskningens förfogande ställt en kassett med ett radioprogram den 30 januari 1980 om Raoul Wallenberg, i vilket bl a återges en intervju med Staffan Söderblom, då 79 år, i hans bostad i Uppsala. Tillfrågad om han anser att han själv och UD handlat riktigt beträffande Raoul Wallenberg svarar Söderblom med ett obetingat ja. Som ett bidrag till belysningen av motiven för Söderbloms agerande är intervjun av intresse, och jag har därför gjort nedanstående utskrift från kassetten med reservation för hörfel på några punkter.

SS: Ja, han var klädd i marskalksuniform, och han reste sig och bugade smått, och det gjorde jag också förstås. Och så gingo vi varandra till mötes, och när vi möttes sträckte han fram handen och sade: Stalin. Han föreställde sig!

AL: Och vad tänkte du då, vad kände du då?

SS: Ärligt talat så var jag litet överraskad, för jag hade ju en föreställning om vem det var jag skulle träffa (skratt), och han frågade: Var det Wallenberg han hette? Ja, sade jag, varpå han själv på ett pappersblock skrev ner namnet Wallenberg, och sen så sade han: Ni har alltså inte hört något vidare om honom? Nej, sade jag, det har vi inte, varpå han sade: Jag försäkrar att saken skall undersökas och klarläggas.

2001-04-26

AL: Enligt den uppteckning som gjordes tydligen vid det här mötet, så sägs det där att du meddelade Stalin din personliga uppfattning också, att Raoul Wallenberg troligen fallit offer för en olycka eller rövare. Varför gjorde du det egentligen, det är litet svårt att förstå.

SS: Ja, varför jag sade det, att han måhända har råkat ut för en bilolycka eller rövare, det var det att jag ville icke rikta en direkt anklagelse mot sovjetmyndigheterna att de skulle ha avlivat honom eller något liknande, ty det ansåg jag skulle försvåra hela situationen om en sådan anklagelse hade framkastats från vår sida.

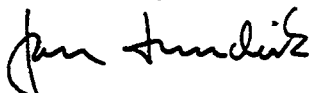
AL: Tror du att det här att Stalin fick ärendet var bra egentligen, för det kan man väl också säga att det blockerade lägre tjänstemän då när Stalin höll på med det här?

SS: Ja, jag var ju mycket belåten med att få framföra det till den mäktigaste mannen i landet, därför att då kan det i varje fall inte sägas att man inte här drivit ärende så långt och så högt upp som det är möjligt. Och det var för mig mycket värdefullt att det låg till på det viset, och sedan (tvekande) hyste jag kanske också förhoppningen att om Stalin sade ett ord att det skulle verkligen ändå ge resultat.

AL: Om du ser på hela den här tiden nu, så här 35 år efteråt, tycker du då att du har en känsla av att du och UD och regeringen handlade riktigt i den här frågan om Wallenberg, gjorde allt vad man kunde?

SS: Ja, det har jag (sagt med eftertryck). Jag betraktar ju ännu denna dag Wallenbergs försvinnande, om man så får uttrycka sig, som ett mysterium, därför att i andra liknande fall behandlades vi bättre än andra.

Söderbloms näst sista replik bör särskilt noteras, eftersom han här förklarar att det var värdefullt för honom själv att kunna visa att han drivit ärendet så högt upp som det gick och endast med viss tvekan tillägger att han kanske också hade en förhoppning om att Stalin skulle uträtta något i ärendet.

Jan Lundvik

REGERINGSKANSLIET

ARKIVEX

27 april 2001

P 2 Eu¹

Utrikesdepartementet

Kabinettssekreteraren

Handl: amb Lundvik/EC

Professor Guy von Dardel

6 A Rue Pasteur

CH-1209 Genève

Suisse

(EC) 117/003

Ex t:

Magnusson, EC

Lundvik, EC

exp f

Raoul Wallenberg: uppföljningen av den svensk-ryska arbetsgruppens rapport

1 bil.

Med anledning av Ditt brev 2001-03-22 till statsminister Göran Persson vill jag konstatera att svenska regeringens avsikt att följa upp den svensk-ryska arbetsgruppens rapport om Raoul Wallenberg kvarstår oförändrad. I detta syfte kommer partiledaröverläggningar om tillsättandet av en grupp forskare/historiker med uppgift att utreda den svenska utrikesledningens agerande i ärendet att genomföras inom kort. Vidare har riktlinjer – här bifogade – utarbetats för finansiellt stöd från UD:s utredningsanslag till oberoende forskning om Raoul Wallenberg, i första hand i Ryssland, men även annorstädes. Vissa medel har redan avsatts för ändamålet. Projektansökningar kommer att för granskning och godkännande underställas en referensgrupp bestående av framför allt historiker. Överläggningar med den ryska sidan kommer nästa månad att föras i Moskva.

Det stämmer inte att de tidigare anlitade s.k. oberoende experterna nu endast indirekt skulle få fortsätta sina forskningsprojekt i Ryssland. De har samma rätt som varje annan forskare att ansöka om forsknings-projektstöd enligt ovan.

I det av UD frisläppta arkivmaterialet ingår alla fram till tidpunkten för publiceringen inkomna vittnesmål. De är fritt tillgängliga i regeringskansliets arkiv. Alla vittnesmål av senare datum är likaledes tillgängliga för forskningen.

Jag vill slutligen nämna att statsministern tog upp de svenska önskemålen om fortsatt forskning med president Putin, som förklarade sig införstådd därmed.

Med vänlig hälsning!

Hans Dahlgren

exp 30/4-01 f

md

2001-04-18

Enheten för Central- och Östeuropa (EC)
Jan Lundvik
Telefon 08-405 3114

Raoul Wallenberg - riktlinjer för fortsatta forskningsprojekt

Som ett led i uppföljningen av den svensk-ryska arbetsgruppens rapport om efterforskningarna av Raoul Wallenberg är utrikesdepartementet redo att ge finansiellt stöd åt oberoende forskning rörande Raoul Wallenberg i första hand i Ryssland men även annorstädes. För sådana forskningsprojekt skall följande riktlinjer tillämpas:

1. Ansökan om projektstöd inlämnas till UD/EC.
2. Ansökan skall innehålla projektbeskrivning, uppskattad tidsram samt kostnadsberäkning.
3. För bedömning av ansökningarna upprättas en referensgrupp bestående av en representant för UD, två svenska samt en utländsk historiker.
4. Ansökningar underställes referensgruppen för bedömning vid två tillfällen årligen.
5. Av referensgruppen tillstyrkt ansökan underställes chefen UD/EC för beslut, varav skall framgå i vilka former projektstödet skall utbetalas.
6. Redovisning av erhållet projektstöd skall ske enligt särskilt fastställda regler, vilka delges de sökande.
7. Rapport om forskningsprojektets resultat skall inlämnas till UD/EC inom en månad efter projektets slutdatum.
8. Dokumentation som införskaffats i samband med projektet tillfaller både UD och forskaren.

Ytterligare information kan erhållas från Hans Magnusson eller Jan Lundvik, EC.

2001-04-18

Enheten för Central- och Östeuropa (EC)
Jan Lundvik
Telefon 08-405 3114

Raoul Wallenberg - guidelines for research projects

As part of the follow-up of the report by the Swedish-Russian Working Group on the Raoul Wallenberg investigations, the Ministry for Foreign Affairs is prepared to provide financial support for independent research concerning Raoul Wallenberg, in Russia in the first place but also elsewhere. For such research projects the following guidelines will be applied:

1. Applications for research support should be lodged with the Department for Eastern and Central Europe (EC) of the Ministry for Foreign Affairs.
2. An application should contain a project description, the estimated time frame and a cost estimate.
3. An expert panel, consisting of a representative of the Ministry for Foreign Affairs, two Swedish and one foreign historian, will be established for the purpose of assessing the applications.
4. Applications will be submitted to the expert panel for assessment on two occasions annually
5. Applications recommended by the expert panel will be forwarded to the Head of EC for a decision which will specify the modalities of disbursement.
6. The disbursed project support will have to be accounted for according to special regulations that will be provided to the applicants.
7. A report on the results of the research project should be submitted to the Ministry for Foreign Affairs (EC) within a month after the termination of the research project.
8. Documentation obtained in connection with the project will be at the disposal of the Ministry for Foreign Affairs as well as the researcher.

Further information can be obtained from Hans Magnusson or Jan Lundvik, EC.

Inkom 2.5.01

Kypia överlämnad f. and Riga

Ruben Högbom,
Verkmästargatan 6 B, 754 36 Uppsala

Raoul Wallenberg

UTRIKESDEPARTEMENTET/
Enheten för Central- och Östeuropa (EC)
Jan Lundvik

aa/
R

(EC)

INK. UTRIKESDEP.		
D.Nr. 120/011		
2001-05-04 02		
AVD. P	GR. 2	MÅL Eu'

Med anledning av förfrågan i brev 2001-04-25:
den efterfrågade personens namn är Liana Velka, Riga.
tel 00371 - 910 13 92 (65 55 205)

Liana Velka är uppgiftslämnarens dotter.

Frågan, varför jag inte omedelbart förde den lettiska mannens information vidare efter det att jag tagit del av den, är givetvis berättigad.

Men min reaktion var:

om nu den här mannens berättelse har ett verklighetsunderlag är ju detta känt av betydligt högre fiskaler än en anonym lettisk f d pojksoldat och en svensk skogsarbetare.

Men jag har ändå inte kunnat glömma den lettiske mannens berättelse - och nu har jag således - sent om sider - fört den vidare.

Uppsala 30 april 2001

m hj hälsning

Ruben Högbom
Ruben Högbom

REGERINGSKANSLIET

ARKIV EX

122/001

2001-05-02

EC

P 2 Eu'

Utrikesdepartementet

Ambassadör Tomas Bertelman
Riga

Enheten för Central- och Östeuropa (EC)

Jan Lundvik

Telefon 08-405 3114

Raoul Wallenberg: vittnesberättelse

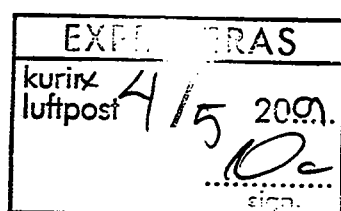
2 bil

Broder,

Härmed översändes en brevväxling mellan Ruben Högbom, Uppsala, och mig rörande en vittnesuppgift från en person i Riga. Jag vore tacksam om ambassaden ville försöka spåra upp vederbörande och höra vad han kan berätta.

För Din information vill jag nämna att Vorkutaområdet figurerat i åtskilliga obestyrkta vittnesutsagor om RW avseende tiden omkring 1950. En förklaring kan vara att bland fångarna där fanns då såväl den tyske diplomaten Wallenstein som en annan tysk fånge vid namn Rudolf Wallenberg, vidare den svensk-tyske SS-mannen Bergström och estlandssvensken Tamvelius.

Härliga hälsningar
Jan Lundvik
Jan Lundvik

Exp. 3/5 2001 / AP

Postadress
103 39 STOCKHOLM
Besöksadress
Fredsgatan 6

Telefon
08 - 405 10 00
Telefax
08 - 723 11 76

E-post: ud@foreign.ministry.se
X.400: S=UD; O=Foreign; P=Ministry; A=SIL; C=SE
Telex
105 90 MINFOR S

REGERINGSKANSLIET

2001-04-25

Utrikesdepartementet

Enheten för Central- och Östeuropa (EC)

Jan Lundvik

Telefon 08-405 3114

Ruben Högbom

Verkmästargatan 6 B

754 36 Uppsala

Raoul Wallenberg

Vi har fått del av ett brev från Dig till Stig Fredriksson , TV 1, vari Du berättar om ett möte i Riga med en man som i Vorkuta hört talas om en fången svensk diplomat. Vi är intresserade av att så långt möjligt följa upp detta, och jag vore därför tacksam om Du kunde låta oss veta hur vi kommer i kontakt med vederbörande. Ambassaden i Riga kan sedan ha ett samtal med honom.

Med vänlig hälsning

Jan Lundvik
Ambassadör

Ruben Högbom,
Verkmästargatan 6 B, 754 36 Uppsala

UTRIKESDEPARTEMENTET/
Enheten för Central- och Östeuropa (EC)
Jan Lundvik

Med anledning av förfrågan i brev 2001-04-25:
den efterfrågade personens namn är Liana Velka, Riga.
tel 00371 - 910 13 92 (65 55 205)

Liana Velka är uppgiftslämnarens dotter.

Frågan, varför jag inte omedelbart förde den lettiska mannens information vidare efter det att jag tagit del av den, är givetvis berättigad.
Men min reaktion var:
om nu den här mannens berättelse har ett verklighetsunderlag är ju detta känt av betydligt högre fiskaler än en anonym lettisk f d pojksoldat och en svensk skogsarbetare.

Men jag har ändå inte kunnat glömma den lettiske mannens berättelse - och nu har jag således - sent om sider - fört den vidare.

Uppsala 30 april 2001

m hj hälsning

Ruben Högbom

UD/EC/Amb J Lundvik
2001-05-04
fax t. tit

2001.05.02.

Kádár Éva

Fax: 00-36-1-407-0975

Budapest

Ministry for Foreign Affairs of Sweden
Central and Eastern Europe Department

S-103 39 Stockholm

Fax: +46-8-723-11-76

attn. Mr. Jan Lundvik

Dear Mr. Lundvik

INK. UTRIKESDEP.		
DNR 122/607		
2001-05-14		
Avt.	Gr	Mal
P	2	Su'

I would like to ask you something.

My name is Éva Kádár, I am Hungarian. I have been occupied in searching the history of the XX. century and my research subject is life and life-saving work of Raoul Wallenberg, and the people who helped him in Hungary.

A have read in the book entitled *Report of the Swedish-Russian Working Group* that You have been occupied with coordination of the research about Raoul Wallenberg.

I have heard a piece of news in the radio this year on February about Raoul Wallenberg's execution on 17 of July in 1947.

I did not heard wheter there was a judicial procedure or he was executed without this.

Should you have records of the Wallenberg case, please send me a copy of it or some other documents proving Wallenberg's execution, for example of copies of articles and so on.

I will transfer the expenses of copying by return of post. (Please, indicate your number of bank account in your answer letter.)

Thank you for your help.

Yours sincerely,

Kádár Éva

2001-05-08

128/006
P 2 Eu

EC

Enheten för Central- och Östeuropa (EC)
Jan Lundvik
Telefon 08-405 3114

Delges:

Kabs
Expch
Ch EC
Lundvik
S Noreén, SB
Hörnberg,
PLAN-U

Sven G Holtsmark
Karl Molin
Gunnar Åselius

Exp. 18/5
2001/APP

Raoul Wallenberg - fortsatt forskning

I de av kabinettsssekreteraren godkända riktlinjerna för fortsatta forskningsprojekt rörande Raoul Wallenberg (se närslutna promemoria 2001-04-18) fastslås i punkt 3 att en referensgrupp bestående av en representant för UD, två svenska och en utländsk historiker skall upprättas för bedömning av inkommande ansökningar om finansiellt stöd åt oberoende forskningsprojekt. Gruppen skall två gånger årligen ta ställning till inkomna ansökningar.

Till medlemmar av referensgruppen utses härmed

Sven G. Holtsmark, forskare, Institutt for forsvarsstudier, Oslo

Jan Lundvik, ambassadör, UD

Karl Molin, professor, Stockholms universitet

Gunnar Åselius, forskare, Försvarshögskolan, Stockholm

Hans Magnusson

2001-04-18

Enheten för Central- och Östeuropa (EC)

Jan Lundvik

Telefon 08-405 3114

Raoul Wallenberg - riktlinjer för fortsatta forskningsprojekt

Som ett led i uppföljningen av den svensk-ryska arbetsgruppens rapport om efterforskningarna av Raoul Wallenberg är utrikesdepartementet redo att ge finansiellt stöd åt oberoende forskning rörande Raoul Wallenberg i första hand i Ryssland men även annorstädes. För sådana forskningsprojekt skall följande riktlinjer tillämpas:

1. Ansökan om projektstöd inlämnas till UD/EC.
2. Ansökan skall innehålla projektbeskrivning, uppskattad tidsram samt kostnadsberäkning.
3. För bedömning av ansökningarna upprättas en referensgrupp bestående av en representant för UD, två svenska samt en utländsk historiker.
4. Ansökningar underställes referensgruppen för bedömning vid två tillfällen årligen.
5. Av referensgruppen tillstyrkt ansökan underställes chefen UD/EC för beslut, varav skall framgå i vilka former projektstödet skall utbetalas.
6. Redovisning av erhållet projektstöd skall ske enligt särskilt fastställda regler, vilka delges de sökande.
7. Rapport om forskningsprojektets resultat skall inlämnas till UD/EC inom en månad efter projektets slutdatum.
8. Dokumentation som införskaffats i samband med projektet tillfaller både UD och forskaren.

Ytterligare information kan erhållas från Hans Magnusson eller Jan Lundvik, EC.

REGERINGSKANSLIET

ARKIVEX

129/003

2001-05-09

P 2 Eu'
(EC)

Utrikesdepartementet

Enheten för Central- och Östeuropa (EC)
Jan Lundvik
Telefon 08-405 3114

Professor Harald Runblom
Uppsala Universitet
Box 514
751 20 Uppsala

Holocaust- och Raoul Wallenberg-forskning

2 bil

Med tack för givande samtal häromveckan översänder jag för kännedom de av kabinetssekreteraren godkända riktlinjerna för UD:s projektstöd åt oberoende forskning rörande Raoul Wallenberg. Vi är som sagt också på vår sida intresserade av löpande kontakt beträffande forskningsprojekt av det här slaget.

Därjämte översänder jag ett brev jämte bilagor, som jag erhållit från den ungerske historikern Krisztián Ungváry om ett forskningsprojekt avseende den ekonomiska utplundring av de ungerska judarna som företogs av ungerska myndigheter i anslutning till deportationerna. Ungváry utgav för ett par år sedan ett uppmärksammat verk om Budapests belägring, Budapest ostroma, senare översatt till tyska och engelska, i vilket han bl a också tar upp Raoul Wallenberg, och det var i det sammanhanget jag kontaktade honom. Hans nuvarande projekt ligger såvitt jag kan se i linje med den holocaustforskning som Du leder, och min fråga är om Du har något råd att ge mig om hur jag bör besvara hans framställning om stöd.

Med vänlig hälsning
Jan Lundvik
Jan Lundvik

Exp. 11/5 2001 / RPP

Postadress
103 39 STOCKHOLM

Besöksadress
Fredsgatan 6

Telefon
08 - 405 10 00

Telefax
08 - 723 11 76

E-post: ud@foreign.ministry.se
X.400: S=UD; O=Foreign; P=Ministry; A=SIL; C=SE

Telex
105 90 MINFOR S

REGERINGSKANSLIET

ARKIV EX

EC

P 2 EU¹

2001-05-09

129/004

Utrikesdepartementet

Enheten för Central- och Östeuropa (EC)
Jan Lundvik
Telefon 08-405 3114

Fru Nina Lagergren
Dahlbergsvägen 22
182 62 Djursholm

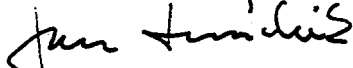
Material från Moskva

2 bil

Kära Nina,

Härmed översändes kopia av den förfrågan från mediagruppen Soversjenno Sekretno m m som vi talade om i telefon. Det var på denna vi svarade att UD hade inga egna bilder av Raoul utan att de borde vända sig till Dig. Jag bifogar också en just inkommen synopsis till en antologi om Raoul som den ryska Sorosfonden avser ge ut. Tanken är att i en samlingsvolym i rysk version publicera senaste utgåvan av Biermans bok The Righteous Gentile, kapitel 9 ur Sudoplatovs bok, artikeln The angel who was a spy av Fenyvesi och Pope i US News & World Report 1996, en artikel om Tom Lantos ur tidskriften People 1999 samt den svensk-ryska arbetsgruppens rapporter. Projektet verkar seriöst, och vi vill inte utesluta möjligheten av att vi på något sätt markerar stöd.

Med vänlig hälsning,

Jan Lundvik

Exp. 9/5 2001/BJP

Postadress
103 39 STOCKHOLM

Telefon
08 - 405 10 00

E-post: ud@foreign.ministry.se
X.400: S=UD; O=Foreign; P=Ministry; A=SIL; C=SE

Besöksadress
Fredsgatan 6

Telefax
08 - 723 11 76

Telex
105 90 MINFOR S

hnb

REGERINGSKANSLIET

ARKIVEX

EC

P2 Eu¹

Stockholm, den 9.5.2001

Ministerium des Auswärtigen

Enheten för Central- och Östeuropa (EC)

Jan Lundvik

Telefon +46 8 405 3114

Dr. Krisztián Ungváry

Nyúl u. 14

H-1026 Budapest

Ungern

129/002

Raoul Wallenberg: Forschungsprojekt

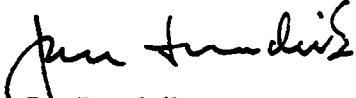
1 Beilage

Sehr geehrter Dr. Ungváry,

Ich erinnere mich sehr gut an unseres Gespräch in Budapest über Raoul Wallenberg und habe deshalb mit grossem Interesse die Beschreibung Ihres neuen Forschungsprojekt gelesen. Es ist ein wichtiges Fragekomplex, das Sie da angeschnitten haben, und es gibt einige Aspekte, die für uns von besonderer Bedeutung sind. Ich denke hier an Kurt Becher, mit dem Raoul Wallenberg zu tun hatte, und auch natürlich an Kapitel XIII.2.2 "Rescue Actions by Diplomats".

Ich habe Ihre Dokumentation an das "Uppsala Programme for Holocaust and Genocide Studies" weitergeleitet und werde mich wieder melden, wenn ich eine Reaktion von dort bekomme. Ich möchte Sie auch darauf aufmerksam machen, dass wir im Aussenministerium soeben die hier beigelegten Richtlinien für finanzielle Unterstützung von Raoul Wallenberg-Forschung festgelegt haben. Vielleicht könnten die oben erwähnten Aspekten Ihrer Arbeit als Teilprojekte hier in Betrachtung kommen. Ich werde diese Frage mit unserer Historikerguppe aufnehmen.

Mit freundlichen Grüßen

Jan Lundvik

Exp. 10/5 2001 /RAP

Postanschrift
SE-103 39 STOCKHOLM
SCHWEDEN

Telefon
+46 8 405 10 00

E-Mail: ud@foreign.ministry.se
X.400: S=UD; O=Foreign; P=Ministry; A=SIL; C=SE

Dienstgebäude
Fredsgatan 6

Telefax
+46 8 723 11 76

Telex
105 90 MINFOR S

2001-04-18

Enheten för Central- och Östeuropa (EC)
Jan Lundvik
Telefon 08-405 3114

Raoul Wallenberg - guidelines for research projects

As part of the follow-up of the report by the Swedish-Russian Working Group on the Raoul Wallenberg investigations, the Ministry for Foreign Affairs is prepared to provide financial support for independent research concerning Raoul Wallenberg, in Russia in the first place but also elsewhere. For such research projects the following guidelines will be applied:

1. Applications for research support should be lodged with the Department for Eastern and Central Europe (EC) of the Ministry for Foreign Affairs.
2. An application should contain a project description, the estimated time frame and a cost estimate.
3. An expert panel, consisting of a representative of the Ministry for Foreign Affairs, two Swedish and one foreign historian, will be established for the purpose of assessing the applications.
4. Applications will be submitted to the expert panel for assessment on two occasions annually
5. Applications recommended by the expert panel will be forwarded to the Head of EC for a decision which will specify the modalities of disbursement.
6. The disbursed project support will have to be accounted for according to special regulations that will be provided to the applicants.
7. A report on the results of the research project should be submitted to the Ministry for Foreign Affairs (EC) within a month after the termination of the research project.
8. Documentation obtained in connection with the project will be at the disposal of the Ministry for Foreign Affairs as well as the researcher.

Further information can be obtained from Hans Magnusson or Jan Lundvik, EC.

REGERINGSKANSLIET

129/002
ARKIVEXEMPLAR

(EC) P 2 Eu'

Stockholm, den 9.5.2001

Ministerium des Auswärtigen

Enheten för Central- och Östeuropa (EC)
Jan Lundvik
Telefon +46 8 405 3114

Dr. Krisztián Ungváry
Nyúl u. 14
H-1026 Budapest
Ungern

Raoul Wallenberg: Forschungsprojekt

1 Beilage

Sehr geehrter Dr. Ungváry,

Ich erinnere mich sehr gut an unseres Gespräch in Budapest über Raoul Wallenberg und habe deshalb mit grossem Interesse die Beschreibung Ihres neuen Forschungsprojekt gelesen. Es ist ein wichtiges Fragekomplex, das Sie da angeschnitten haben, und es gibt einige Aspekte, die für uns von besonderer Bedeutung sind. Ich denke hier an Kurt Becher, mit dem Raoul Wallenberg zu tun hatte, und auch natürlich an Kapitel XIII.2.2 "Rescue Actions by Diplomats".

Ich habe Ihre Dokumentation an das "Uppsala Programme for Holocaust and Genocide Studies" weitergeleitet und werde mich wieder melden, wenn ich eine Reaktion von dort bekomme. Ich möchte Sie auch darauf aufmerksam machen, dass wir im Aussenministerium soeben die hier beigelegten Richtlinien für finanzielle Unterstützung von Raoul Wallenberg-Forschung festgelegt haben. Vielleicht könnten die oben erwähnten Aspekten Ihrer Arbeit als Teilprojekte hier in Betrachtung kommen. Ich werde diese Frage mit unserer Historikerguppe aufnehmen.

Mit freundlichen Grüssen

Jan Lundvik

Ifylles av postexp

Avsant med

☐ sv kurir

☐ utl kurir

☐ luftpost

☒ vanlig post

Avs datum

01-05-01

Sign

1/

REGERINGSKANSLIET

129/603
TELEFAX

Stockholm, 9 May 2001

P 2 Eu^I

EC

Ministry for Foreign Affairs

Enheten för Central- och Östeuropa (EC)

Jan Lundvik

Telephone +46 8 405 3114

Ms Éva Kádár

Budapest

Fax nr 00 36 1 407 0975

Raoul Wallenberg

Dear Ms Kádár,

With reference to your enquiry about the alleged execution of Raoul Wallenberg in 1947 I would like to confirm that in spite of the efforts of the Swedish-Russian Working Group, it is in the view of the Swedish side still not clear what happened to Raoul Wallenberg in 1947. The so called Smoltsov report indicating that he was found dead in his cell in July that year remains the only document that refers to his death. No death certificate or other documentation in support of this has been found, so we do not consider it having been proved beyond reasonable doubt that he died that year, particularly in view of numerous witness stories that he was alive later. On the other hand, none of these witness stories have been confirmed either. You will find all this in the Swedish Working Group report.

The Russian report states that since no documentary proof has been found that he was alive after July 1947, the conclusion must be drawn that he perished at that time.

Yours sincerely

Jan Lundvik

Exp. 9/5 2001/APP

Postal Address
SE-103 39 STOCKHOLM
SWEDEN

Telephone
+46 8 405 10 00

E-mail: ud@foreign.ministry.se
X.400: S=UD; O=Foreign; P=Ministry; A=SIL; C=SE

Visitors' address
Fredsgatan 6

Fax
+46 8 723 11 76

Telex
105 90 MINFOR S

REGERINGSKANSLIET

2001-05-07

SB2001/815

Statsrådsberedningen

Brevenheten

Assistent

Lena Skymne

Telefon 08-405 4804

Gösta Höglind

Styrmansgatan 20, 2 tr

114 54 STOCKHOLM

Bäste Gösta!

Jag får på statsminister Göran Perssons vägnar tacka för Ditt brev med en hel del kompletterande uppgifter i fallet Raoul Wallenberg. Jag beklagar att du fått vänta så länge på en kommentar från oss.

Ditt brev har emellertid överlämnats för kännedom till ambassadör Jan Lundvik på Utrikesdepartementet, som ansvarat för hanteringen av frågor kring Raoul Wallenberg.

Med vänlig hälsning

Lena Skymne
Lena Skymne

Gösta Höglin

INK. UTRIKESDEP.

DNR

150/46
2001-05-22 16

Styrmansgatan 20, 2tr

S - 114 54 Stockholm

Tel. 08 / 6 61 40 96

Postg. 45 51 36 - 2

01.01.15

Avd. P Gr STA STADSBEREDNINGEN

Statsminister Göran Persson
tillhanda

Skrivelsen överlämnas till

UD

SB 2001/815

I Svenska Dagbladet 12-jan meddelas att Raoul Wallenberg offrades medvetet av den socialdemokratiska svenska regeringen och att Tage Erlander var ytterst ansvarig. Detta är fullkomligt fel. I sina memorer från åren 1955-60 som expertisen nu aldrig nämner ägnar han två kapitel om 26 sider om detta som är mycket uttömmande. Jag föreslår att statsministern sänder kopior till Svenska Dagbladet med begäran om offentliggörande samt till Raouls syskon. Det sådes att Erlander gick så hårt mot ryssarna att det var risk han skulle bli portförbjuden av dem. Förutom Erlander gjorde Gunnar Hedlund framstöt i saken vid deras gemensamma resa till Sovjet. Vid Chrustjovs besök här blev han rasande för han trodde Raoul skulle tas upp med hänsyn till allt nekande. Om han vetat om detta hade han ej kommit. För att lugna ner honom kallade Erlander statsrådsfullmäktiges ordförande Carl Albert Andersson tillika ordförande i vänskapsföreningen med Sovjet. Detta meddelade Andersson i Wermländska Sällskapets direktions där jag som medlem var närvarande. I memoarerna berömmar Erlander Östen Undens insatser. Schweitz fick anmärkning för sitt agerande med hänvisning till asylrätten ett ända sedan antiken känt begrepp. Undens inställning till människoutbyte måste ha varit influerat därav. Det kunde ha resulterat i att människor blivit utsatta för omänsklig tortyr för att avlocka hemligheter. Att byta mot spionen Wennerström var också otänkbart för då kunde han ha förrätt nya ytterligare saker. Vad Erlander berömmar honom för tycks vara något annat i denna sak.

Kreditavtalet med Sovjet var ju synnerligen angeläget för den svenska industrin och man hade så många försäkringar från högsta ort att Wallenberg ej fanns i Sovjet. Man trodde därför han omkommit i Ungern vilket var ödesdigert. Det verkade ofattbart att Stalin på detta sätt skulle lägga beslag på en svensk diplomat. Ryssland bör med beklagande till anförvanterna och vår regering be om ursäk för detta och information ges utomlands. Svensk reaktion ofta rör svag.

Några svenska tidningar ha visat flatthet i detta och närmast sökt urskulda ryssarna. De borde nu fylla sina spalter med annat av motsatt slag.

Jag var med i den första Wallenbergföreningen som snart upphörde för jag trodde han var i livet. Jag hann med att informera den föreningen om en svensk sjöman som jag träffade i Nordnorge på väg hemåt efter 4 år i sovjetfängelse. Av en fängvaktare hade han hört att det fanns ytterligare en svensk fånge, förmodligen Raoul.

Dödsförklaringen är tvivelaktig enär förnamn saknas. Det finns åtskilliga med Wallenbergsnamn i Tyskland och annorstädes. Vid besök i ett tyskt armékrigsarki intresserade jag chefen. Han tog ledan på i olika arkiv att det hade funnits 15 med namnet i armén under kriget. Det är troligt att det var en sådan som var de aktuella fången. Detta är så viktigt mot den ryska argumentationen om dödsår att det bör meddelas dem för det betyder att Raoul kan ha levat längre. Att hans tillhörigheter vilket med all hemlighetmakeri väl var ett misstag att återlämna talar också för detta. Ryssarna nuvarande uppgifter håller ej värd.

Jag har under lång tid forskat i denna sak och haft kontakt med närs berörda personer.

Jag hoppas mina uppgifter blir statsministern och övriga regeringen till nytta och önskar gärna rå höra något.

Med vänliga hälsningar

Gösta Höglin

UD/EC/Amb Jan Lundvik
skr t. tit 2001-05-30

SVERIGES AMBASSAD
BUDAPEST

2001-05-17 Nr 35 V

Aambs Mattias Frumerie

UD/EC/Amb Jan Lundvik

2001-05-23

Ex till

Kabs

Ch EC

amb Moskva

Dir Jakob Wallenberg

Dir Erik Belfrage, SE-banken

Guy von Dardel

Nina Lagergren

Dir Dan Brändström, Riksbankens

Jubileumsfond

Tarras-Wahlberg, Hovet

UTRIKESDEPARTEMENTET

INK. UTRIKESDEP.		
DNR		
2001-05-18		
Avd. P	Gr 2	Maj EU

EC

Exp.

23/5 01

/APP

Invigning av Raoul Wallenberg Guest House

2 bilagor

Den 7 maj 2001 invigdes Raoul Wallenberg Guest House vid Collegium Budapest. Invigningen förrättades av Prinsessan Christina, Fru Magnuson, i närvaro av Raoul Wallenbergs halvsyster Nina Lagergren och direktör Jacob Wallenberg.

Gästhemmet erbjuder moderna och funktionella bostäder åt upp till 25 forskare och deras familjer under upp till ett år, under vilket forskarna är verksamma vid Collegium Budapest. Gästhemmet är vackert beläget på slottskullen i Budapest, i nära anslutning till Collegium Budapest. Bygget har finansierats av Wallenbergstiftelserna, som har bidragit med omkring 40 miljoner SEK.

Närslutet återfinns pressklipp från invigningen. Under invigningen höll jag ett tal, som även det bifogas för departementets kännedom.

Staffan Carlsson

SVERIGES AMBASSAD
BUDAPEST

Media coverage
08-05-2001

Magyar Hírlap, 8 May 2001

Memorial plaque to Wallenberg

-photographer: Nóra Pélyi

Princess Christina from Sweden unveiled yesterday in the Raoul Wallenberg Guest House of Collegium Budapest a glass memorial plaque listing the name of the donators. Several members of the Wallenberg family attended the event. Since October 2000 the guest house named after Raoul Wallenberg provides comfortable housing facility for 25 scientists. Collegium Budapest - celebrating its 10th anniversary this year- has so far invited about 300 researchers (by scholarship) and 2000 participants in different conferences.

Magyar Hírlap, 11 May 2001

"For forty years they've been saying the same
about Raoul".

Wallenberg's sister trusts the enthusiasm of young Russian
journalists

-Éva V. Bálint

According to his half-sister, Raoul Wallenberg's story hasn't yet been concluded. They keep saying the same thing for forty years, she told us in Budapest. With their weird facts the reports of the Swedish-Russian joint committee make the story even less transparent. Nina Lagergren trusts the young Russian journalist generation's enthusiasm for fact-revealing. Several members of the Wallenberg family visited Budapest recently to unveil a plaque in the guesthouse of Collegium Budapest, named after Wallenberg.

"My brother Raoul was ten years older than me, but even at my tender age I could feel that he was somehow special, that he would do something extraordinary. Of course, we could not know what. I am ten years younger than him, we grew up together, I remember well how cheerful, serene child, how fond of life he was, Raoul Wallenberg's younger sister Nina Lagergren related. She visited Budapest (not for the first time) with the purpose of participating in the plaque unveiling ceremony of the Raoul Wallenberg guesthouse. This guesthouse that hosts the foreign guest scientists of Collegium Budapest and their families was built from the donations of three Swedish and a Swiss foundation, all the three Swedish foundations being concerns of the Wallenberg family. As the chairman of Skandinaviska Enskilda Banken, Jacob Wallenberg said "this support expresses the high esteem and respect of the Wallenberg foundations for the person of Raoul Wallenberg".

This was Nina Lagergren's third visit to Budapest. She is always accompanied by one of her children so that they get acquainted with the city that had a decisive role in the life of Raoul Wallenberg. Nina Lagergren doesn't say "in the death", for -in spite of all sober reasoning- she cannot accept the loss of her brother. It seems that the family has definitely engaged itself with human rights movements and international

ünnepe

„& Two című
nap este mu-
o a Trafóban.
elő olasz tán-
személyében
t láthat a ma-
dulatai tiszta
ident elsőpró-
ak. Darabja, a
tes elemekből
násszerű kez-
zével Boleró-
színpadélyit,
igerré válása
kán fedezhe-
nyugalomból
pát, amikor
tovább már
jra a líráé a

z Pascual spa-
double Point
k Grecóhoz.
ozognak, hol
t léteznek a
y, az egymás-
lválasztottság
tő a darab-
ilkotása igazi
lvezete és él-
hatalmas epi-
TG

Wallenberg testvére reménykedik a fiatal orosz újságírók buzgalmában

„Raoulról negyven éve ugyanazt mondják”

Raoul Wallenberg félétestvére még mindig lezáratlannak érzi testvére történetét. Negyven éve ugyanazokat mondják – mesélt budapesti találkozásunkon. A svéd–orosz vegyesbizottság jelentései újabb furcsa momentumokkal teszik még átláthatatlanabbá a történetet. Nina Lagergren a fiatal orosz újságíró-nemzedék tényfeltáró buzgalmában bízik. A család több tagja most Budapesten járt, hogy a Collegium Budapest Wallenbergől elnevezett vendégházában táblát avasson.

V Bálint Éva

„Raoul a bátyám, tíz évvel volt nálam idősebb, de már kicsikoromban is éreztem, hogy ő valami más, hogy valami különlegeset fog csinálni. Természetesen egyáltalán nem tudhattuk, hogy mit. Tíz évvel vagyok nála fiatalabb, együtt nőttünk föl, jól emlékszem, milyen vidám, életkedvelő, derűs gyerek volt – mondja Nina Lagergren, Wallenberg húga. Budapesten járt (nem először), mostani látogatásának az volt a célja, hogy részt vegyen a Raoul Wallenberg-vendégház emléktábla-avató ünnepségén. A vendégház, amelyben a Collegium Budapest külföldi tudósai lakhatnak családjukkal, három svéd és egy svájci alapítvány adományából épült fel. Mindhárom svéd adományozó alapítvány a Wallenberg család érdekeltsége. „E támogatás kife-

jezi a Wallenberg-alapítványok nagyrabecsülését és tisztelését R. W. személye iránt” – fogalmazott Jacob Wallenberg, a Skandinávka Enskilda Banken elnöke.

Nina Lagergrennek ez a harmadik budapesti útja. Mindig elhozta valamelyik gyerekeit, hogy megismerjék azt a várost, aminek döntő jelentősége volt Raoul Wallenberg életében. Halálát nem mondja, mert Nina Lagergren minden józan megfontolás ellenére nem tud beletörődni testvére elvesztésébe. Családja, úgy tűnik, alaposan eljegyezte magát az emberjogi mozgalmakkal s a nemzetközi joggal. Férje bró, és olyan hatalmas feladatokkal vállalt, mint Palesztina és Izrael szétválasztásának jogi rendezése, az India és Pakisztán közötti jogi viták tisztázása, de közvetített Irán és az Egyesült Államok között is.

Nina Lagergren Föld: Pályi Nóra

Nina legidősebb lánya szintén bró és képzőművész, amúgy pedig Kofi Annan felesége. De most nem ő kísérte el édesanyját Budapestre, hanem a legfiatalabb lánya.

„Raoul még ott volt az esküvőnkön 1943-ban. December volt, és akkor minden biztónak tűnt. Budapestről később jó néhány, majd két tucat levelet írt, amelyekben elmesélte a családnak, hogy éjt nappallá téve min dolgozik. Hogy miként próbálja

a nyilasok karmai közül kimenteni a magyarországi zsidókat.”

Beszélnénk a mítoszról, a legendáról, de Lagergren asszony visszafogott. „Természetes, hogy mítoszok alakulnak ki arról, akiről negyven éve nem tudni az igazságot.”

Arra a kérdésre, hogy miként ítéli meg a témában folyó legújabb orosz–svéd vegyesbizottság munkáját, Nina asszony szkeptikussá vált. Nem véletlenül. Apró variánsokat, változtatásokat leszámítva minden szovjet–orosz adminisztráció ugyanazt mondja.

Nemrégiben újabb furcsaság derült ki. A svéd diplomata hálotti bizonyítványát kiállító moszkvai orvos már négy hónappal a dokumentumon feltüntetett dátum előtt nyugdíjba vonult – közölte a svéd–orosz bizottság egyik tagja. Az ilyen és ehhez hasonló furcsaságok miatt még mindig nem lehet tisztán látni.

„Már csak a legújabb orosz újságíró- és történészgenerációban bízom, talán az ő tényfeltáró munkájuk és igazságszeretetük segítségével egyszer meg fogjuk tudni, hogy valójában mi történt Raoul Wallenberggel.”

VII

Kult
talál

(Mh
turá
szág
nap
turá
zást
gi b
han
mu
néf
véd
tan
ják
az
fér
tár
ut
ny
ké
m
ki
tu
u
u
é

1

1

1

1

1

Magyar Nemzet, 12 May 2001

Meeting with Wallenberg's sister.
Collegium Budapest celebrates its 10th anniversary

-FERCH; photographer: László Beliczai

In the presence of international scientist society and representatives of the Wallenberg family Princess Christina from Sweden and younger sister of Raoul Wallenberg, Nina Lagergren unveiled a memorial plaque in the guesthouse of Collegium Budapest named after the Swedish diplomat kidnapped from the capital. Hosting scholars from various countries of the world for the past ten years, Collegium Hungaricum celebrated its birthday with this event and also with a Swedish-Hungarian historical conference entitled "Participation of national and ethnic minorities in public life".

Established in the building of the former Buda City Hall with joint international efforts, Collegium Budapest aims to giving an international context to researches focusing on this region and to serve as a meeting place for scientists coming from Western- and Central-Eastern Europe. It accommodates local scientists, too, but exclusively those still belonging to the Junior Fellow category. Guest scientists from 40 countries were hosted here in the course of the past ten years, among them several Nobel-Price winners, too.

Thanks to three Swedish and a Swiss Foundation, since last autumn Collegium Budapest is able to accommodate its scholarship holders in his own guesthouse built on the Buda castle hill. The building was constructed in a plot bought by the Swiss Zuger Kulturstiftung Landis und Gyr, thanks to the donations of the three Wallenberg foundations: that of Knut and Alice W. (founded in 1917), of Marcus and Amalia W. (founded in 1960) and the Marianne and Marcus Wallenberg Foundation (established in 1996). While contributing to the construction of the guesthouse, the donators who had supported Collegium Budapest since the beginning expressed their respect and appreciation for the Raoul Wallenberg, said Jacob Wallenberg, chairman of Skandinaviska Enskilda Banken and deputy chairman of the Knut and Alice Wallenberg Foundation, upon his arrival to Budapest.

been provided the information that could have shed light on the truth." Nina Lagergren hopes that a new generation of journalists, historians and diplomats can perhaps put a pressure on the Russian authorities to obtain the proves that will finally tell us what happened in fact.

Találkozás Wallenberg húgával

A nemzetközi tudóstársadalom és a Wallenberg család képviselőinek jelenlétében avatott emléktáblát a héten Krisztina svéd hercegnő és Nina Lagergren, Raul Wallenberg húga a Collegium Budapest vendégházában, amely a fővárosunkból elhurcolt svéd diplomata nevét viseli. A világ legkülönbözőbb országaiból érkező tudósokat tíz-éve fogadó Collegium Budapest ezzel az eseménnyel, valamint A nemzeti és etnikai kisebbségek részvétele a közéletben című magyar–svéd történeti konferenciával ünnepelte születésnapját.

FERENC

A volt budai városháza épületében nemzetközi összefogással létrejött Collegium Budapest célja az, hogy nemzetközi összefüggésbe helyezze a régióval foglalkozó kutatásokat, és találkozóhelyül szolgáljon a Nyugat- és Kelet-Közép-Európából érkező tudósoknak. Itthoniaknak is helyet ad, de kizárólag a fiatalabb korosztálynak (Junior Fellow kategóriában lehet pályázni). Az elmúlt tíz évben negyven országból érkeztek ide tudósok, köztük több Nobel-díjas.

Tavaly őszől három svéd és egy svájci alapítványnak köszönhetően a Collegium Budapest a budai várdombon felépült saját vendégházában fogadhatja ösztöndíjasait. Az épületet három Wallenberg-alapítvány: a Knut és Alice (alapítás: 1917), a Marcus és Amalia (1960) és a Marianne és Marcus Wallenberg Alapítvány (1996) támogatásának köszönhetően emelték a svájci Zuger Kulturstiftung Landis und Gyr által megvásárolt telken. A Collegium Budapestet kezdetől fogva támogató adományozók a Raul Wallenberg személye iránti tiszteletüket és nagyrabecsülését fejezték ki, amikor hozzájárultak a vendégház felépítéséhez – mondta Budapestre érkezésekor Jacob Wallenberg, a Skandinaviska Enskilda Banken elnöke, a Knut és Alice Wallenberg Alapítvány alelnöke.

Nina Lagergren asszony legfiatalabb lányával érkezett az ünnepségre, hogy neki is megmutassa a fivére emléket Magyarországon megőrző helyeket (legidősebb lánya egyébként, a bíró-festőművész Nane Lagergren Kofi Annan ENSZ-főtthár felesége). Természetes közvetlenséggel meséli, hogy ő ma is annak a jó kedélyű, vidám embernek az emlékét őrzi, akivel együtt nőtt fel, s aki 1943 decemberében még ott volt az esküvőjén. Négy gyermeküket úgy nevelték a férjével, hogy mindegyikük tudatában legyen annak, mit tett nagybátyjuk a második világháború alatt. Mint elmondta, Raul Wallenberg legalább húsz levelben adott hírt családjának arról, mi mindent próbált azért, hogy minél több embert mentsen meg a német megszállás és a nyilas uralom idején Budapesten. Az ő aláírását viselő menleveleknek sokan

köszönhették az életüket. Tevékenységének értékéből semmit sem von le az, hogy ezt a munkát nem egyedül végezte, hanem többek segítségével.

Tizenegy évvel ezelőtt, 1989-ben Nina Lagergren vette át Moszkvában féltetvére személyes tárgyait: útlevelét, jogosítványát, jegyzetfüzetét, naptárát és pénzt, amit letartóztatásakor nála találtak. De akkor még ő is és a svéd királyság képviselői is azt remélték, hogy Raul Wallenberg talán még él. A szovjet börtönorvos 1947-ben keltezett jelentése, hogy a diplomata „szívrohamban hirtelen meghalt”, számukra nem volt bizonyító értékű, mint ahogy a többi tárggyal állítólag egy raktárhelyiségből véletlenül előkerült diplomata-útlevél is csak azt bizonyította kétséget kizáróan, hogy Wallenberget a diplomáciai mentességet durván megsértve hurcolták el. De a remény azóta elhalt. A volt budapesti svéd nagykövet, a vegyes bizottság egyik tagja, Jan Lundvig lapársunknak megerősítette, hogy a megnyitott szovjet levéltárakból eltűntek a Wallenberg-dokumentumok, amelyeknek pedig ott kellene lenniük. Az évek során a legkülönbözőbb feltételezések röppentek fel a fiatal svéd diplomata második világháború alatti tevékenységéről, esetleges életben maradásáról, de bizonyítékok nincsenek. Az 1991-ben létrehozott svéd–szovjet közös bizottság tízévi kutatás után két jelentést adott ki: egyet orosz, egyet svéd részről. A 2001. január 12-én közzétett közös közlemény, amely ennek az indokait is magyarázza, a diplomáciai szabályoknak megfelelően mértéktartó hangú, de semmiben sem visz közelebb a Wallenberg-rejtély megfjtéséhez.

„Ugyanazt a választ kaptuk, amit az elmúlt negyven évben, a szovjet időszakban többször is, csak egy ponton volt változás. Most azt mondta az orosz fél, hogy nem betegségben halt meg a fivérem, hanem megölték – mondja Lagergren. – Azért alakult ki mítosz körülötte, mert soha nem kaptuk meg azokat az információkat, amelyek fényt derítettek volna az igazságra.” Nina Lagergren azt reméli, hogy újságírók, történészek és diplomaták új nemzedékének talán sikerül kikövetelnie az orosz hatóságoktól azokat a bizonyítékokat, amelyekből végre kiderül, mi történt valójában.

Raul Wallenberg nuga a Collegium Budapesti vendégházában, amely a fővárosunkból elhurcolt svéd diplomata nevét viseli. A világ legkülönbözőbb országaiból érkező tudósokat tíz éve fogadó Collegium Budapest ezzel az eseménnyel, valamint A nemzeti és etnikai kisebbségek részvétele a közéletben című magyar–svéd történeti konferenciával ünnepelte születésnapját.

■ FERCH

Avolt budai városháza épületében nemzetközi összefogással létrejött Collegium Budapest célja az, hogy nemzetközi összefogásba helyezze a régióval foglalkozó kutatásokat, és találkozáshelyül szolgáljon a Nyugat- és Kelet-Közép-Európából érkező tudósoknak. Itthoniaknak is helyet ad, de kizárólag a fiatalabb korosztálynak (Junior Fellow kategóriában lehet pályázni). Az elmúlt tíz évben negyven országból érkeztek ide tudósok, közülük több Nobel-díjas.

Tavaly őszén három svéd és egy svájci alapítványnak köszönhetően a Collegium Budapest a budai várdombon felépült saját vendégházában fogadhatja ösztöndíjasait. Az épületet három Wallenberg-alapítvány: a Knut és Alice (alapítás: 1917), a Marcus és Amalia (1960) és a Marianne és Marcus Wallenberg Alapítvány (1996) támogatásának köszönhetően emelték a svájci Zuger Kulturstiftung Landis und Gyr által megvásárolt telken. A Collegium Budapestet kezdetől fogva támogató adományozók a Raul Wallenberg személye iránti tiszteletüket és nagyrabecsültüket fejezték ki, amikor hozzájárultak a vendégház felépítéséhez – mondta Budapestre érkezésekor Jacob Wallenberg, a Skandinaviska Enskilda Banken elnöke, a Knut és Alice Wallenberg Alapítvány alelnöke.

Nina Lagergren asszony legfiatalabb lányával érkezett az ünnepségre, hogy neki is megmutassa a fivére emlékét Magyarországon megőrző helyeket (legidősebb lánya egyébként, a bűró-festőművész Nane Lagergren Kofi Annan ENSZ-főtákar felelőse). Természetes közvetlenséggel meséli, hogy ő ma is annak a jó kedélyű, vidám embernek az emlékét őrzi, akivel együtt nőtt fel, s aki 1943. decemberében még ott volt az esküvőjén. Négy gyermeküket úgy nevelték a férjével, hogy mindegyikük tudatában legyen annak, mit tett nagybátyjuk a második világháború alatt. Mint elmondta, Raul Wallenberg legalább húsz levélben adott hírt családjának arról, mi mindent próbált azért, hogy minél több embert mentsen meg a német megszállás és a nyilas uralom idején Budapesten. Az ő aláírását viselő menleveleknek sokan

köszönhették az életüket. Tevékenységének értékéből semmit sem vett le az, hogy ezt a munkát nem egyedül végezte, hanem többek segítségével.

Tízennyel évvel ezelőtt, 1989-ben Nina Lagergren vette át Moszkvában feltételezett személyes tárgyait: útlevelét, jogosítványát, jegyzetfüzetét, naptárát és pénzt, amit letartóztatásakor nála találtak. De akkor még ő is és a svéd királyság képviselői is azt remélték, hogy Raul Wallenberg talán még él. A szovjet börtönorvos 1947-ben kezezett jelentése, hogy a diplomata szívrohamban hirtelen meghalt, számukra nem volt bizonyító értékű, mint ahogy a többi tárggyal általában egy rakáthelyiségből véletlenül előkerült diplomata-útlevél is csak azt bizonyította kétséget kizáróan, hogy Wallenberg-et a diplomáciai mentességet durván megsértve hurcolták el. De a remény azóta elhalt. A volt budapesti svéd nagykövet, a vegyes bizottság egyik tagja, Jan Lundvig lapírtásunknak megerősítette, hogy a meggyőző szovjet levélíráskból elűnik a Wallenberg-dokumentumok, amelyeknek pedig ott kellene lenniük. Az évek során a legkülönbözőbb feltételezések roppant fel a fiatal svéd diplomata második világháború alatti tevékenységéről, esetleges életben maradásáról, de bizonyítékok nincsenek. Az 1991-ben létrehozott svéd–szovjet közös bizottság tízévi kutatás után két jelentést adott ki: egyet orosz, egyet svéd részről. A 2001. január 12-én közzétett közös közlemény, amely ennek az indokait is magyarázza, a diplomáciai szabályoknak megfelelően mértéktartó hangú, de semmiben sem visz közelebb a Wallenberg-rejtély megvilágításához.

Ugyanazt a választ kaptuk, amit az elmúlt negyven évben, a szovjet időszakban többször is, csak egy ponton volt változás. Most azt mondta az orosz fél, hogy nem betegségben halt meg a fivérem, hanem megölték – mondja Lagergren. – Azért alakult ki mítosz körülötte, mert soha nem kaptuk meg azokat az információkat, amelyek fényt derítettek volna az igazságra. Nina Lagergren azt reméli, hogy újságírók, történészek és diplomaták új nemzedéknek talán sikerül kikövetelnie az orosz hatóságoktól azokat a bizonyítékokat, amelyekből végre kiderül, mi történt valójában.

Nina Lagergren: Soha nem kaptuk meg azokat az információkat, amelyekből kiderült volna az igazság

FOTÓ: BELICZAY LÁSZLÓ

2001-05-06

Ambassador

Address at the Opening of the Raoul Wallenberg Guest
House of the Collegium Budapest

Professor Klaniczay, Princess Christina, Mrs.
Lagergren, Mr. Wallenberg, Ministers, State
Secretaries, Excellencies, Ladies and Gentlemen.

Few countries in Europe have a more different twentieth century history than Hungary and Sweden. While my country, in the 1930's, was preoccupied with building a society which - in the words of the Prime Minister at the time - knew neither privileged nor neglected citizens, neither favourites nor stepchildren, and, in the early 1940's, with keeping out of a war which reached all our neighbours, totalitarianism cast its shadow over Hungary and ultimately, in 1944, engulfed it.

Yet, in the person of Raoul Wallenberg, our histories come together in one of the darkest hours of Hungary. Raoul Wallenberg was prepared to abandon peace, security and a business career in Sweden and put his imagination, his ability to act and all his other gifts to use in the fight against the reign of terror of the Nazis and the Arrow Cross. I still - not only today - meet Hungarians whose lives were touched and saved by him, or his associates, or who heard of his activities in the short six months between July 9, 1944, when he arrived by train from Stockholm and took up his post, on Minerva utca, two hills from here, and January 13, 1945, when the Soviet Army found him on Benczur utca 16 and later arrested him.

It tells us something about Hungary's situation at the time and about the European nightmare of the twentieth century, that Raoul Wallenberg had come

here to fight one tyranny but became the victim of another.

Raoul Wallenberg saw the fellow travellers on the road to Jericho. He did not pass over to the other side. When he himself became our fellow traveller on that road, we did not see him, not until it was late, perhaps too late. All the efforts that were made by my country, and all the steps that were taken, in the 1950's and onwards, can not undo this initial political and diplomatic failure. We are only now coming to terms with it.

My country, like several other member states of the European Union and Switzerland, has an association with the Collegium Budapest that goes back to its establishment in the early 1990's. On behalf of my government, I would like to express my gratitude to the Wallenberg Foundations, represented here by Mr. Jacob Wallenberg, for the donation that enabled the Collegium to have this guest house for foreign scholars built in memory of Raoul Wallenberg. It is a testimony to the links between our two countries and between our two science communities, and it reminds us of the enduring legacy of Raoul Wallenberg.

Thank you very much.

REGERINGSKANSLIET

ARKIVEX

142/009

2001-05-22

EC

P 2 Eu'

Utrikesdepartementet

Enheten för Central- och Östeuropa (EC)

Jan Lundvik

Telefon 08-405 3114

Fru Nina Lagergren

Dahlbergsvägen 22

182 62 DJURSHOLM

Porträtt av Raoul?

3 bil

Kära Nina,

Vid mitt senaste besök i Budapest träffade jag tillfälligtvis i synagogan den förre industriministern (i regeringen Horn) Tamás Suchman, som då han såg mig tog upp följande ärende:

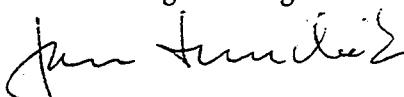
Han hade i en antikvitetsaffär påträffat en porträttmålning som han trodde föreställde Raoul. Han ville gärna veta om det stämde och ville i så fall gärna förära den till familjen. Kunde jag hjälpa till att förmedla kontakten?. Han kunde inledningsvis skicka ett fotografi av porträttet för att underlätta bedömningen.

Sedan jag återvänt hem skickade jag honom Din adress och sade att han kunde antingen tillställa Dig fotot direkt eller göra det via mig. Han valde det senare, och jag har nu erhållit två fotografier, som jag närsluter för Din bedömning.

Jag vore tacksam om Du ville låta mig veta Din reaktion, så att jag kan ge Suchman ett svar.

Även om Du kanske fått den direkt från ambassaden i Budapest bifogar jag också den rapport om Collegium Budapests gästhusinvigning som just inkommit.

Med vänlig hälsning

Jan Lundvik

Exp. 23/5 2001/PP

Postadress
103 39 STOCKHOLM

Besöksadress
Fredsgatan 6

Telefon
08 - 405 10 00

Telefax
08 - 723 11 76

E-post: ud@foreign.ministry.se
X.400: S=UD; O=Foreign; P=Ministry; A=SIL; C=SE

Telex
105 90 MINFOR S

P2 EU¹

 Peter Hedling
2001-05-29 10:27

aa
P

INK. UTR. REGIST.		
DNR 149/001		
2001-05-29		
AVD	GF	MAL
P	2	EU ¹

To: Jan Lundvik/FOREIGN/MINISTRY@RK
cc:

Subject: Re: Möjligt Wallenberg-vittne i Lettland

Jan,

Kort svar efter samtal med Olga Rupeka igen. Omständigheterna var följande:

- Liliane Velka (så skall namnet vara) fanns med när hennes far talade med Ruben Högbom (uppgiftslämnaren hette väl så?)
- samtalet ägde rum för ganska länge sedan
- samtalet fördes på tyska, och hennes far hade lite svårt att uttrycka sig sade hon
- hennes far hade sagt att det kunde ha funnits svenskar i lägret, men att han inte visste säkert

Givetvis till Ditt förfogande om Du har fler följdfrågor i detta ärende.

Vänliga hälsningar,

Peter

Hedling Regn

Jan Lundvik

Jan Lundvik

2001-05-29 11:12

To: Peter Hedling/FOREIGN/MINISTRY@RK
cc:

Subject: Re: Möjligt Wallenberg-vittne i Lettland

Det är naturligtvis fullt möjligt att det kan röra sig om ett missförstånd, men jag vore under alla omständigheter tacksam för en redogörelse för omständigheterna så att vi har underlag för ett beslut om att gå vidare eller ej.
Jan

Peter Hedling

 Peter Hedling
2001-05-23 14:23

To: Jan Lundvik/FOREIGN/MINISTRY@RK
cc:
Subject: Möjligt Wallenberg-vittne i Lettland

Bäste Jan,

Skriver till Dig med anledning av Ditt handbrev till ambassadör Tomas Bertelman daterat den 2 maj 2001.

Det råkar vara så att ambassadens mycket betrodda allt-i-allo (och Social Secretary) Olga Rupeka

känner den uppgivne uppgiftslämnarens dotter, Liela Velka, till vilken refereras i brevet från Ruben Högbom.

Liela Velka uppger vid kontakt med Olga Rupeka att det hela rör sig om ett missförstånd.

Det är svårt att säga om det finns fog för att ifrågasätta uppgiften, men jag är för min del benägen att sätta tro till den. Om Du önskar kan vi givetvis gå vidare och göra ytterligare efterforskningar.

Vänliga hälsningar,

Peter Hedling

REGERINGSKANSLIET

ARKIVEX

150/014

(EC)

P2Eu¹

2001-05-30

Utrikesdepartementet

Enheten för Central- och Östeuropa (EC)

Jan Lundvik

Telefon 08-405 3114

Gösta Höglind

Styrmansgatan 20, 2 tr

114 54 Stockholm

Raoul Wallenberg

Som Lena Skymne på statsrådsberedningen meddelat Dig har Ditt brev till statsministern överlämnats till mig. Det har ju hunnit gå några månader sedan Du skrev det, och jag vet inte om Du sedan dess haft möjlighet att läsa den svenska arbetsgruppens rapport. Om inte skall jag gärna skicka den till Dig. Du är också mycket välkommen att besöka mig, om Du vill ha en mera ingående diskussion om fallet Raoul Wallenberg.

Med vänlig hälsning

Jan Lundvik

Exp. 31/5 2001/arp

Postadress
103 39 STOCKHOLM

Besöksadress
Fredsgatan 6

Telefon
08 - 405 10 00

Telefax
08 - 723 11 76

E-post: ud@foreign.ministry.se
X.400: S=UD; O=Foreign; P=Ministry; A=SIL; C=SE

Telex
105 90 MINFOR S

Raoul Wallenberg Honorary Citizen Committee

P.O. Box 38, Ra'anana 43100, ISRAEL
Tel.: +(972)-9-7421710 Fax: +(972)-9-7480486 E-mail: offices@inter.net.il

H.E. Hans Dahlgren
State Secretary for Foreign Affairs
Stockholm
Sweden

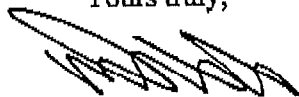
30 May, 2001

Your Excellency,

Please find attached a letter to Prime Minister Persson.

This letter has also been sent to your Government Ministers and Members of Parliament, asking them to support the Prime Minister on this proposal.

Yours truly,

Max Grunberg

UD-KABS/an
a.a./
010606/am

Raoul Wallenberg Honorary Citizen Committee

P.O. Box 38, Ra'anana 43100, ISRAEL
Tel.: +(972)-9-7421710 Fax: +(972)-9-7480486 E-mail: offices@inter.net.il

H.E. Göran Persson
Prime Minister of Sweden
Chairman of the Presidency
of the European Union

H.E. Elmar Brok, MEP
Chairman Committee
on Foreign Affairs, Human Rights
Common Security and Defense Policy
European Parliament
Brussels, Belgium

30 May, 2001

OPEN LETTER

*Re: Appeal for Assistance in the Search for Mr. Wallenberg
during the European Union Summit
June 15-16, 2001 in Sweden.*

Your Excellencies:

The Swedish Government should be praised for all its efforts in trying to find Mr. Wallenberg and for making public its findings in the report "Raoul Wallenberg, Report of the Swedish-Russian Working Group" (Stockholm, 2000).

The European Parliament should also be commended for passing a resolution concerning the fate of Mr. Wallenberg and his driver Mr. Langfelder (European Parliament session document B3-936/90 of 10 May 1990) and for examining the Wallenberg 'dossier' in the Human Rights Subcommittee.

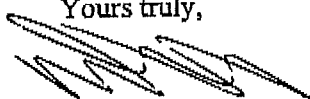
Prime Minister Persson said in his comments on the Wallenberg report (12 January 2001) that "... we must continue with our efforts to obtain new facts that would throw light on Wallenberg's fate." In particular, the Swedish members of the Working Group find that there are seventeen unanswered questions whose resolution they regard as invaluable.

While the "Russian part of the joint Russian-Swedish Group considers the task faced by the Group to be resolved", the Russian Government will examine any new information that might be provided to them.

Therefore, and particularly in view of the desire of the Swedish Presidency of the European Union to improve E.U.-Russian co-operation, may I respectfully ask that you encourage this co-operation on humanitarian grounds by finding out the truth about Mr. Wallenberg's fate. I would like to suggest that this be accomplished by setting up a Working Group of the European Council, whose mandate will be to find new witnesses and to conduct more extensive archival research, particularly in the Russian archives.

Looking forward to hearing from you and thank you for your interest in the fate of Mr. Wallenberg.

Yours truly,

Max Grunberg

C.c.: Ambassador Giancarlo Chevallard, Head of Delegation, European Commission, Israel
H.E. Hans Dahlgren, State Secretary of Foreign Affairs, Sweden
H.E. Lars Danielsson, State Secretary for International and EU affairs, Sweden
Ambassador Anders Liden, Swedish envoy to Israel
Ambassador Jan Lundvik, Head of Raoul Wallenberg inquiry,
Ministry of Foreign Affairs, Sweden.

Ambassador Per Anger, co-worker of Raoul Wallenberg, Sweden
Mrs. Nane Annan, niece of Raoul Wallenberg, United Nations
Prof. Guy von Dardel, brother of Raoul Wallenberg, Switzerland
Mrs. Nina Lagergren, sister of Raoul Wallenberg, Sweden

EUROPAISCHES PARLEMENT

Elmar Brok

MITGLIED DES EUROPÄISCHEN PARLEMENTS
COMMITTEE ON FOREIGN AFFAIRS, HUMAN RIGHTS,
COMMON SECURITY AND DEFENCE POLICY

THE CHAIRMAN

To
Mr. Max Grunberg
Raoul Wallenberg Honourary Citizen Committee
P.O. Box 38
Ra'anana 43101
Israel

Brussels, February 23, 2001
EB/JH

Dear Mr. Grunberg,

thank you for your letter of August 8, 2000 concerning the creation of a European Honourary Citizenship. I estimate your suggestion to honour Raoul Wallenberg for his unique humanitarian effort to be a considerable initiative. But I don't think that it would be possible to bestow him as a European Honourary Citizens because this honour is yet awarded to Jean Monnet and Helmut Kohl as the creators of the European unification and therefore it has another sense.

However, in my role as the President of the Committee on Foreign Affairs and Human Rights I encouraged the President of the European Parliament Ms. Nicole Fontaine to prove the possibilities to create an appropriate honour.

Yours sincerely

CDU - Europabüro
Turnerstr. 5-9
D - 53602 Bielefeld
Tel.: 0049.521.520 87 23
Fax: 0049.521.520 87 24

Europäisches Parlament
Rue Wierz - LES 108 100
B - 1047 Brüssel
Tel.: 0032.2.284 8323
Fax: 0032.2.284 8323
ebrok@europarl.eu.int

Europäisches Parlament
LW T06065
F - 67070 Straßburg
Tel.: 0033.388.17 5323
Fax: 0033.388.17 9323
ebrok@europarl.eu.int
36563005

*The President
of the European Parliament*

015045 11.V.1995

Mr Max GRUNBERG
Raoul Wallenberg Honorary Citizen Committee
Shai Agnon Street 22/1
43380 Ra'anana
Israel

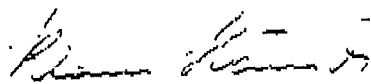
Dear Sir,

I acknowledge receipt of your letter dated 3 February 1995 and must apologise for the delay in replying.

While certainly acknowledging the extraordinary role played by Mr Wallenberg during the second world war in saving numerous Jewish lives in Hungary, I regret to inform you that the European Parliament does not have the power to confer honorary citizenship of the European Union on individuals.

I am sorry that I cannot be of further assistance to you in this matter.

Yours sincerely,

KLAUS HÄNSCH

*The President
of the European Parliament*

JUL 20 23.11.1995

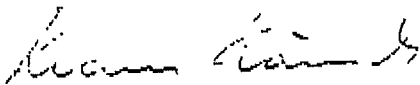
Mr Max Grunberg
Raoul Wallenberg Honorary Citizen
Committee
PO Box 38
43101 Ra'anana
ISRAEL

Dear Mr Grunberg,

Thank you for your letter of 15 February 1995 concerning the 50th anniversary of Raoul Wallenberg's disappearance and proposals to celebrate this significant event.

I have forwarded your letter for consideration by the Human Rights Subcommittee which has examined the Wallenberg 'dossier' on several occasions in the past.

Yours sincerely,

KLAUS HÄNSCH

To: H.E. Hans Dahlgren *Kabse*
State Secretary of Foreign Affairs

From Raoul Wallenberg Honorary Citizen
Committee

Algard:
SAN LUNDVIK
ex till:

Marianne L. SAAR

THE LUIS ORTEGA INTERNATIONAL FOUNDATION

NON-PROFIT CORPORATION. FOUNDED IN 1981.

The Luis Ortega Int. Foundation

Eastern Europe Office

Furmanny Per. 24-28

MOSCOW, 103064

USSIA HIS EXCELLENCE

MISTER GORAN PERSSON
PRIME MINISTER OF THE KINGDOM OF SWEDEN
STOCKHOLM

STATSRÅDSE BERNINGEN Registratör		
Ink. 2001-05-02		
INK. UTRIKESDEP.		
2001-06-01		
AVD.	GR.	MÅL
P	2	EU 4

Februäry 14, 2001 (Embassy)

April 19, 2001 (Stockholm)

R 2-E12-2

Your Excellence Mister Prime Minister,

The Luis Ortega International Foundation, Inc., Washington, D.C., expresses its respect to Your Excellence.

The Foundation PATRONS have assigned me to inform Your Excellence that our Foundation has an opportunity to render important humanitarian aid to the Government of Sweden in the Wallenberg case. The Ortega Foundation is the monopolistic holder of 5 unique super-technologies that exceed the present-day science level and that no other country has. Our versatile logic machines operate at speeds of 27, 35 and 40 teraflaps (40 trillion operations per second) which exceeds a few times the capabilities of the largest supercomputers in the USA, Britain and France.

THE RESEARCH may start at the wish of the Swedish party and upon concluding an agreement. The Program outline is enclosed. Our technologies can provide answers to almost all the questions within the accuracy of 98-100 percent.

THE NEGOTIATIONS could be held between the leadership in Washington, D.C. or in Moscow (three Foundation executives are referred to Moscow within the action to aid the handicapped children in the Ukraine and Russia. There is no Ortega Foundation branch in Stockholm.).

THE SCIENTIFIC BASE: Ray-Mundo, Integral Information Research center of the Ortega Foundation. General Director: Academician Luis Ortega.

The super-technologies are capable of exploring complex problems and have important advantages over the super-computers. For example:

Speed parallel programming (60 times faster).

General Categories System (Program's ontological entirety).

Moderator D. (causality determination).

Ortega Mellograph (105 times faster).

Information parameter expert assessment (bias 0-2%, 10-30 times cheaper and faster).

The Ortega Foundation addresses are enclosed.

Our best regards,

MARIANNE L. SAAR

Executive Director

Washington, D.C. - Moscow

Eastern Europe office

Furmanny Per. 24-28, Moscow 103064

Fax-010-7095-9250872

Marianne L. SAAR

M. Saar

STATSRÅDSBEREDNINGEN	
2001-05-28/49	
Skilvelsen Beredningens	
UD	

Luis Ortega International Foundation, Inc.

P.O. Box 128, c/o Pendill, Royal Oak, MD 21662, USA Tel: (410) 745-5969

THE LUIS ORTEGA INTERNATIONAL FOUNDATION

WASHINGTON • MADRID • MOSCOW • PARIS • ROME • NEW YORK

R2-E12-2

RAOUL WALLENBERG

A New Project Proposed to the Government of Sweden in February 2001

PREAMBLE

1. "The Wallenberg Case", which is of international importance with regard to humanity and personal heroism, has been dropped without completion, its major problems lacking clarification.

2. The major obstacles are the time lapsed since the actual time of the event, very little information and, most importantly, classified dossiers filed with the secret services. However, the latter has become less problematic, to a certain extent, because the latest discoveries by the Spanish, French and Japanese scientists make it possible to restore a great volume of the classified information. That's the case when the stereotypes are dramatically lagging behind science.

It's obvious that the present-day terms of the state secret should be reconsidered and new methods elaborated to protect the information and rights of the citizen and society.

3. In offering important humanitarian aid to the Government of Sweden, the International Culture Association is confident of success, because it is the monopolistic holder of the leading super-technologies that surpass the capabilities of the present-day science. No country has such technologies at its disposal.

For example, it is already known that Wallenberg saved 64 thousand people. Eight percent of his files are classified.

Our association is a non-government community of the intellectual elite and expresses the interests of world culture, rather than an individual country, nationalism or xenophobia being totally excluded.

PROGRAM GOALS

The project goal is the search for the exact facts and the assessment of reliability of the versions in the precise parameters.

Research programs: Basic facts.

Problem investigation.

Death circumstances.

Additional problems.

Requests by the Swedish party.

RW

RESEARCH

Selected tasks assigned to the super-technologies are listed below. ☐

VPX-23. Was W. actually arrested in Budapest? In 1945? Reasons for the arrest: exchanged for defectors? Suspected of espionage activities? Other reasons? The exact date of arrest: year, month, day and hour.

MAXV-24. Was W. in the Vladimir city prison? Probable degree of recognition of the prisoner's face in GULAG. How many secret prisoners were there in GULAG? How many in the Vladimir prison?

25. Degree to which it was desirable to exchange W.: in Sweden? In the USSR? Exchange hindrances: the 1946 trade agreement? Concessions due to the presence of troops deployed near the border? Another reason?

26. What percentage of W.'s personal belongings were passed on to his relatives?

30. Was W. alive in 1989?

32. Unanticipated research factors. How many documents on W. are concealed in Russia? In Sweden? In other countries?

33. Death circumstances. Reliability level of the "Certificate of Death". Cause of death: executed by shooting/disease/poisoning/old age/tortures/heart attack/other? How well are the experts in Moscow informed about the circumstances of W.'s death?

37. Which intelligence was W. collaborating with? Was he saving Hungarians, Czechs, Germans?

40. Determining Wallenberg's biological code: have any DNA and handwriting samples, clothes, photographs, audiotapes, video recordings, etc. been retained?

☐ (total # of tasks 95).

R41

Rado Fere

CHARLES ROBERT NORBERG, esq.
Luis Ortega International Foundation President,
International Bar Association President,
Ex-Adviser to the President of the USA
GAL S. PENDILL,
Vice-President
RADO FERE, Academician,
Vice-President

GREAT TECHNOLOGICAL BREAKTHROUGH

The Luis Ortega International Foundation, Washington, DC, reports that its European scientific center has achieved a record operation speed of the versatile logic machine equaling to 27 teraflaps (i.e. 27 trillion operations per second) which exceeds the speed of any world's supercomputer manifold.

The unconventional research machine drastically differs from the present-day units and offers important advantages. The newest super-technology was registered by Academician Luis Ortega, a Spanish philosopher, in the USA two years ago under the name ORTEGA MELLOGRAPH. By the end of the year, ORTEGA MELLOGRAPH is expected to develop a speed 30 teraflaps. The scientific centers of the Ortega Foundation employ scientists from Spain, Canada, Italy, Russia, Estonia and Greece. The Foundation cooperates with a few selected international organizations and governments. ORTEGA MELLOGRAPH is used for fundamental research and coping with the super-complex problems that, according to the contemporary science, are beyond resolving.

SUPPLEMENT

The global present-day process is transition from the conventional physical energy technologies to those of information knowledge culture.

The third millenium science is facing an alarming problem: if knowledge ambiguity is to grow still more appalling or constructive, or if the present-day notional crisis is just a prelude for a new era differing drastically from the outdated contemporary science.

Technocratic ideology has failed to eliminate the discrepancy between ethics and knowledge; nor has it succeeded in elaborating an alternative to the contemporary dualism of personal and state interests, nor in creating a symbolic language for actual Galactic communication.

ORTEGA MELLOGRAPH is a versatile logic machine and digital parameter detector with a Mellon scale.

Mellon is a semantic information unit (a fundamental discovery by Academician Ortega). The term is allophonic to the Greek μέλλω (manifestation) and old Spanish "mellon" (torch).

The two-year research was a complete success.

The Foundation will take part in determining biological norms, ecology, cancer, AIDS and other studies. Besides, it will offer assistance to France in investigating into the Concord crash.

ADVANTAGES OVER SUPERCOMPUTERS OFFERED BY ORTEGA MELLOGRAPHTM

1. Outgoing speed of 27 teraflaps.
 2. Operation system on the mathesis (super-synthesis) level.
 3. Uniform mellon measurement scale in micro-, macro- and mega-worlds.
 4. Synthesis on the idea-likeness level.
 5. No failures or breakdowns during the period of two years.
 6. No overheating.
 7. Antropomorphic size, weight and ecology.
 8. Atomic memory decoding. Super-exactness.
 9. Remote system identification, reproducible definition of systemic category significance and axiological selection.
 10. Mellon screening (feasible replacement of long-term and expensive experiments with more precise material mellographing and parameter-based quality selection).
 11. Drastic reduction of research terms and costs.
- A memorandum and research survey will be supplied to the international organizations and democratic governments.

Washington D.C.
2000.

LUIS ORTEGA

FUNDACION LUIS ORTEGA

THE LUIS ORTEGA INTERNATIONAL FOUNDATION, Inc.
Washington - Madrid - Moscow - Rome - Paris - New York

MUY IMPORTANTE

URGENTÍSIMO

Exelentísimo Señor

Presidente del Gobierno

Don GÖRAN PERSSON

(personalmente)

**THE LUIS ORTEGA
INTERNATIONAL FOUNDATION**

Head office: Washington, D.C.:
Tel. (202)3321145, Fax (202)8333705

Spain: Tel. 34-98-567.42.95
Eastern Europe office: Moscow:
Fax 010-7095-9250872, +2158247
Tel. 007-902-6725086 mob.
E-mail inos@arstel.ru
Los Angeles: E-mail loif@usa.net

2001-06-05

(EC)

P 2 EU¹

Enheten för Central- och Östeuropa (EC)
Jan Lundvik
Telefon 08-405 3114

Delges:

Kabs

Noreén, SB

Ch EC

Amb Moskva

Gullgren, EC

Wahlbäck, IAG

Guy von Dardel

Nina Lagergren

Karl Molin, SU

Gunnar Åselius, FHS

Sven Holtsmark, IFF, Oslo

Exp. 6/6 01 / *app*

Raoul Wallenberg: samtal i Moskva

För samtal med i första hand det ryska utrikesministeriet, MID, men även andra ryska instanser om uppföljningen av den svensk-ryska arbetsgruppens rapporter om Raoul Wallenberg besökte jag Moskva den 24-26 maj.

1. Vid mötet på MID med Vjatjeslav Tutjnin, tidigare den ryska sidans ordförande i arbetsgruppen, hans medarbetare Vladimir Uzkov samt Eva Tojzner-Glückman från ambassaden, redogjorde jag för hur vi på svensk sida ser på uppföljningen. Eftersom någon definitiv klarhet om RW:s öde inte nåtts ansåg vi det viktigt att efterforskningarna fortsatte, något som man på rysk sida upprepade gånger, senast vid president Putins samtal med statsminister Persson i april i år, förklarat sig införstådd med. Statsministern hade vidare vid rapportens framläggande aviserat tillsättande av en svensk historikerutredning av den svenska utrikesledningens agerande i fallet RW, och diskussioner om detta pågick som bäst mellan regering och opposition. För UD:s del avsåg vi ge finansiellt stöd till oberoende forskningsprojekt om RW:s öde och hade därför tillsatt en akademisk referensgrupp bestående av professor Karl Molin, Stockholms universitet, forskarna Gunnar Åselius, Försvarshögskolan i Stockholm och Sven Holtsmark, Institutt for Forsvarsstudier i Oslo, samt mig själv som representant för UD, för bedömning av inkommande ansökningar. Ansökningar från de amerikanska experter som tidigare

MD

2001-06-05

anlitats av den svenska arbetsgruppen föll inom ramen för referensgruppens uppdrag.

Tutjnin sade att efterforskningarna på rysk sida upphört i och med framläggandet av arbetsgruppens rapporter, men man var redo att erbjuda all erforderlig assistans vid de fortsatta forskningarna den svenska sidan önskade bedriva. Alla relevanta instanser hade instruktion att hjälpa till om något nytt framkom eller ytterligare granskningar behövde göras. Beträffande de i ärendet engagerade personerna gällde att Vinogradov (bitr. arkivchef FSB) visserligen uppnått pensionsåldern men han skulle fortsätta med ett antal uppdrag, bl a historiska undersökningar såsom de polsk-ryska relationerna under kriget. Han var beredd att assistera om ytterligare undersökningar behövdes i FSB:s arkiv. FSB-kollegan Ziborov kvarstod i tjänst och var likaledes beredd hjälpa till. Nikisjkin (tidigare inrikesministeriet) arbetade visserligen numera inom Kremladministrationen men var också redo att ställa upp. Detsamma gällde Zanina (Rosarchiv) och Filipov (försvarsministeriet).

Jag påminde här om två konkreta utestående frågor: de tre nummerfångar vars identitet ännu inte kunnat fastställas samt forskningen i det s k konvojarkivet. Vi var beredda att betala de 2000 USD som det senare skulle kosta och var angelägna att den skulle komma i gång så snart som möjligt.

Tutjnin svarade att man inte kunnat identifiera de tre nummerfångarna. Då jag genmälde att detta var en för oss viktig fråga lovade han att be Vinogradov än en gång göra ett försök att identifiera dem. Han skulle personligen ta erforderliga kontakter. Vad konvojarkivet beträffade var det önskvärt att Susan Mesinai konkretiserade sina frågeställningar. Ambassaden var välkommen att direkt kontakta Zanina för en diskussion härom. (Tojzner-Glückman åtog sig detta.)

Jag nämnde att även om vi fann det önskvärt att söka intressera svenska forskare för fortsatta forskningarna i framför allt de ryska arkiven var utländska forskare också välkomna. Förutom de redan nämnda amerikanska forskarna hade vi kontakt med ungerska forskare och kanske fanns det också ryska. (Härom hade jag i förväg konsulterat ambassadör Hirdman som inte hade några invändningar.)

2001-06-05

Tutjinin fann tanken på seriösa ryska forskare vara god men varnade i samma andetag för ovederhäftiga sådana. Många artiklar hade förekommit i rysk press efter publiceringen av rapporterna, och i förekommande fall hade uppgifterna granskats av MID. Hittills hade dock inga av dessa – t ex mannen som sagt sig vara son till en läkare som behandlat RW - lett till något konkret spår.

2. Vid besök hos Jekaterina Genieva, chef för Biblioteket för utländsk litteratur och tillika för den ryska Soros-stiftelsen, upprepade hon sitt till ambassaden redan tidigare framförda erbjudande att distribuera den svenska rapporten i rysk översättning till landets universitetsbibliotek och huvudsakliga nationella bibliotek. I samband härmed erbjöd hon sig att arrangera presentationer av rapporten på olika håll i landet. Vidare erbjöd hon sig att ställa Soros-stiftelsens personal och kontakter till förfogande för att bedriva efterforskningar i regionala och lokala ryska arkiv samt för att göra intervjuer med eventuella sedan krigsåren kvarlevande ögonvittnen. Hon uttryckte också tacksamhet över ambassadens beslut att stödja Soros-förlagets utgivning av en antologi om RW med 1000 USD. Boken skulle sannolikt presenteras i samband med höstens Alexander Men-konferens, ett årligen återkommande MR-inriktat evenemang till minne av den mördade ortodoxe prästen och MR-förkämpan med detta namn. Hon överlämnade också ett exemplar av den återuppståndna tidsskriften Vestnik Evropy, ursprungligen grundad i St.Petersburg år 1802 av Nikolaj Karamzin, vilken i sitt första nya nummer innehåller en artikel om RW samt en resumé av den svenska rapporten.

Jag uttryckte min stora uppskattning av Genievas engagemang för RW:s gärning, sade att vi skulle överväga hennes olika förslag och lovade översända 5-600 exemplar av RW-rapporten för vidare spridning. Mötet avslutades med att vi gick ner på bibliotekets gård och besåg den RW-byst som avtäcktes där i höstas. Den pryddes av en liten blombukett, och Genieva berättade att blommor ofta placeras där av allmänheten. Jag nämnde att det första offentliga minnesmärket i Stockholm skall avtäckas den 24 augusti, och Genieva sade spontant att hon hoppades kunna vara med då.

3. Vid ett besök hos ordföranden i det ryska Holocaust-centret Alla Gerber berättade jag om de svenska uppföljningsansträngningarna och utlovades centrets stöd för spridande av kunskap om RW:s gärning i

2001-06-05

Ryssland. Gerber talade varmt om Sveriges initiativ till förra årets konferens om Förintelsen och överlämnade ett exemplar av ett nyutkommet häfte härom avsett för ryska skolor, vilket var det första i sitt slag.

4. Vid mitt besök på MR-organisationen Memorial, som i ett tidigt skede medverkade i arbetsgruppens arbete, utspann sig en livlig diskussion med ordföranden Arsenij Roginskij och hans ställföreträdare Nikita Petrov. Jag redogjorde för de svenska uppföljningsplanerna och serverades en rad kritiska synpunkter på den svenska rapporten som enligt Roginskij var alltför snäll och väluppfostrad. Vi skulle ha varit mycket mera påstridiga, menade Roginskij, även om de ryska medlemmarna av arbetsgruppen nog gjort vad de kunnat. Våra försök att nu fortsätta arbetet skulle sannolikt ge föga resultat, ty för den ryska byråkratin var avslutandet av arbetsgruppens verksamhet och den officiella rehabiliteringen av RW tydliga signaler om att fallet var avslutat. Mot detta invände jag att dels hade arbetsgruppen fått fram en hel del tidigare okänt material, dels ansåg vi på svensk sida alls inte att ärendet var avslutat utan var fast beslutna att fortsätta forskningarna. Jag påpekade också att president Putin till statsminister Persson sagt sig vara införstådd härmed, vilket Roginskij fann betydelsefullt. Det var viktigt att vi på svensk sida inte gick med på att avsluta ärendet, sade han, och att vi för den ryska ledningen klargjorde detta.

5. Jag hade slutligen ett längre samtal med historikern och journalisten Lev Bezymenskij, som f n arbetar på en bok om RW avsedd för ryska läsare. Under titeln "Raoul Wallenberg – delo zakryto? (RW – ett avslutat ärende?) innehåller den i huvudsak samma material som den i Tyskland förra året publicerade boken "Die Wahrheit über Raoul Wallenberg" av Bezymenskij och Ulrich Völklein. Utsagor av KGB-generalerna Sudoplatov och Pitovranov ingår i detta. Därutöver återger Bezymenskij nu några tidigare okända dokument rörande bl a den sovjetiska synen på Förintelsen och kompletterar sin framställning med bl a uppgifter från den svenska RW-rapporten. Hans huvudtes förblir densamma som tidigare, nämligen att Stalin personligen intresserade sig för RW och 1947 gav order om hans likvidering, sedan det visat sig omöjligt att använda honom för Stalins syften.

Jan Lundvik

bil. 7

ПОСОЛЬСТВО ШВЕЦИИ
МОСКВА

3 апреля 2000 года

Г-ну Камиллю Шекюровичу Бахтиарову
Первому Заместителю начальника ГУИН
МИНИСТЕРСТВО ЮСТИЦИИ
РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

г. Москва

Уважаемый господин Бахтиаров!

По договоренности с Вашим секретарем настоящим передаем Вам список вопросов, которые в краткий срок должны быть освещены Шведско-российской рабочей группой по выяснению судьбы Рауля Валленберга с целью завершения ее работы. Мы были бы весьма признательны Вам за согласие принять нас с целью подробного обсуждения возможности посещения тюрьмы г. Владимира, изучения материалов тюрьмы г. Иваново, и встречи с представителем Особого медицинского управления Министерства юстиции Российской Федерации.

Мы могли бы встретиться с Вами в пятницу 7 апреля, если это возможно.

Заранее искренне благодарны.

С уважением,

Эва Тойснер-Глюкман
Второй секретарь
Посольства Швеции в Российской Федерации

29 марта 2000 года

Г-ну Камилю Шекюровичу Бахтиарову
Первому Заместителю начальника ГУИН
МИНИСТЕРСТВО ЮСТИЦИИ
РОССИЙСКОЙ ФЕДЕРАЦИИ

г. Москва

Уважаемый господин Бахтиаров!

Во время нашей встречи в резиденции Посольства Швеции, которая состоялась в октябре прошлого года, у нас было слишком мало времени, чтобы обсудить возможности Министерства юстиции по содействию мне в моей части работы по выяснению судьбы Рауля Валленберга. Мне поручено по мере возможности реконструировать историю содержания Рауля Валленберга в советском ГУЛАГе путем изучения дел заключенных, которые имели отношение к Раулю Валленбергу. Я также начала поиски материалов в отношении Валленберга в тюремно-психиатрических больницах и вскоре продолжу эту работу на предмет возможного содержания Валленберга в ряде региональных интернатов.

Наша предстоящая встреча прежде всего позволила бы мне просить Вас дать мне разрешение на повторное посещение Владимирской тюрьмы с целью завершения работы по изучению картотеки, начатой мной в апреле 1997 года. Тогда я просила руководство Владимирской тюрьмы разрешить мне ознакомиться с журналами поступлений заключенных за 1947, 1952 и 1954 гг., в которые по большинству свидетельских показаний Валленберг содержался во Владимирской тюрьме. Ответственный сотрудник ознакомил меня с документами, согласно которым журналы с 1952 и 1954 гг. были уничтожены, однако он не мог "подтвердить или опровергнуть" факта уничтожения журнала за 1947 год. По этой причине он предложил мне найти ответы на мои вопросы в картотеке.

Данная работа заключается в том, чтобы ящик за ящиком составить список тех заключенных, которые в указанный год были переведены во Владимирскую тюрьму. Записи будут делаться от руки и содержать следующие данные: учетный номер, дата поступления, дата рождения, а также любую необычную информацию типа "умер", или в случае, если заключенный в течение долгого времени содержался в тюрьме, не имея определенной камеры, мы напишем "Данные отсутствуют" (N. D.). Поскольку я изучаю каждую карточку с целью восстановления последовательности учетных номеров, я не могу извлечь нужную мне информацию из материалов, полученных в 1990 году профессором Макинемом и другими учеными, которых интересовали прежде всего иностранные заключенные и диссиденты.

Таким образом, во время нашей встречи мы могли бы сконцентрироваться именно на этих двух конкретных просьбах, которые, как я надеюсь, изложены достаточно ясно, и попытаться понять, какими возможностями обладает Министерство юстиции для помощи в завершении нашего поиска. По мере того, как я буду завершать определенную часть работы, я хотела бы, если это возможно, направлять в адрес Министерства дополнительные запросы на определенные материалы.

Позвольте выразить огромную благодарность за рассмотрение данных вопросов. С нетерпением жду нашей встречи.

С уважением,

Сузан Эллен Месинай
Независимый эксперт
Шведско-российской рабочей группы
по выяснению судьбы Р. Валленберга

bil. 7

Reushen
Van Da *Sverdrup*
trch!
Gna

March 29, 2000

Mr. Karil Bachtioev

MINISTRY OF JUSTICE

Dear Mr. Bachtioev:

At the Ambassador's residency where I met you last October, we had only a brief moment in which to discuss ways in which the Ministry of Justice could be helpful to my portion of the investigation into the Fate of Raoul Wallenberg. I am responsible for reconstructing, where possible, Wallenberg's presence in the Soviet GULAG through a study of related prisoner files. I also have initiated the search for Wallenberg in psychiatric prison hospitals which I will be continuing soon along with research into possible exile in certain regional internats.

Our forthcoming meeting would be primarily to request permission for me to return to Vladimir Prison where I would be completing a study in the kartoteka which I began in April of 1997. At that time, I had asked the administration of Vladimir Prison to provide me with incoming registries for the years 1947, 1952 and 1954 which correspond to most of the sightings of Raoul Wallenberg entering Vladimir. The officer in charge gave me documents which showed that the registries for 1952 and 1954 had been destroyed, but could neither 'confirm nor deny' that the registry for 1947 had also been destroyed. He therefore suggested that I find my answers in the kartoteka.

This work consists of making list, drawer by drawer, of those prisoners who entered in that year. These are hand recorded with the following information: Registration Number, Date of Entry, Date of Birth, and any unusual information such as Died, or if that prisoner had a long history of being in the Prison without cell occupancy, then we write N.D. (No Data). As I am dealing with every card in order to build a sequence of registration numbers, I am unable to extract this information from that obtained in 1990 by Dr. Makinen and other scientists which focuses primarily on foreign prisoners or dissidents.

Since 1997, I began my study of the Prisoner Files and certain eyewitness sightings. While the year 1947 remains of paramount importance, there are still important sightings of Wallenberg from 1948, 1952 and 1954. I would like to come to Vladimir with a team of four persons including myself and make lists for all four years. These will be compiled to give us a sequential list by number of those who have come to Vladimir Prison in those years. I trust that the authorities of Vladimir Prison will have no objection to my continuing this work as it does not involve copying or scanning, nor detail of name.

As the completion of these lists are very important to my Final Report, I would like to do this work during one week in May.

A second request would be to visit and examine the kartoteka for Ivanova Prison, formerly of the Vladimir Region. We are interested only in cards for prisoners held in Ivanova from 1947 until 1960 at this time. I am especially interested in the cards of Foreign Prisoners and Numbered or Indexed Prisoners (those with no name) to be found in the kartoteka. I would come for one day or two with a researcher and translator to survey the cards to see what information they may contain for our study. Unless we can find a local archivist to do this for us earlier, this will also take place in May.

The third request is to meet with a representative of the Special Medical Department of the Ministry of Justice, that is the counterpart of the Special Medical Department MVD. Starting in the late Fifties, there have been several reports of Wallenberg -- or an unknown elderly Swede -- in psychiatric facilities, including Kazan, Blaghoveshenk and others. Dr. Karpov of the Ministry of Health has stated that the only way to trace such a prisoner would be through the Special Department of the MVD and through the equivalent in the Ministry of Justice because of the transfer of responsibilities.

Another aspect of this problem to be discussed would be instances when affairs involving a special prisoner, including a numbered or renamed one, would pass through the Court system. For example, if as it has been reported, Wallenberg was sentenced during a certain specific time period by OSO, we would like to scan the list of Protocols for that period to see if record of this exists. Equally important would be if such a prisoner was diagnosed as psychiatric-to-be-removed-from the MVD Prison system. This also is done through the Courts. I understand that the same applies to those elderly prisoners who are released from the MVD system and placed in internats. If under the Ministry of Justice there is an expert or liaison person between the Ministry and internats, I would appreciate the opportunity to discuss certain aspects of this search with them.

Our meeting therefore would focus on these two practical requests which are, I believe, quite straightforward and also try to understand what opportunities exist through the Ministry of Justice to complete our search, as a preparatory measure. As soon as I have completed a certain aspect of our research, I would then hope to move forward with the Ministry of Justice -- if appropriate -- in initiating request for certain records..

Thank you very much for your consideration of these matters and I look forward to our meeting.

Sincerely yours,

Susan Ellen Mesinai
Consultant
Swedish-Russian Working Group

REGERINGSKANSLIET

Telefax

Sid. 1 (1)

2001-06-07

P 2 Eu'

EC

Utrikesdepartementet

Enheten för Central- och Östeuropa (EC)

Jan Lundvik

Telefon 08-405 3114

Ambassaden Kiev, dnr 35✓

Raoul Wallenberg

1 bil

Från Lundvik.

12
Nina Lagergren har mottagit närslutna brev från svensk-ukrainska vänskapsföreningen i Donbass. Innan hon besvarar det vill hon gärna veta vad ambassaden känner till om föreningen och dess verksamhet. Har erbjudandet en solid grund?

Cabinet

Exp. 7/6 2001 / [signature]

Postadress
103 39 STOCKHOLM

Besöksadress
Fredsgatan 6

Telefon
08 - 405 10 00

Telefax
08 - 723 11 76

E-post: ud@foreign.ministry.se
X.400: S=UD; O=Foreign; P=Ministry; A=SIL; C=SE

Telex
105 90 MINFOR S

[signature]

ДОНБАСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

DONBAS STATE ACADEMY OF CIVIL
ENGINEERING AND ARCHITECTURE

вул. Державіна, 2, м. Макіївка-23,
Донецька область, 86123, Україна

2, Derzhavin str., 23, Makeyevka,
Donetsk region, 86123, Ukraine

Kära Nina Lögergren!

Jag behandlar till Ni med begäran om Eder samtycke för att giva namn av Raul Vallenberg till Donbas förening av Ukrainisk-Svensk vänskap.

Vår samhälle arbetar från 1996 år. Vi skapade den för att göra bekant Donbasmedborgare med historia, kultur, statssystemen och allmän organisationer av Sverige. Dessutom hjälpar vi för att ställa upp ukrainsk-svensk affärskommunikationarna.

I vår samhälle organiserar vi föreläsningar och tävlaner om svenskare och Sverige.

Grundare av Donbas förening av Ukrainisk-Svensk vänskap är professor Inna Namakhtanskaja och hennes son Jaroslav. Inna bodde och arbetade som lektor i Slaviska institutionen av Stockholms universitet. Inna med svenska kollegorna stödjar affärskommunikationarna och vänskapliga behandlingarna nu också. Jaroslav är student och hjälpar han till oss som översättare. Nan många gånger skriva om Sverige på ukrainsk jorنالر.

Svensk ambassad i Ukraina och Svensk institution i Stockholm vet och understödjar Donbas förening av Ukrainisk-Svensk vänskap. Mycket ofta besökar svensk gästar vår samhälle.

I framtid planerar vi utbreda vetenskaplig och student kontakterna med svenska högskolorna. Vi skulle vilja öppna svensk skolan i Donetsk och ukrainsk skolan i Sverige.

Ukrainska medlorgarar vett om öde och hjältemod av Raul Vallenberg. Därför Inna och Jaroslav erbjuder giva namn av Raul Vallenberg till Donbas förening av Ukrainisk-Svensk vänskap. Jag med lärarna och studenterna av Donbas Stats Akademi av Civil Byggnade och Arkitektur understödjar det ide.

Kära Nina!

Vi behandlar till Ni med begäran understödja vår erbjudande.

Med vänliga hälsningar

Ordförande av Donbas förening
av Ukrainisk-Svensk vänskap.
Rektor av Donbas Stats
Akademi av Civil Byggnade och
Arkitektur, akademiledamot

E. GOROCHOV

HM
DH
HO
ES
JL

SVERIGES AMBASSAD
OTTAWA

T E L E F A X

Sid 1 (3)

2001-06-11

Handläggare: U Lindell

INK. UTRIKES. DEP.		
D.Nr 2001-06-12 11		
AVD. p	GR. 2	MÅL Cu 7

AME

2001-06-28
HALLDIN, AME
aa/SH

Utrikesdepartementet, nr 107 ✓

Till: AME (Halldin) ✓

Kopia: SB (Danielsson, Bard-Bringéus), UMK, EC-2
(Lundvik, D Larsson) ✓

Inför toppmötet med Kanada den 21 juni: Parlamentet
beslutar om Raoul Wallenbergdag
(En bilaga)

Inför statsministerns samtal med Kanadas premiär-
minister Jean Chrétien är det värt att notera att
Kanadas parlament i dagarna antagit the Raoul
Wallenberg Act.

Som framgår av bifogade riksdagstryck har den 17
januari i Kanada proklamerats Raoul Wallenbergdagen.
Det är partikamrater till Chrétien (Ms Copps, Mr
Cottler, Ms Finestone, Mr Lincoln, m fl) som drivit
detta initiativ.

Raoul Wallenberg är sedan tidigare hedersmedborgare i
Kanada.

ALVIN

Postadress
377 Dalhousie Street.
Ottawa, Ont. K1N 9N8
CANADA

Telefon
+1 (613) 241 8553

Telefax
+1 (613) 241 2277

Telegram
SVENSK

E-mail: sweden@cyberus.ca

Web site: http://www.swedishembassy.ca

2 (3)

2nd Session, 36th Parliament,
48-49 Elizabeth II, 1999-2000

The House of Commons of Canada

BILL C-432

An Act respecting Raoul Wallenberg Day

Preamble

Whereas Raoul Wallenberg was made an honorary citizen of Canada in 1985;

Whereas Raoul Wallenberg, at great personal risk, saved the lives of about one hundred thousand Hungarian Jews from the Holocaust;

And Whereas the people of Canada wish to further honour the memory of Raoul Wallenberg and ensure that his example of personal courage, heroism, compassion and decency is not forgotten;

Now, Therefore, Her Majesty, by and with the advice and consent of the Senate and House of Commons of Canada, enacts as follows:

SHORT TITLE

Short title

1. This Act may be cited as the *Raoul Wallenberg Day Act*.

RAOUL WALLENBERG DAY

Raoul Wallenberg Day 2. Throughout Canada, in each and every year, the 17th day of January shall be known under the name of "Raoul Wallenberg Day".

3 (3)

Official Report * 1400 * Number 072 (Official Version)

http://www.parl.gc.ca/37/1/paribus...s/072_2001-06-05/han072_1400-e.htm

Français • Table of Contents

Previous ◀ ▶ Next

*[Translation]***RAOUL WALLENBERG**

Mr. Clifford Lincoln (Lac-Saint-Louis, Lib.): Mr. Speaker, we should be particularly pleased today that a commemorative day, January 17, will be dedicated to Raoul Wallenberg, the first and still the only honorary citizen of Canada.

[English]

Raoul Wallenberg's legacy to the world is a towering one. An example of moral and physical courage which defies description.

In saving tens of thousands of Hungarian Jews and other citizens from the Nazi death camps and tyranny, this remarkable Swedish diplomat risked his own life in the cause of humanity and human rights.

I thank the Minister of Canadian Heritage; Dr. Vera Parnes, president of the International Raoul Wallenberg Movement for Humanity; my colleague from Mount Royal, Senator Sheila Finestone; and all who have contributed to make the Raoul Wallenberg day a reality.

* * *

TOTAL P.03

SVERIGES AMBASSAD
MOSKVA

2001-06-11

Ambassadör Jan Lundvik

UTRIKESDEPARTEMENTET

HM (kopier)
JLu (orig)

162/004

INKOM UD		
2001-06-18		
Avd.	Gr	Mål
P	2	Eu'

(EC)

Raoul Wallenberg - vittne från läger i Udmurtien

(§ bil.)

Jan,

För en kort tid sedan kom en gammal man, Aleksej Dmitrievitj Plachin oanmäld på besök till ambassaden. Han sade att han ville tala om Raoul Wallenberg och berättade att han kommit resande med tåg ända från Belgorod, där han bodde i en by och utan egen tillgång till telefon.

I början av förra året sade Plachin sig ha skickat ett brev till ambassaden om Wallenberg, som han någon tid i slutet av 1940-talet hade suttit i läger tillsammans med.

Då Plachin inte hört från ambassaden, hade han dragit slutsatsen att hans brev inte kommit fram. Han hade därför bestämt sig för att själv resa till Moskva. (Vi har inte kunnat finna något spår av hans brev på ambassadens arkiv, så av allt att döma har det faktiskt inte nått oss.) Plachin hade sparat en avskrift av sitt brev som han medförde vid sitt besök. Han hade i mars i år även skrivit en berättelse om sin lägervistelse, där Raoul Wallenberg också omnämns, som han överlämnade vid sitt besök på ambassaden. Bifogat finner Du kopior av båda Plachins skrifter, försedda med Christina Johannessons översättningar.

Som framgår hade Plachin enligt sin redogörelse befunnit sig i ett läger "i närheten av staden Glazov i Udmurtien" från 1948 till april 1950. Wallenberg skulle ha kommit till lägret "1949...med

Postadress
Ulitsa Mosfilmovskaja 60
119 590 MOSKVA

Desöksadress
Ulitsa Mosfilmovskaja 60

Telefon
(095) 937 92 00
(502) 937 92 00

Telefax
(095) 937 92 02
(095) 937 92 03 (viseringsavd)
(095) 937 92 04 (handelsavd)

Telex
64-413 410

en stor grupp fångar från ett transitfängelse i staden Orsja...".

Jag läste Plachins två redogörelser sedan han lämnat ambassaden. Han tillförde vid besöket inte så mycket till det skrivna. Han gjorde gällande att han inte läst om Wallenberg i pressen, inte sett någonting om honom på TV eller hört någonting på radio. Han hade 1996 flyttat till Belgorod från Ukraina. Han levde med sin hustru och sin vuxne son. I hemmet hade de ingen TV och de hade inte heller råd att hålla sig med tidningsprenumeration. Plachin sade sig inte heller ha hört talas om den svensk-ryska arbetsgruppen om Raoul Wallenbergs öde eller om arbetsgruppens slutrapport (jag gav honom ett exemplar av denna på ryska). Plachin gjorde på mig ett trovärdigt och redigt intryck.

Det framgår dock tydligt av Plachins brev, att han har hört talas om Wallenberg efter det att han lämnade lägret 1950. Plachin skriver ju t.ex. om "rykten om /Wallenbergs/ sjukdom och död på Lubjanka 1947" och att "dokumenten skulle förstöras, något som av allt att döma också gjordes".

På de kontrollfrågor jag ställde till Plachin svarade han inte någonting som visade att det inte kunnat vara Wallenberg som han träffat. Jag visade även Plachin Wallenbergs fotografi, och han påstod sig då känna igen denne.

Förutom det Plachin skrivit om Wallenberg i brevet berättade han för mig att denne i lägret uppträtt mycket försiktigt och egentligen inte alls berättat om sig själv, eller om vad han gjort i Budapest. Det var först sedan Plachin kommit Wallenberg närmare, och denne fått förtroende för honom, som Plachin fått höra något om detta.

Jag bifogar även kopior på några av Plachins personhandlingar (dessa dock översatta).

Uppriktligt förhållande,

Mats Foyer

[Signature]

SVERIGES AMBASSAD
Moskva
Christina Johannesson

ÖVERSÄTTNING
2001-06-07

Översättning från ryska

6/1 2000 Exemplar nr 2

Till Sveriges ambassad i Moskva

Mina damer och herrar!

Raoul Wallenberg var svensk diplomat i den av hitlertyskarna ockuperade staden Budapest under kriget. Som bekant räddade han ett stort antal judar från en oundviklig död genom att samarbeta med tyskarna, utnyttja sina omfattande kontakter, förse dem med ickejudiska pass, genom att vara en hedervärd man. Den sovjetiska armén tågade in i Budapest och Wallenberg arresterades av det sovjetiska kontraspionaget. Fram till 1947 höll man honom på Lubjanka. Man kan föreställa sig att Iosif Vissarionovitj bevakade hur den svenska regeringen skulle reagera på den svenske diplomatens öde. Han ville inte frige honom, eftersom det handlade om en man som hade samarbetat med tyskarna, och skjuta honom kunde han inte, eftersom han kände till vilka goda gärningar han gjort. Dessutom var ju Wallenberg diplomat från ett land som inte var fientligt inställt mot Sovjetunionen. Därför kan man inte heller jämföra honom med de polska officerare, som enligt nu kända uppgifter dödades av tjekisterna i en skog utanför Smolensk. Kamrat Stalin bestämde sig helt enkelt för att Wallenberg skulle gå upp i rök bland de sovjetiska lägerfångarna. Och myndigheterna skulle när så behövdes sprida rykten om hans sjukdom och död på Lubjanka 1947! Dokumenten skulle förstöras, något som av allt att döma också gjordes. Eventuella papper som dök upp skulle vara förfälskningar.

Raoul Wallenberg var inte sjuk på Lubjanka och arkebuserades inte. Han släpades runt på olika transitfängelser med annat namn, och 1949 anlände han tillsammans med en stor grupp fångar från ett transitfängelse i staden Orsja till ett stort läger i närheten av staden Glazov i Udmurtien. I slutet av fyrtiotalet satt även jag i detta läger - ett uttryck för den politiska och ekonomiska mardröm som sedan påverkat hela mitt efterföljande liv. Jag bifogar en kopia av ett intyg, som jag ber er returnera i rekommenderat brev. Detaljerna berättar jag för den svenska ambassaden i Moskva. Sänd mig en förfrågan om inställelse i Moskva

för samtal med ambassadens tjänstemän om Raoul Wallenbergs öde. Det ovan sagda kan jag komplettera med följande: det finns ytterligare två personer som Raoul var vän med - de bokstavligen åt ur samma matskål, sov på britsarna bredvid varandra osv. Jag ber er att inte sända mig pengar för resan till Moskva.

Aleksej Dmitrijevitj Plachin

Ryssland, Belgorodregionen 309905,
byn Nikitovka, Komarova -90

Med en anhållan om att publicera detta material någonstans

Minnen från Stalins läger mer än ett halvt sekel senare – år 2001

Jag är ryss, 77 år gammal, bor i byn Nikitovka i Belgorodregionen. Det är inte fint att skryta, men jag har gott synminne och intellektuellt minne, och jag minns allt som har ägt rum i mitt liv. Därför kan jag återberätta allt som det verkligen var. Jag tänker inte beskriva hur jag blev lägerfånge. Ödet förde mig 1948 till ett fångläger i Udmurtien i närheten av staden Glazov. Vad var då det här för ett läger? Föreställ dig, käre läsare, flera rader av rektangulära envåningsbaracker i trä, byggda på ett träskområde, långt från staden. Varje barack rymde upp till 100 personer. I mitten av baracken vid ingången stod en tegelkamin som eldades med ved som värmden upp baracken och samtidigt torkade filtstövlar och andra skor och kläder. På båda sidor om ingången stod tvåvåningssängar i trä i dubbla rader där fångarna sov och vilade. Barackerna byggdes till vintern 1948-1949, men man hann aldrig sätta något glas i fönstren; man hade väl inget glas. Därför hade fångarna täckt fönstren med vad helst de hittade: fanér, plåt, eller så var de helt enkelt igensatta med trasor. Men vintern 1948-1949 var hård med mycket snö. Under perioden mellan 1 och 13 januari 1949 sjönk temperaturen till 43-47 minusgrader. Folket som bodde där, männen och kvinnorna, led av naturens umbäranden. Det var sagt att dessa människor skulle bygga ett värmeverk på en helt tom plats. De flesta var unga människor som satt av straff för olika handlingar. Här fanns inbitna brottslingar för vilka fängelse och läger var som ett andra hem. Att döda en människa var för dem inte svårare än att slå ihjäl en fluga. Här fanns också bönder. De flesta av dem satt i läger enligt en ukas för att de tagit utsäde inför plöjningen. Här fanns folk från västra Ukraina och Vitryssland som anklagats för att vara folkets fiender enligt § 58. I denna brokiga skara fanns även krigsfångar från Tyskland, Polen och andra länder. Kort sagt var det rena internationalen i lägret.

Ett par ord om maten. Om morgonen bars en fanérbricka med brödkanter in i baracken. Var och en skulle ha 600 gram mörkt bröd. Men det var långt ifrån alla som fick sin brödbit. I zonen härskade godtycket. Det var en särskild grupp förbrytare, "blatnyje", som var herrar i lägret, och deras ledare var alla rädda för, både lägerfångarna och fångvaktarna. Till och med lägerchefen var rädd för denne ledare. Och det var därför som vissa blev utan bröd. Förutom bröd fick man om morgonen samt efter arbetet en liter soppa som bestod av några blad kokt, sönderfrusen kål och kålrot. I denna vätska simmade dessutom några få pärlgryn. Med denna ranson i magen byggde man värmeverket. Man fick inte betalt för sitt arbete, och alla matpaket, brev eller andra försändelser var förbjudna.

Vad hade man då för kläder i lägret? Jo, alla lägerfångar bar en lång, vadderad matrosrock som gick till knäna. Om vintern bar man filtstövlar, om sommaren begagnade soldatkängor. Vadderade byxor vintertid, bomullsbyxor sommartid, soldatmössa och vadderade vantar, undertröja och en bomullsrock. Under vintern 1948-1949 översvämmades lägret av smältvatten, och drygt 450 fångar dog av köld, svält och sjukdomar i zonen och ute på arbetet.

Under tiden som jag var där 1948-1950 anlände två stora fångtransporter till lägret. En kom våren 1949 från transitlägret i staden Orsja i Vitryssland, och den andra kom 1950 från Kysjtym i Sverdlovskregionen. De som kommit från Kysjtym hade efter avtjänat straff inte rätt att lämna Glazov eftersom de arbetade på den första atomfabriken i Sovjetunionen, det vill säga en hemlig anläggning.

Låt mig få berätta lite mer om några av fångarna. Självt överlevde jag på grund av två omständigheter. I vår barack bodde "kungen", som var lägrets stora skräck. Man brukade skoja och säga att till och med schäferhundarna var rädda för honom. Han såg till att alla i vår barack fick sin brödranson. Det var hans goda sida. I vanliga fall brukade brödbriken bäras in till hans plats i baracken (ett rum med dörr strax innanför dörren till baracken). Han tog en portion bröd och delade ut resten till varenda en utan undantag. En andra omständighet var att i vårt hörn av baracken sov lägrets kock. Och vi, mina grannar och vänner, bönder från trakterna kring Dnepropetrovsk som i huvudsak satt i läger för att ha stulit utsäde, brukade få lite tjockare soppa och påfyllning utan att behöva stå i kö i matsalen. Under vintern inträffade två incidenter i lägret. En dag körde en ett och ett halvt tons lastbil in i lägret med en frivillig bakom ratten. Tre fångar slog ihjäl föraren och körde hals över huvud iväg från lägret. I skogsbrynet övergav de bilen och fortsatte in i skogen. De hanns upp och sköts ihjäl. Den andra incidenten var ett upplopp på interneringsavdelningen. Vakten slogs ihjäl och fångarna sköt omkring sig. Interneringsavdelningen stormades. Alla dog. Om detta rapporterades till Moskva, och en kommission kom åkande. Lägerchefen avskedades, och livet blev lite mänskligare i lägret. Vi fick glas i fönstren, badhuset byggdes klart och vi fick börja tvätta oss tre gånger i månaden. Efter att ha tvättat sig fick man en ren skjorta och långkalsonger, och till och med en handduk. Man byggde klart förrådet, och kålen behövde inte längre ligga ute och frysa sönder. På britarna fick vi plötsligt täcken och till och med lakan. Och det viktigaste av allt var att vi inte längre behövde leva som Robinson på den öde ön: vi fick ta emot släktingar på besök, skriva brev och ta emot brev och paket. Strax efter dessa under anlände en fångtransport, cirka 500 personer, från Orsja. Bland dem var det särskilt en fånge som jag lade märke till. En hals lång och smal som ett halmstrå bar upp ett vackert huvud med kloka och vänliga ögon. Jag tänkte att det nog måste vara en representant för ett minoritetsfolk, en georgier eller armenier. Om den där spinkige mannen kommit i början av vintern hade han nog strukit med i första frosten. Den tunne mannen kände nog på sig att jag tänkte på honom, för han kastade en blick på mig, satte sig på bänken i kanten och sade något på tyska åt sin granne som också tittade på mig. Efter maten gick jag fram till mannen med den tunna halsen och frågade på tyska: "Zinst Deutsch?". Han svarade på ryska: "Jag är svensk. Men min kamrat är tysk. Jag kan tyska". I zonen höll man vid den här tidpunkten på att byta personal och arbetsplats. Vår kock frisläpptes, och hans plats i kanten och på grannbritsen intogs av en person som kommit med transporten från Orsja. Han kände inte till lägerlivet och dess nyanser, och fick betala med livet för det. En gång beordrade "kungen" de fångar som hade dömts för förräderi att hämta en särskild soppa från kanten. Men den nye kocken bad dem dra dit pepparn växer tillsammans med sin "kung". "Kungen" blev som tokig när han fick höra detta och befallde sina tjänare att kasta kocken i den stora grytan. Det gjorde de också; kocken kastades i den kokande grytan. Efter detta togs

"kungen" och några av de andra ledarna någon annanstans. Platsen under mig på britsarna gavs åt svensken med den tunna halsen. På så sätt hamnade svensken i vår brigad. Jag trodde att han hade samarbetat med hitlertyskarna i Budapest och därför hamnat bakom galler. Han var 10-12 år äldre än jag. Han fick inga paket och skrev brev utan att få svar på dem. Jag var först att dela mitt matpaket med honom. Mina vänner, bönderna som satt för utsädet, började också dela med sig till Raoul, som vår granne på britsarna hette. Vi var vänner tills strafftiden var slut. Den 27 april 1950 släpptes jag. Det enda jag tjänat ihop med mitt arbete var biljetten hem. Jag skrev inga brev till lägret. Hemma var det svårt att få arbete. Överallt blev jag skickad på dörren så snart de fick veta att jag kom från fängelset. Och först efter att ha skaffat ett intyg från tekniska skolan där jag studerade innan jag arresterades på grund av att jag påstods ha varit "luffare" och för att någon ringde till skolan och påstod att jag var "folkets fiende", så kunde jag få arbete som stuveriarbetare.

Aleksej Dm. Plachin

mars 2001

Byn Nikitovka, Belgorodregionen 309905

060100

В посольство Швеции, в Москве

Экз. №2

безответное

Уважаемые господа! Рауль Валенберг был дипломатом Швеции в оккупированном гитлеровцами Будапеште в годы войны. Сотрудничая с немцами, имея широким связи, и будучи добропорядочным человеком, он, как известно, спас большое количество евреев от неминуемой смерти, доставая им нееврейские паспорта. В 1945 году Советская армия вошла в Будапешт, и Валенберг был арестован советской контрразведкой, и содержался по 47 год на Лубянке. Мосис Виссарионович следил, надо думать, и затем, как будет правительством Швеции реагировать на судьбу дипломата. Освободить его он не хотел, как человека сотрудничавшего с немцами, и расстрелять не мог, потому что знал его добрым делом. К тому же он был дипломатом страны не враждебной СССР. Поэтому его нельзя сравнивать с польскими офицерами, убитыми, как ныне известно, гитлерами в лесу под Смоленском. Товарищ Сталин просто решил, тогда Валенберг растворился среди эков. А органы, когда надо, пусть о его болезни и континге на Лубянке в 47 году. Документов уничтожить, что, вероятно, было сделано. А если и есть какие-то бумаги, то они липовые. Рауль Валенберг на Лубянке не болел и не был расстрелян. Его таскали по пересыльным тюрьмам под другой фамилией, и в 1949 году он вместе с большой группой эков этапом прибыл из пересыльной тюрьмы г. Орша в большой лагерь близ города Глазова, что в Чудинтии. В этом лагере в конце сороковых годов отбывал срок и я. Прилагаю фотокопию справки, которую прошу вернуть заказным письмом. Подробности и детали я расскажу в посольстве Швеции в Москве. Вышлите запрос для приезда в Москву и собеседования с сотрудниками посольства по вопросу судьбы Валенберга. Добавлю сказанному: есть еще два человека, с которыми Рауль дружил - или с одной женщиной, бывавшей, спали рядом на нарах и т.д. Для проезда в Москву прошу денег не высылать.

Россия, Белгородская обл., село Алексеев Д.М. Тихомиров
 Никитовна, Колмазова - 90, ж, отразивший отпечаток кошмара,
 индекс: 309905. политико-экономическое на всю дальнейшую
 мою жизнь.

просьба 200-ниовой индивидуальности.

Более подробная справка

Воспоминания о Сталинском лагере

в 2001 году.

Я русский, мне сейчас 77 лет. Проживаю в селе Никитовка, Белгородской области. Как-то неловко себя хвалить, но я обладаю хорошей зрительной и умственной памятью, и помню всё, что было в моей жизни. Поэтому, воссоздаю всё так, как было в действительности. Не буду описывать за что я стал заключенным. Судьба забросила меня в лагерь для заключенных в Удмуртию, близ города Глазова в 1948г. Кто знает этот лагерь? Представьте, уважаемый читатель, несомненно рядов прямолинейных деревянных одноэтажных бараков, построенных в болотистой местности, вдали от города. Каждый барак вмещал примерно до ста человек. В бараке посреди не при входе - кирпичная печь для дров, обогревала барак и одновременно была сушилкой для валенок и другой обуви и одежды. В бараке по обе стороны от входа, по два ряда двухъярусных деревянных нарах для сна и отдыха заключенных. Бараки построили к зиме 48-49 года застеклить окна - то ли не успели, то ли не было стекла. Поэтому окна были заколочены заколочены тем придется: и фанерой, и жестяными листами - или просто заделаны тряпками. А зима в 48-49 года была суровой и суровой. Так, с 1 по 13 января 1949 года мороз 43-47 градусов. Население, мужики и женщины, более 2 тысяч испытывало природные тяготы. Эти люди должны построить, как говорили, тепловую электростанцию на ровном месте. Люди в основном молодые, отбывавшие срок за разные деяния. Тут были отпеты уголовники, для которых тюрьма и лагерь - родной дом. Убить человека, для них, что задавить муху. Тут были и крестьяне, а их большинство, посаженные по указу царя Колосков перед Вепашкой. Были западники Украины и белорусы - по статье 58, как враги народа. Между этими народами собрались, встречались и пленные немцы, поляки и другие национальности. Словом, тут был полный интернационал. Теперь о еде. Утром в барак вносили фанерный поднос с гарбушками хлеба. Каждому полагалось 600 граммов черного хлеба. Но далеко не все получали свою гарбушку. В зоне царил произвол. Хозяевами были богатые, и среди них - пахан, которого боялись буквально все - и зэки, и надзиратели, и даже сам начальник лагеря. Поэтому некоторые, повторюсь, лишались гарбушки. Кроме хлеба - утром, и после работы все зэки получали по литру баланды, состоящей из листьев сваренной мерзлой капусты и ботвы, и в баланде плавали догоняя одну за другой, крупинки перловой крупы. Вот на этом районе строилась тепловая электростанция. Денег за труд не платили, передачи, посылки и письма запрещены. Теперь об жилищных условиях. Заключенный имел длинный до колен ватный душлат, валенки зимой а летом 68 солдатские ботинки, ватные штаны зимой, а летом хб, шапку солдатскую и ватные варежки, напеленную рубашку и тулупку хб. За зиму 48 года и весну 49 года, когда лагерь затопило талая вода, в зоне и на работе от холода, голода и болезней умерло более 450 человек. В мою бытность 48-50 годов в лагерь прибыло два больших этапа зэков. Один, весной 1949 года из пересыльного тюрьмы г. Орши, что в Белоруссии, а второй этап из Кыштыма, Свердловской области в 1950 году. Кыштымыцы после отбывания срока заключения не имели право покидать Глазов, так как работали на секретном объекте. Остановлюсь подробнее о некоторых за-

ключенных. Я остался жив, благодаря двум обстоятельствам. В нашем бараке находился пахан - гроза лагеря. Его боялись, как шутили, даже немецкие авгары. Он следил, чтобы в нашем бараке все получали свою гарбушку. Это его плюс. Обычно, хлеб на подносе вносили в его напёртку, при входе в барак комнату с двёрью. Он брал одну порцию хлеба - остальное раздавал всем без исключения. Второе обстоятельство в том, что в нашем углу имел нары повар лагеря. И мы, мои соседи и друзья, крестьяне из Днепропетровщины, сидевшие за колоски, получали в столовой больше густую баланду и добавки вне очереди. В те зимы зоны в зоне было два ЗТ. Как-то в лагерь въехала полторка с вольнонаёмным шофером. Тризна убил шофера и рванулись напролом куда глаза глядят. Около леса машину бросили, а сами - в лес. Их догнали и пристрелили. Второе ЗТ. В буре то-есть в нарезе был мятеж. Убили надзирателя, обстреливались. Бур взяли штурмом. Все погибли. Дело дошло до Москвы. Тризнаला комиссия. Начальника лагеря заменили. И жизнь стала чуть теплее.

На застенках, построили баню, стали мыться три раза в месяц. После бани - густая, прожаренная рубашка, кальсоны, и даже полотенце. Достроили подсобку - и напуста уже не было на морозе. На нарах появились одежда и даже простыни. Главное, не стали больше робинзонами: разрешили свидания с родными, разрешили писать и получать письма, посылки. Вскоре после этих чудес прибыл этап, примерно, 500 человек из Орши. Вот здесь я обратил внимание на одного зэка. Тонкая как соломинка и длинная шея держала красивую голову с умными и добрыми глазами. Я подумал: это нацмен - грузин или армянин. Если бы этот фронталь-дистрофик был в начале зимы, то наверняка врезал бы дуба с первого же мороза. Дистрофик, туя что я думаю о нём, взглянул на меня, и саккаясь на скамейку в столовой, что-то сказал соседней немецком языке, и сосед тоже взглянул на меня. После обеда я подошел к тонкой шее и по-немецки спросил: зиме близ? Он ответил по-русски. Я швед. А мой товарищ немец. Я знаю немецкий язык. В зоне, между тем, или замены в работе. Наш повар освободился, а на его место в столовой и по соседству со мной на нарах занял человек этапа из Орши. Он не знал лагерного быта, его напав, и поплакивал жизнью. Как-то пахан сказал шестёркам, чтобы из столовой принесли особый суп. Новый повар ответил, чтобы или подальше спаваном. Пахан, услышав такое, рассердился и велел прислуги бросить повара в котёл. Но было сделано - повара бросили в кипящий котёл. После этого, пахана и некоторых богатых куда-то убрали. Место на нарах под мной занял тот швед с тонкой шеей. Так в нашей бригаде стал швед. Я считал, что он сотрудник из гитлеровцами. В будапеште, за это попал за решётку. Он был старше меня лет на 10-12. Передач не получал, письма писал безответные. Я первым поделился с ним посылкой. Мои друзья, крестьяне-заколоски стали тоже делиться с Раулем, так называл наш сосед по нарам и однобригадник. До конца срока мы были друзьями. 27-IV-50 года я освободился. За свой труд заработал только на билет до дому. Лисем в лагерь не писал. Дома - проблемы с устройством на работу. Куда-то не приходил, когда узнавали, что я из тюрьмы - давали от ворот поворот. И после того, как я взял справку из техникума, где перед арестом учился, а отбывал срок за то, что был якобы бродягой и по звонку в техникум, врагом народа, - меня приняли грузинком, село Никитовка, Белгородская область.

Алексей Ф. Плехин.

309905.

Март 2007г.

МИНИСТЕРСТВО

Трудовых Резервов

СССР

РУБЕЖАНСКИЙ

Индустр. техникум

17 сентября 1951 г.

№

гор. Рубежное

СПРАВКА

Выдана тов. ПЛАХИНУ Алексею Дмитриевичу
в том, что он действительно учился на II-м курсе
Рубежанского/быв. Сталинского/ индустриального тех-
никума Министерства трудовых резервов СССР на
прокатном отделении в 1946-47 учебном году.

Справка выдана для предъявления по месту
работы.

ДИРЕКТОР РУБЕЖАНСКОГО
ИНДУСТРИАЛЬНОГО ТЕХНИКУМА

СЕКРЕТАРЬ

Корчёмкин

/ КОРЧЁМКИН /.-

Лысакова

/ ЛЫСАКОВА /.-

Выдано продовольствие на _____

Выдано денежное пособие в _____

Выдано денег на питание в _____

Выдан билет на проезд до _____

стоимостью рублей _____

Возвращено личных денег _____

Подпись начальника
или секретаря _____

В 09.08.50г. 100 руб. 50 коп. 3/8

ток с _____ 1950 г.

рублей _____

лей _____

железной дороги,

билетами на билет в сумме _____

З (УРЧ) _____

ьмы _____

28/7

100 руб. 50 коп. 3/8

Двигатель

Подпись о _____

Отметки о выдаче продук _____

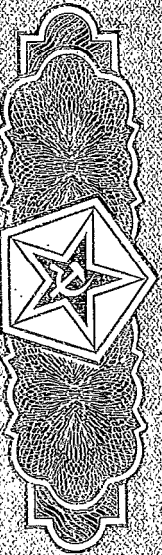
ного _____

г в пути следования _____

Дата и подпись лица, про _____

Расписка освобожденного _____

го выдачу _____

ВОЕННЫЙ БИЛЕТ

№ 2631877

Фамилия Лясун

Имя Александр

Отчество Дмитриевич

Число, месяц и год рождения 15 марта 1924

Личный номер владения _____

Война Отечественная война

Служба военным командиром

Документ области (редакция)

№ 2631877

I. Общие сведения

1

1. Место рождения Орловская обл.

Мценский р-н, с. Мценское

2. Национальность русский

3. Периодичность изд. каждый год

4. Состояние в В. с 1941 по 1945

5. Образование высш.

6. Основания для присвоения специальности по шт. переводчика, переводчик

7. Семейное положение женат

с женой Александрой

4.

Дата исследования наблюдения на части	Дата записи в часть и № приказа	Должность и воинской части	Наименование воинской части

The Cincinnati

16. Заключение командования части об использовании в военное время: _____

८

РОССИЙСКАЯ ФЕДЕРАЦИЯ
РОССИЯ

*Александр
Александрович
Жуковский*

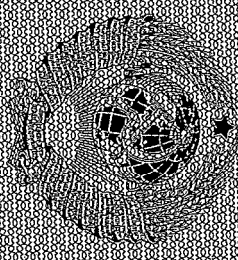
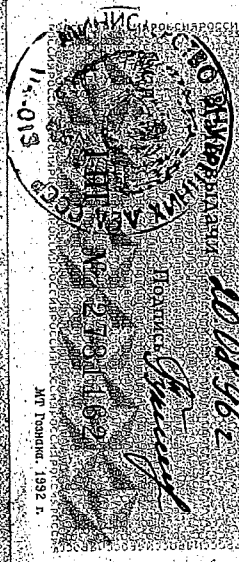
является гражданином Российской
Федерации, не имеющим
Закон РФ от 28 ноября 1991 года
РФФСР от 28 ноября 1991 года

Выдано в паспорт серии XII-200

№ 745596

1008962

Подпись *Александр*

ПАСПОРТ

ГРАЖДАНИН

Александр

Александрович

Жуковский

XII-110 № 745596

ГОЛОСОВАЯ ЗАПИСЬ
ГОЛОСОВАЯ ЗАПИСЬ

19-10-1913

Томас

Место жительства — место проживания

Воскресенск
12.01.1908

19.01.1908

Воскресенск

Воскресенск

Воскресенск

Воскресенск

Воскресенск

Воскресенск

SVERIGES AMBASSAD

2001-06-28

Moskva

Ambassadör Jan Lundvik

Aambs Eva Tojzner-Glückman
937 92 18

UTRIKESDEPARTEMENTET

INKOM UD		
2001-06-29		
Avd.	Gr	Mål
P	2	Eu ¹

RW - Ortogafonden

(1 bil)

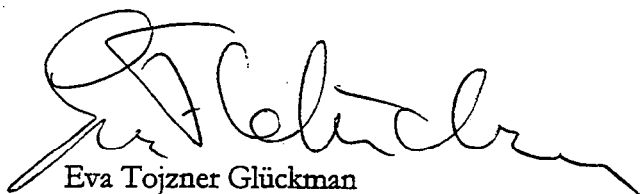
Hbr Tojzner Glückman – Lundvik 2001-04-06 P 2 Eu¹

e-post " " " 2001-04-20

Jan,

Bifogat insändes ånyo ett projektförslag från Ortega-fonden som erbjudit sig att genom en ny typ av databearbetning analysera Wallenberg-fallet. Projektet förefaller, som du tidigare påpekat, tämligen sensationellt och det är också oklart hur man har tänkt sig att lösa finansieringen. Jag kommer i mitt svarsbrev att på nytt uppmana dem att ta kontakt med dig direkt.

Med varma hälsningar och en tillönskan om en trevlig sommar,

Eva Tojzner Glückman

Postadress:
Ulitsa Mosfilmovskaja 60
119 590 MOSKVA

Besöksadress:
Ulitsa Mosfilmovskaja 60

Telefon:
(7 095) 937 92 00
(7 502) 937 92 00

Telefax:
(7 095) 937 92 02
(7 095) 937 92 03 (viseringsavd)
(7 095) 937 92 04 (handelsavd)

Telefax:
(7 095) 937 92 08 (kultturavd)

E-post:
ambassaden.moskva@foreign.ministry.se

LUIS ORTEGA

INK. AMB. MOSKVA		
D.nr. 15/110		
2001-06-25		
AVD. R	GR. 18	MAL EN

FUNDACION LUIS ORTEGA

THE LUIS ORTEGA INTERNATIONAL FOUNDATION, Inc.

Washington - Madrid - Moscow - Rome - Paris - New York

Е.П. Господин СВЕН ХИРДМАН
Посол Королевства Швеция
Москва

перевод телефакса
с испанского яз.

Ваше Превосходительство, Господин Хирдман:

Патронат Международного Фонда Луис Ортега, Вашингтон Д.К., благодарит Посольство Швеции за любезный и конструктивный ответ по поводу "Проекта Валленберг". Главным является не сама сложная научная проблема, а то, что Швеция относится к семи наиболее демократическим странам, с которыми возможно подлинное взаимопонимание и сотрудничество по значительным проблемам современности. В качестве примера срочного сотрудничества направляю Вашему Превосходительству новейшее исследование группы испанских ученых "Анализ беспорядков в Гетеборге". Фонд финансировал исследования и предоставил ученым уникальные технологии. Мне кажется, материал заслуживает перевода на шведский язык. Вот подходящий случай подчеркнуть преимущества супертехнологий: обычные методы для данного анализа требуют 60-ти рабочих дней (250,000 долларов США). Супертехнологии сокращают срок до 2-х дней, а стоимость - до 30,000.

Фонд сообщает Посольству, что "Проект Валленберг" в силу материала поручен Московскому Отделению Фонда, и руководителем Проекта назначена г-жа МАРИАННЕ Л. СААР, Исполнительный Директор Фонда в Вашингтоне. Исследования будут проводиться в Италии под эгидой академика Ортега. Г-н Ортега и г-жа Саар несколько раз посетят Москву по делам Фонда.

Прошу Ваше Превосходительство распорядиться о необходимой информации для Фонда:

1. Адрес г-на Лундвика в Стокгольме, которому поручено участие в Проекте Валленберг.
2. Телефакс Посольства для срочных сообщений. (Моим сотрудникам не удалось послать телефакс В.П.). Фонд заинтересован в непосредственных переговорах.

Адрес Московского Отделения: Фурманский Пер. 24-28, Москва 103064, тел. 925.08.72.
Наилучшие пожелания,

Rado Fere

CHARLES ROBERT NORBERG, esq.
Luis Ortega International Foundation President,
International Bar Association President,
Ex-Adviser to the President of the USA
GAL S. PENDILL,
Vice-President
RADO FERE, Academician,
Vice-President

THE LUIS ORTEGA INTERNATIONAL
LOIF
FOUNDATION

NON-PROFIT CORPORATION. FOUNDED IN 1981.
WASHINGTON • MADRID • MOSCOW • PARIS • ROME • NEW YORK

сокращенный перевод с испанского

АНАЛИЗ БЕСПОРЯДКОВ В ГЕТЕБОРГЕ
середина июня 2001

Исследование: Лаборатория Амальфи.

Дата: Июнь 16, 2001.

Копирайт и финансирование: ЛОИФ, Вашингтон.

Технологии: Меллограф Ортега-4.

ЗетаЭпсилон.

Точность параметров: 99 процентов.

РЕДЕН-МАТРИКС

1. Численность манифестантов, приехавших в Гетеборг: 22,800.
2. Активные участники манифестаций: 4,920.
3. Процент граждан Швеции, активных участников: 5%.
4. Численность экстремистов, допустивших насилие: 687.
5. Огнестрельное оружие у манифестантов: 8.

Состав манифестаций

6. Ультралевые: 70%.

7. Анархисты: 23%.

Адресность манифестантов

8. из Европы: 83%.

9. из Северной и Ю. Америк: 14%.

Уровень влияния

10. Население Швеции, осуждающее манифестантов: 92%.

11. Уровень поддержки: 1%.

12. Оценка численности электорального населения Европы, сочувствующего антимондиалистам: 4,8 процента.

13. Уровень погрешности исследования: 0-1%.

14. Программирование допускает детализацию и дополнительные задания.
Исследования проведены испанской группой Лаборатории Амальфи.

THE LUIS ORTEGA INTERNATIONAL FOUNDATION

WASHINGTON • MADRID • MOSCOW • PARIS • ROME • NEW YORK

R2-E12-2

RAOUL WALLENBERG

A New Project Proposed to the Government of Sweden in February 2001

PREAMBLE

1. "The Wallenberg Case", which is of international importance with regard to humanity and personal heroism, has been dropped without completion, its major problems lacking clarification.

2. The major obstacles are the time lapsed since the actual time of the event, very little information and, most importantly, classified dossiers filed with the secret services. However, the latter has become less problematic, to a certain extent, because the latest discoveries by the Spanish, French and Japanese scientists make it possible to restore a great volume of the classified information. That's the case when the stereotypes are dramatically lagging behind science.

It's obvious that the present-day terms of the state secret should be reconsidered and new methods elaborated to protect the information and rights of the citizen and society.

3. In offering important humanitarian aid to the Government of Sweden, the International Culture Association is confident of success, because it is the monopolistic holder of the leading super-technologies that surpass the capabilities of the present-day science. No country has such technologies at its disposal.

For example, it is already known that Wallenberg saved 64 thousand people. Eight percent of his files are classified.

Our association is a non-government community of the intellectual elite and expresses the interests of world culture, rather than an individual country, nationalism or xenophobia being totally excluded.

PROGRAM GOALS

The project goal is the search for the exact facts and the assessment of reliability of the versions in the precise parameters.

Research programs: Basic facts.

Problem investigation.

Death circumstances.

Additional problems.

Requests by the Swedish party.

RW

RESEARCH

Selected tasks assigned to the super-technologies are listed below. ☐

VPX-23. Was W. actually arrested in Budapest? In 1945? Reasons for the arrest: exchanged for defectors? Suspected of espionage activities? Other reasons? The exact date of arrest: year, month, day and hour.

MAXV-24. Was W. in the Vladimir city prison? Probable degree of recognition of the prisoner's face in GULAG. How many secret prisoners were there in GULAG? How many in the Vladimir prison?

25. Degree to which it was desirable to exchange W.: in Sweden? In the USSR? Exchange hindrances: the 1946 trade agreement? Concessions due to the presence of troops deployed near the border? Another reason?

26. What percentage of W.'s personal belongings were passed on to his relatives?

30. Was W. alive in 1989?

32. Unanticipated research factors. How many documents on W. are concealed in Russia? In Sweden? In other countries?

33. Death circumstances. Reliability level of the "Certificate of Death". Cause of death: executed by shooting/disease/poisoning/old age/tortures/heart attack/other? How well are the experts in Moscow informed about the circumstances of W.'s death?

37. Which intelligence was W. collaborating with? Was he saving Hungarians, Czechs, Germans?

40. Determining Wallenberg's biological code: have any DNA and handwriting samples, clothes, photographs, audiotapes, video recordings, etc. been retained?

☐ (total # of tasks 95).

R41

Rado Fere

CHARLES ROBERT NORBERG, esq.
Luis Ortega International Foundation President,
International Bar Association President,
Ex-Adviser to the President of the USA
GAL S. PENDILL,
Vice-President
RADO FERRE, Academician,
Vice-President

Luis Ortega International Foundation, Inc.
P.O. Box 128, c/o Pendill, Royal Oak, MD 21662, USA Tel: (410) 745-5969